

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Φορέας Υλοποίησης Έργου

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ
ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Έκθεση Ερευνητικών Πορισμάτων

Ευρωπαϊκή Ένωση

Κυπριακή Δημοκρατία

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κυπριακή Δημοκρατία

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ
Λευκωσία, 2010

Δεκέμβριος 2010

© Πνευματικά Δικαιώματα: Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση των ερευνητικών πορισμάτων έκδοσης, καθώς και η αναπαραγωγή της με οποιοδήποτε μέσο χωρίς τη σχετική άδεια του Εκδότη.

ISBN 978-9963-9617-6-4

Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην έκδοση βασίζονται στα ερευνητικά πορίσματα της έρευνας που εκπονήθηκε και δεν δεσμεύουν τον Εθνικό Εκτελεστικό Φορέα (Μονάδα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου) ή την Κυπριακή Δημοκρατία.

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σταύρος Ολύμπιος (πρόεδρος ΠΣΣΕ), Μέλη Επιτροπή Επιμέλειας: Ηλίας Δημητρίου (πρόεδρος Επιτροπής), Ιωάννης Μενελάου, Χαράλαμπος Χατζησάββα, Ολίβια Πατσαλίδου (Λειτουργός ΠΣΣΕ)

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Φορέας Υλοποίησης

Εταίρος Κοινοπραξίας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από το ΠΣΣΕ στα πλαίσια Κοινοπραξίας με Εταίρο το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (EDEX-Educational Excellence Cooperation Ltd)* και με συνεργαζόμενους φορείς τα Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού. Η έρευνα εκπονήθηκε στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έτους 2010** και εντάσσεται στο έργο του ΠΣΣΕ με τίτλο 'Εθελοντές Κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού' - Δίνουμε 'φωνή' στις ευπαθείς ομάδες.

* Για το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας: Ερευνήτρια/Υπεύθυνη ερευνητικής ομάδας:

Δέσποινα Κοχλιού (Λέκτορας Κοινωνικής Εργασίας Τμήματος Κοινωνικών Επιστημών Προγράμματος Κοινωνικής Εργασίας

** Η Μονάδα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχει οριστεί ως Εθνικός Εκτελεστικός Φορέας για την υλοποίηση και τη διαχείριση της χρηματοδότησης του ΕΤΟΥΣ.

Εισαγωγή

Με ιδιαίτερη χαρά παρουσιάζουμε σε αυτή την έκδοση τα πορίσματα της έρευνας που εκπόνησε το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έτους Κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού 2010, η οποία εντάσσεται στο έργο του ΠΣΣΕ με τίτλο 'Εθελοντές Κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού' - Δίνουμε 'φωνή' στις ευπαθείς ομάδες. Η έρευνα εκπονήθηκε με τη συνεργασία του εταίρου του έργου, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και με συνεργαζόμενους φορείς τα Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού.

Η έρευνα είχε ως κεντρικό άξονα τη συλλογή και καταγραφή των αναγκών, των προβλημάτων και των δικαιωμάτων των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού που κινδυνεύουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η έρευνα είναι μοναδική στο είδος της γιατί σε καμία άλλη περίπτωση δεν έχουν συλλεχθεί τέτοιου είδους πληροφορίες που να παρουσιάζουν, με συγκεκριμένο αλλά και συγκεντρωτικό τρόπο, τα προβλήματα, τις ανάγκες και τα δικαιώματα όλων των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού από τις ίδιες τις ομάδες.

Οι επί μέρους στόχοι της έρευνας όπως είχαν τεθεί είχαν σκοπό να δοθεί φωνή στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και να γίνει γεωγραφικά, ποιοτική και ποσοτική αποτύπωση των αναγκών και των προβλημάτων για κάθε τέτοια ομάδα του πληθυσμού, μέσω των οργανωμένων εθελοντικών συνόλων που τις εκπροσωπούν.

Εύχομαι, τα αποτελέσματα της χαρτογράφησης να αναδείξουν τις επί μέρους διαστάσεις των προβλημάτων των ευπαθών ομάδων και να τροφοδοτήσουν τα κέντρα λήψης αποφάσεων ώστε να σχεδιαστούν οι απαιτούμενες παρεμβάσεις, πολιτικές αποφάσεις και μέτρα από το κράτος για βελτίωση της ποιότητας ζωής των ομάδων αυτών. Έτσι θα αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της φτώχειας και των διακρίσεων με στόχο την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης τους.

Να σημειώσω ότι ήδη τα αποτελέσματα της χαρτογράφησης έχουν τροφοδοτήσει τις εργασίες της Συνόδου της Κοινωνίας των Πολιτών, η οποία είναι μία πρωτοβουλία του ΠΣΣΕ που εντάσσεται και αυτή στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έτους 2010 και πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2010 στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Στη Σύνοδο αυτή, 56 εκπρόσωποι των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού έχουν προβάλει τις ανάγκες, τα προβλήματα και τα δικαιώματα της ομάδας που επέλεξαν να εκπροσωπήσουν στην παρουσία των αρμόδιων αξιωματούχων του κράτους. Η Σύνοδος της Κοινωνίας των Πολιτών που διοργάνωσε το ΠΣΣΕ στη Βουλή των Αντιπροσώπων, υπό την προεδρία του προέδρου της Βουλής κ. Μάριου Κάρογιαν, είναι η αρχή μίας προσπάθειας που θα τροχοδρομήσει τις μελλοντικές ενέργειες διαλόγου και άλλων παρεμβάσεων του ΠΣΣΕ με αρμόδιους αξιωματούχους του κράτους.

Είμαι βέβαιος ότι τα πορίσματα θα καταστούν επίσης ένα σημαντικό εργαλείο για κάθε εθελοντική οργάνωση/ΜΚΟ για αντιμετώπιση των προβλημάτων της ευπαθούς ομάδας που εκπροσωπεί. Επιθυμώ να εκφράσω θερμές ευχαριστίες στην Μονάδα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για τη χρηματοδότηση των δράσεων που υλοποίησε το ΠΣΣΕ στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έτους 2010.

Σταύρος Ολύμπιος
Πρόεδρος ΠΣΣΕ

**ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ
ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ**

Έκθεση Ερευνητικών Πορισμάτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΥΠΑΘΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ...	8
2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	9
2.1. Μεθοδολογία εκπόνησης της μελέτης	9
2.2. Μεθοδολογική Προσέγγιση	9
2.3. Μεθοδολογία Τεχνικές και Εργαλεία.....	10
2.4. Περιγραφή μεθοδολογίας και ερευνητικών εργαλείων για τη διεξαγωγή έρευνας πεδίου	11
A. Έρευνα Γραφείου	11
B. Έρευνα πεδίου	11
B.2.1 Σχεδιασμός ημι-δομημένων συνεντεύξεων και συλλογή δεδομένων από εξυπηρετούμενους των εθελοντικών οργανώσεων (Φάση Β΄).....	15
3. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΚΤΩΝ	18
3.1. Επιλογή συνεντευκτών	18
3.2. Εκπαίδευση συνεντευκτών	19
4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	20
Υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας	39
Χώροι εργασίας & υλοποίησης & δυναμικό φορέα.....	54
Τρόποι χρηματοδότησης Οργανωμένων Συνόλων	57
Διερεύνηση κοινωνικών αναγκών ομάδας στόχου.....	58
Ομάδα 1η: Γυναίκες και Θέματα Ισότητας.....	61
Ομάδα 2η: Μονογονεϊκές Οικογένειες.....	62
Ομάδα 3η: Θύματα Ενδοοικογενειακής Βίας, Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης.....	63
Ομάδα 4η: Αποφυλακισμένοι	64
Ομάδα 5η: Παλλινოსτούντες.....	65
Ομάδα 6η: ΑμΕΑ	66
Ομάδα 7η: Τσιγγάνοι.....	67
Ομάδα 8η: Χρόνια Ασθενείς	68
Ομάδα 9η: Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	69
Ομάδα 10η: Μακροχρόνια Άνεργοι	70

Ομάδα 11η: Ψυχικά Ασθενείς.....	71
Ομάδα 12η: Τρίτη Ηλικία	72
Ομάδα 13η: Ανήλικοι παραβάτες	73
Ομάδα 14η: Μετανάστες-Αιτούντες Άσυλο	74
Ομάδα 15η: Οικογένεια-Παιδί.....	75
Ομάδα 16η: Άστεγοι-Άποροι.....	76
Ομάδα 17η: Νεολαία	77
Ομάδα 18η: Πρόσφυγες της Εισβολής.....	78
Εκπροσώπηση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στα κέντρα λήψης αποφάσεων	99
Προτάσεις - σχόλια.....	105
5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ.....	106
A. Δημογραφικά Στοιχεία ερωτώμενων.....	106
B. Ανάλυση συνεντεύξεων.....	109
6. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	123
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄	125
ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΣΥΝΟΛΑ.....	125
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄	136
ΟΔΗΓΟΣ ΗΜΙ-ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΠΡΟΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ.....	136

1. ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΥΠΑΘΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Η κοινωνική πρόνοια είναι ίσως το μοναδικό πεδίο της ανθρώπινης δραστηριότητας που έχει μετασηματοδοτηθεί ριζικά κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες, τόσο σε επίπεδο φιλοσοφίας και προσανατολισμού, όσο και σε επίπεδο θεσμών, φορέων, παροχής ποιοτικών χαρακτηριστικών των προφερόμενων υπηρεσιών (1). Από την φροντίδα των «αδυνάτων», την ιδρυματοποίηση και την αναπαραγωγή της εξάρτησής τους από τις παραδοσιακές κρατικές πολιτικές, έχει ανατείλει μία νέα αντίληψη που συνοψίζεται στο αίτημα-ορίζοντα: «Παροχή ποιοτικά αρτιότερων υπηρεσιών, με σεβασμό στη διαφορετικότητα και την αξιοπρέπεια του πολίτη, προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες του» (2). Κοινωνική ένταξη, πολυδιάστατες υποστηρικτικές υπηρεσίες, αποϊδρυματοποίηση είναι ορισμένες από τις νέες λογικές που συνιστούν μία νέα κουλτούρα στην παροχή προνοιακών υπηρεσιών.

Την εποχή της ύστερης νεωτερικότητας, η οικογένεια και τα συγγενικά δίκτυα αποδυναμώνονται ως βασικό κύτταρο πρωτοβάθμιας παροχής φροντίδας», το κράτος συρρικνώνεται και κρίνεται πλέον με όρους αποδοτικότητας και επάρκειας και όχι απλά «προσπάθειας», οι εθελοντικές οργανώσεις από ερασιτεχνικές-φιλανθρωπικές εξελίσσονται σε ευέλικτους και αποτελεσματικούς φορείς παροχής σύγχρονων προνοιακών υπηρεσιών και τέλος οι επιχειρήσεις της αγοράς οικοδομούν το κοινωνικό τους προφίλ μέσα από την αυξανόμενη συμβολή τους στην κοινωνική φροντίδα όπως και σε άλλα πεδία δραστηριότητας (3). Στην εποχή της αποδοτικότητας, της ουσιαστικής καταλληλότητας και του περιορισμού της σπατάλης πόρων, ζητούμενο είναι η αποτελεσματική σύνθεση των διαθέσιμων ανθρώπινων και υλικών, μέσα από ευέλικτες, και αποτελεσματικές υπηρεσίες φροντίδας. Το ερώτημα «τι μπορεί να κάνει το κράτος» έχει μετατραπεί σε «τι μπορεί να κάνει η κοινωνία ολόκληρη» για την κοινωνική πρόνοια και ποιος είναι ο ρόλος και οι δυνατότητες κάθε φορέα σε μία διαδικασία συνέργειας και συντονισμού για επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Στο πλαίσιο αυτό ο εθελοντικός τομέας τείνει ή σε αρκετές χώρες έχει εξελιχθεί στον βασικό τομέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (4).

Στην Κύπρο, ο εθελοντικός τομέας αναγνωρίζεται ως βασικός εταίρος του κράτους στην υλοποίηση κοινωνικών προγραμμάτων σε όλους σχεδόν τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής, ωστόσο ο ρόλος του χρειάζεται να επαναπροσδιοριστεί και να αξιολογηθεί πολυεπίπεδα για το βαθμό επίτευξης συντονισμένης και αποτελεσματικής προσέγγισης στο πεδίο της κοινωνικής φροντίδας. Εξορθολογισμός, οργανωσιακή αναβάθμιση, εναρμόνιση με τις κρατικές πολιτικές αποτελούν τα ζητούμενα για την εξέλιξη και ουσιαστική ανάπτυξή του (5).

Το πεδίο του εθελοντικού τομέα δεν έχει μέχρι σήμερα ουσιαστικά διερευνηθεί στην Κύπρο, ενώ έχει προσφέρει και συνεχίζει να προσφέρει πληθώρα υπηρεσιών για όλες τις υπάρχουσες κοινωνικές και πληθυσμιακές ομάδες που διαβιούν στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν αντιθέσεις και αντιγνώμίες για την ποιότητα και ποσότητα των γενικών και ειδικών υπηρεσιών που δύναται να προσφέρει. Καθίσταται, λοιπόν, αναγκαία η αναζήτηση ενός αποτελεσματικού τρόπου διερεύνησης του ρόλου που οφείλει να διαδραματίσει, καθώς και η αξιολόγηση των μέσων που διαθέτει για μία αποτελεσματική συμβολή στο πεδίο της κοινωνικής φροντίδας στο αναπτυσσόμενο προνοιακό πλουραλιστικό περιβάλλον. Η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο, για πρώτη φορά, να προβεί σε μία σαφή καταγραφή των δυνατοτήτων, των πεδίων παρέμβασης, των προσφερόμενων υπηρεσιών και της επάρκειας ανθρωπίνων και υλικών πόρων, με σκοπό την ουσιαστική γνώση των δυνατοτήτων παρέμβασης στην κοινωνική φροντίδα. Μέσω της έρευνας αυτής εντοπίστηκαν οι θετικές αλλά και προβληματικές όψεις της λειτουργίας του εθελοντικού τομέα αλλά και των αναγκών των ευπαθών ομάδων οι οποίες δεν καλύπτονται, αναδεικνύοντας επιμέρους διαστάσεις παρέμβασης για την ουσιαστική αναβάθμιση του.

Το συνολικό έργο συνιστά μία ολοκληρωμένη και καινοτόμα αντίληψη για την προσφορά του εθελοντικού τομέα που βασίζεται στην συμπλήρωση των επιστημονικών δεδομένων για τα οργανωμένα σύνολα που δραστηριοποιούνται στον προνοιακό χώρο, στη διερεύνηση των δυνατοτήτων και των προσανατολισμών παρέμβασης των άλλων ενδιαφερόμενων μερών, δηλαδή του κράτους, στον εντοπισμό δυνατών και αδύνατων σημείων και τις ρεαλιστικές προτάσεις αντιμετώπισής τους.

2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

2.1. Μεθοδολογία εκπόνησης της μελέτης

Η Ερευνητική ομάδα προσέγγισε μεθοδολογικά το συγκεκριμένο έργο με τρόπο που να διασφαλίζει την επιτυχή ποιοτικά υλοποίησή του, αξιοποιώντας τόσο την εφαρμογή διεθνώς αποδεκτών μεθοδολογιών, όσο και τη χρήση τεχνικών αποτελεσματικής αντιμετώπισης όλων των προκλήσεων που παρουσιάστηκαν κατά την πορεία εξέλιξης της έρευνας. Υπό το πρίσμα αυτό, η μεθοδολογική προσέγγιση και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή και υλοποίηση της Έρευνας, προσαρμόστηκαν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης έρευνας. Αναλυτικότερα, μέσα από μια ακολουθούμενη ευελιξία, η μελέτη προσαρμόστηκε στις ιδιαίτερες απαιτήσεις και τα χαρακτηριστικά της ερευνώμενης ομάδας (εθελοντικές οργανώσεις και εξυπηρετούμενοι αυτών).

2.2. Μεθοδολογική Προσέγγιση

Η εκπόνηση της συγκεκριμένης Μελέτης επέβαλε την υιοθέτηση ενός σύνθετου μεθοδολογικού πλαισίου που συνδυάζει δύο διεθνώς αποδεκτές τεχνικές (έρευνα γραφείου και έρευνα πεδίου), η οποία και εξασφάλισε την κατανόηση των ακόλουθων μερών, ώστε στη συνέχεια η διενεργηθείσα έρευνα να αντικατοπτρίσει τα πραγματικά και «πέρα από το προφανές» αποτελέσματα:

- α) τα προβλήματα και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντικές οργανώσεις στην Κυπριακή Δημοκρατία,
- β) την αποτύπωση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου και της Κοινωνικής Πολιτικής με ταυτόχρονη πρόταση για εξέλιξη αυτών ή/και δημιουργία νέων,
- γ) την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης σε σχέση με τη δυνατότητα σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων και υποστηρικτικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των διαφόρων κοινωνικών προβλημάτων που εμφανίζουν διαφορετικές κοινωνικές ομάδες,

Οι υπηρεσίες που απαιτήθηκαν από την Ερευνητική Ομάδα, όπως προσδιορίζονταν από την πρόταση που κατατέθηκε από το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, ήταν οι ακόλουθες:

Δραστηριότητες: περιλαμβάνουν το σχεδιασμό και υλοποίηση έρευνας γραφείου, τη διενέργεια δειγματοληπτικής έρευνας πεδίου, τη διενέργεια ποσοτικής έρευνας πεδίου και τη διαμόρφωση προτάσεων/εισηγήσεων για τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών, του συνολικού προγράμματος, και τη διαμόρφωση ενός γενικότερου πλαισίου στρατηγικής δράσεων και μέτρων που θα οδηγούν στη συνεχιζόμενη -και αυτορυθμιζόμενη- αναβάθμιση ποιοτικών υπηρεσιών, με μια παράλληλη ευαισθητοποίηση του γενικότερου πληθυσμού για την προσφορά του εθελοντικού τομέα.

Η διαδικασία σχεδιασμού και η υλοποίηση εκπόνησης της Μελέτης ακολούθησε τα ακόλουθα στάδια:

- (α) Προσδιορισμός μεθοδολογίας: Στο αρχικό στάδιο εκπόνησης της Μελέτης συγκροτήθηκε η Ομάδα Έργου και αναλύθηκαν με σαφήνεια ο λεπτομερής σχεδιασμός της και οι ιδιαιτερότητές της, ενώ αναπτύχθηκαν και οι αντίστοιχες διαδικασίες διαχείρισης της μελέτης που θα εφαρμόζονταν στις μετέπειτα φάσεις υλοποίησης.
- (β) Συλλογή δεδομένων: Το στάδιο αυτό αφορά τη συλλογή δεδομένων από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, την επεξεργασία και ανάλυσή τους. Οι μέθοδοι / τεχνικές συλλογής στοιχείων περιλαμβάνουν:

- > Συναντήσεις και επαφές με το ΠΣΣΕ προς συλλογή στοιχείων, πληροφοριών και ανταλλαγή απόψεων επάνω σε διαδικαστικά και λειτουργικά θέματα διεκπεραίωσης της μελέτης. Αναλυτικότερα το ΠΣΣΕ κα τα επαρχιακά του τμήματα ΕΣΣΕ παρείχαν τις σχετικές λίστες με τα στοιχεία των οργανώσεων.
- > Έρευνα πεδίου στις εθελοντικές οργανώσεις στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(γ) Επεξεργασία δεδομένων και Εκπόνηση παραδοτέων: Η ανάλυση των συλλεχθέντων στοιχείων από την έρευνα πεδίου αποτύπωσε τα απτά αποτελέσματα που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση των σχετικών προτάσεων. Χρησίμευσαν στη διαμόρφωση ενός πλαισίου στρατηγικής συγκεκριμένων εισηγήσεων και παρεμβάσεων για τη βελτίωση των υφιστάμενων ή δημιουργία νέων διαδικασιών, πρακτικών, κανονισμών και νομοθεσιών για την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

2.3. Μεθοδολογία Τεχνικές και Εργαλεία

Η παρούσα ερευνητική μελέτη βασίστηκε σε ένα μεθοδολογικό σχήμα που επιστημονικά είναι ικανό να εντοπίσει και να αναδείξει τα στοιχεία εκείνα που δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την επίτευξη των στόχων της μελέτης. Περιλάμβανε τη χρήση θεωρητικών εργαλείων και τεχνικών που επιτρέπουν τον εντοπισμό, την ανάδειξη και ανάλυση των πληροφοριών εκείνων που φανερώνουν την παρούσα κατάσταση και επιτρέπουν την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων.

Πρότεινε μια ολοκληρωμένη μεθοδολογικά και επιστημονικά τεκμηριωμένη μελέτη που σκοπό είχε τη διαπίστωση και την ανάλυση των διαφορετικών απόψεων και πεποιθήσεων τόσο των επίσημων εκπροσώπων των εθελοντικών οργανώσεων όσο και των εξυπηρετούμενων αυτών για την υφιστάμενη κατάσταση, τις δυσκολίες, προκλήσεις και προοπτικές που αντιμετωπίζει ο εθελοντικός τομέας σήμερα. Υποστηρίζεται ότι η σε βάθος διερεύνησή τους και η ανάπτυξη μιας αντίστοιχης στρατηγικής μπορεί να προλαμβάνει δυσάρεστες και ανεπιθύμητες καταστάσεις. Ταυτόχρονα, όμως, προτίθεται να μελετηθεί κατά πόσο μια στρατηγική, για τη διαμόρφωση της οποίας συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι επαγγελματίες αλλά και οι τελικοί χρήστες, μπορεί να λειτουργήσει «εύκαμπτα», ώστε να υπάρχει μια συνεχιζόμενη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών σε σχέση με τις συνθήκες που μεταλλάσσονται και τροποποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Η προτεινόμενη έρευνα προσπάθησε να απαντήσει στα ακόλουθα κύρια ερευνητικά ερωτήματα (main research questions):

1. Ποιες είναι οι πιέσεις που ασκούνται στο σύστημα παροχής υπηρεσιών από τον εθελοντικό τομέα στην Κυπριακή Δημοκρατία;
2. Ποιες είναι οι συνθήκες, παράμετροι και ιδιομορφίες που δημιουργούν και συντηρούν τις πιέσεις αυτές;
3. Πώς δύνανται να αναπτυχθούν μέθοδοι και τεχνικές που να προλαμβάνουν δυσλειτουργικές καταστάσεις, ενώ ταυτόχρονα μπορούν να συνεισφέρουν στην βελτίωση των διαδικασιών;

Η ερευνητική πρόταση περιελάμβανε τη χρήση θεωρητικών εργαλείων και τεχνικών που επιτρέπουν τον εντοπισμό, την ανάδειξη και ανάλυση των πληροφοριών εκείνων που φανερώνουν την παρούσα κατάσταση και επιτρέπουν την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων. Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε είναι ο συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας και πιο συγκεκριμένα μια ερευνητική προσέγγιση που θα συνδυάσει δύο διαφορετικές ερευνητικές στρατηγικές, έρευνα με διεξαγωγή κλειστού τύπου ερωτήσεων (πρώτη φάση) και ημι-δομημένες συνεντεύξεις (δεύτερη φάση).

2.4. Περιγραφή μεθοδολογίας και ερευνητικών εργαλείων για τη διεξαγωγή έρευνας πεδίου

A. Έρευνα Γραφείου

Κατά την πρώτη φάση της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ερευνητική στρατηγική της έρευνας γραφείου (desk research) η οποία περιλάμβανε την μελέτη των κυπριακών αλλά και ευρωπαϊκών βιβλιογραφικών πηγών που σχετίζονται με την ανάλυση των υφιστάμενων κανονισμών, πρακτικών, διαδικασιών, εγχειριδίων και νομοθεσιών για την κατανόηση και αξιολόγηση του θεσμικού πλαισίου και της υφιστάμενης κατάστασης. Ταυτόχρονα όμως εντόπισε και ανέδειξε κάποια σημεία ή/και τομείς που αποδίδουν σε ικανοποιητικό βαθμό ή κάποια που μπορεί να χρήζουν κάποιων τροποποιήσεων προς βελτιστοποίησή τους.

Η κριτική παράθεσή τους σε σχέση με τις υπάρχουσες αναφορές και εκθέσεις απέδωσαν στη διαμόρφωση και κατασκευή του θεωρητικού πλαισίου του οδηγού ερωτηματολογίου για τις εθελοντικές οργανώσεις.

B. Έρευνα πεδίου

Ακολούθως της βαθύτερης κατανόησης του θέματος ξεκίνησε η φάση της έρευνας πεδίου που αναφέρεται στη συλλογή των απόψεων, των γνώσεων και των πρακτικών των εθελοντικών οργανώσεων για τον τρόπο λειτουργίας τους, για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τις προσδοκίες που έχουν και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε είναι ο συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας και πιο συγκεκριμένα μια ερευνητική προσέγγιση που θα συνδυάσει δύο διαφορετικές ερευνητικές στρατηγικές, έρευνα με διεξαγωγή κλειστού τύπου ερωτήσεων (πρώτη φάση) και ημι-δομημένες συνεντεύξεις (δεύτερη φάση).

B.1.1 Σχεδιασμός ερωτηματολογίων και συλλογή δεδομένων (Φάση Α')

Για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας επιλέχθηκε η μέθοδος της Ποσοτικής Έρευνας, η οποία έχει ως υπόβαθρο της τη Θετικιστική Προσέγγιση. Η προσέγγιση αυτή υποστηρίζει ότι η πραγματικότητα είναι αντικειμενική, μετρήσιμη και ανεξάρτητη από τον ερευνητή και τα ερευνητικά εργαλεία τα οποία χρησιμοποιεί. Δηλαδή η κοινωνική πραγματικότητα οφείλεται σε εξωτερικούς παράγοντες σε σχέση με το άτομο και επιβάλλεται με μια δύναμη εξαναγκασμού.

Η Ποσοτική Έρευνα χαρακτηρίζεται από σταθερή και δύσκαμπτη δομή, δίνει τη δυνατότητα σύνδεσης δύο ή περισσότερων μεταβλητών καθώς επίσης και τη δυνατότητα μέτρησης μεγάλου μέρους του πληθυσμού. Με την μέθοδο αυτή υπάρχει η ευχέρεια ανάδειξης γενικών τάσεων στον πληθυσμό, οι θεωρητικές υποθέσεις υποβάλλονται σε αυστηρό και έγκυρο έλεγχο, η μέτρηση των θεωρητικών εννοιών γίνεται μέσω εργαλείων και η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων γίνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Με βάση τη βιβλιογραφική αναφορά και τα ιδιαίτερα στοιχεία που ανέδειξε και σε συνδυασμό με τις εμπειρικές απόψεις, που συλλέχθηκαν, αναπτύχθηκαν ερωτήσεις κλειστού τύπου (ερωτηματολόγια). Στόχος ήταν η διαμόρφωση γενικών κανόνων αναφορικά με τη διερευνώμενη ομάδα πληθυσμού, όπως επίσης τα αποτελέσματα της έρευνας να έχουν αντικειμενικό χαρακτήρα και να μην επηρεάζονται από τις πεποιθήσεις της ερευνήτριας (15).

Για τις ανάγκες της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν ειδικά έντυπα – Οδηγοί δομημένης συνέντευξης. Τις συνεντεύξεις διενήργησαν κατάλληλα εκπαιδευμένοι από την ομάδα έργου συνεντευκτές. Αντικείμενο της έρευνας ήταν τα ποσοτικά και ποιοτικά εκείνα στοιχεία των δυνατοτήτων των οργανωμένων συνόλων, τα προβλήματα και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την εκτέλεση των προγραμμάτων τους, της γεωγραφικής κατανομής, και γενικά της συνολικής συμβολής τους στην κοινωνική φροντίδα. Επισημαίνεται ότι οι ερωτήσεις ήταν κυρίως ανοικτού τύπου και επιλέχθηκαν με κριτήριο την καταγραφή των στάσεων και αντιλήψεων των εκπροσώπων των φορέων για μια σειρά ζητημάτων, όπως:

- τις ομάδες πληθυσμού που αντιλαμβάνονται ως άμεσα ή έμμεσα επωφελούμενες
- τα χαρακτηριστικά (υποδομές, προσωπικό, μεγέθη, δραστηριότητες) των φορέων και τη δυνατότητα αξιοποίησής τους
- τα επιθυμητά μέτρα στήριξης και τις απαιτούμενες ενέργειες από πλευράς πολιτείας για τη ανάληψη πρωτοβουλιών στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας.

Οι ερωτήσεις ήταν:

- Άμεσες, υπό την έννοια ότι προσανατολίζουν τον/την ερωτώμενο/η σε σαφείς απαντήσεις
- Ακριβείς και κατανοητές,
- Διατυπωμένες σε ουδέτερη γλώσσα.
- Ειδικότερα χρησιμοποιήθηκαν:
- Κλειστές ερωτήσεις
- Ερωτήσεις διασταύρωσης

Προεργασία για προσέγγιση οργανωμένων συνόλων:

Τα Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού παρείχαν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες (στοιχεία επικοινωνίας όλων των εθελοντικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται ανά επαρχία και εκπροσωπούν τις ευπαθείς ομάδες) στον εταίρο υλοποίησης της δράσης.

B.1.2. Περιγραφή Εντύπου Συλλογής Στοιχείων από Οργανωμένα Σύνολα

Ενότητα Α: Γενικά Στοιχεία Οργανωμένου Συνόλου

Αρχικά συμπληρώνεται η επωνυμία του φορέα και το έτος ίδρυσης. Έπειτα, συμπληρώνονται τα στοιχεία της ταχυδρομικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης – επικοινωνίας, τηλεφωνικά νούμερα και τηλεμοιότυπα, καθώς και άλλες διευθύνσεις στις οποίες πιθανόν να στεγάζονται προγράμματα του οργανισμού.

Στη συνέχεια συμπληρώνεται σχέση που έχει ο ερωτώμενος με τον φορέα (π.χ. πρόεδρος, μέλος του ΔΣ κλπ). Ακολούθως συμπληρώνεται η γεωγραφική κάλυψη του φορέα.

Στη συνέχεια συμπληρώνεται η νομική μορφή του φορέα ανάλογα με τις προκαθορισμένες κατηγορίες φορέων και ο αριθμός εγγραφής του ενώ αμέσως πιο κάτω ζητείται να συμπληρωθούν ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών, ο αριθμός μελών της διοίκησης, ο αριθμός προσωπικού, αριθμός εθελοντών και ο αριθμός των εξυπηρετούμενων.

Ακολούθως ζητείται να δηλωθεί αν ο φορέας είναι μέλος του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) ή/και του Επαρχιακού Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού (ΕΣΣΕ).

Ενότητα Β: Είδος Κοινωνικής Φροντίδας

Στο πεδίο Β1 αναζητείται η περιγραφή του αντικειμένου, κυρίως σε ότι αφορά το πραγματικό πεδίο λειτουργίας του φορέα και όχι μόνο αυτό που αναγράφεται στο καταστατικό. Έτσι δίνονται διάφορες κατηγορίες ευπαθών ομάδων με σκοπό να καταγραφεί η δραστηριοποίηση του φορέα. Στην ενότητα αυτή προσδιορίζεται η ομάδα – στόχος στην οποία αποσκοπεί η λειτουργία του φορέα. Η ομάδα – στόχος, μπορεί να είναι είτε τα ίδια τα μέλη του φορέα, είτε κάποια ομάδα ή ομάδες που δεν ανήκουν στον φορέα, όπως μια κοινωνική ομάδα (άτομα με κάποια ασθένεια, άτομα με χαμηλό εισόδημα κλπ). Πέρα όμως από κάποιες κοινωνικές ομάδες, οι φορείς μπορεί να αποσκοπούν σε μια ευρύτερη «εξυπηρέτηση» ολόκληρης της κοινωνίας (σε τοπικό ή μη επίπεδο), όπως για παράδειγμα οι περιβαλλοντικοί ή οι αναπτυξιακοί φορείς.

Στη συνέχεια εξετάζεται η ηλικιακή ομάδα των εξυπηρετούμενων.

Στο πεδίο Β2 αναζητείται δραστηριοποίηση του φορέα ανά υπηρεσία κοινωνικής φροντίδας.

Στο πεδίο Β3 συμπληρώνεται η χρηματοδότηση της λειτουργίας του φορέα. Στην ερώτηση αυτή καταγράφονται στοιχεία που αφορούν το πλαίσιο χρηματοδότησης του φορέα και πιο συγκεκριμένα, η προέλευση του αρχικού κεφαλαίου, οι σημερινές πηγές χρηματοδότησης και το ποσοστό κάλυψης του ετήσιου προϋπολογισμού ανά πηγή χρηματοδότησης.

Ενότητα Γ: Διερεύνηση Κοινωνικών Αναγκών Ομάδας Στόχου

Σε αυτή την ενότητα συμπεριλαμβάνονται συνολικά 9 ερωτήσεις οι οποίες αποσκοπούν στη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την κάλυψη των αναγκών των ευπαθών ομάδων από το Δημόσιο, Εθελοντικό ή και Ιδιωτικό τομέα. Σκοπός της ενότητας αυτής των ερωτήσεων είναι να διερευνηθεί κατά πόσο καλύπτονται οι διάφορες ανάγκες, ποιες μένουν ακάλυπτες και για ποιο λόγο αλλά και να αναζητηθούν προτάσεις και λύσεις από τα ίδια τα οργανωμένα σύνολα για τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των ευπαθών ομάδων σε επίπεδο νομοθεσίας, πολιτικών μέτρων δράσης αλλά και σε επίπεδο υπηρεσιών.

Ενότητα Δ: Κυριότερα προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν σήμερα κατά τη λειτουργία του φορέα σας και επηρεάζουν την ομάδα στόχου.

Σε αυτή την ενότητα συμπεριλαμβάνονται 4 ερωτήσεις οι οποίες εξετάζουν πιθανά προβλήματα στο εξωτερικό περιβάλλον του φορέα στις σχέσεις του δηλαδή με το κράτος, με την τοπική αυτοδιοίκηση και την τοπική κοινωνία και τα οποία παρεμποδίζουν την επίτευξη των στόχων του. Τέλος, ζητείται να αναφερθούν τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ομάδα στόχος.

Ενότητα Ε: Εκπροσώπηση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στα κέντρα λήψης αποφάσεων

Σε αυτή την ενότητα συμπεριλαμβάνονται συνολικά 5 ερωτήσεις οι οποίες αποσκοπούν να διερευνηθούν τους τρόπους με τους οποίους οι ευπαθείς ομάδες εκπροσωπούνται ή όχι στα κέντρα λήψης των αποφάσεων ή όχι. Επίσης αναζητούνται και πιθανοί τρόποι καλύτερης εκπροσώπησης των ευπαθών ομάδων στη λήψη αποφάσεων για θέματα που τους αφορούν.

B.1.3 Συλλογή, έλεγχος και ανάλυση στοιχείων

Στο πλαίσιο της παρούσας ενέργειας η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με επιτόπιες επισκέψεις στις οικίες της ομάδας στόχου. Η ομάδα έργου προχώρησε στην επιτόπια συμπλήρωση των απαντήσεων του συγκεκριμένου ερωτηματολογίου. Πιο συγκεκριμένα η ομάδα έργου μερίμνησε για:

- Τη συγκέντρωση των απαντήσεων
- Την παρακολούθηση της ποσοτικής επάρκειάς τους
- Την εισαγωγή των δεδομένων στο πληροφοριακό σύστημα,

Μετά τη συλλογή των πρωτογενών δεδομένων (ερωτηματολόγια) έγιναν τα ακόλουθα βήματα:

- Έλεγχος των ερωτηματολογίων
- Εισαγωγή δεδομένων σε ηλεκτρονικό αρχείο (data entry)
- Ηλεκτρονικός έλεγχος του αρχείου
- Επεξεργασία των δεδομένων, ομαδοποιήσεις, δημιουργία νέων μεταβλητών και θεματικών δεικτών, τυπολογιών κλπ. (data processing)
- Στατιστική ανάλυση δεδομένων με μεθόδους περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής
- Πινακοποίηση των αποτελεσμάτων
- Παρουσίαση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της στατιστικής ανάλυσης

Το βασικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για τη στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων που θα συλλεχθούν, είναι το στατιστικό πακέτο SPSS (Statistical Package for Social Sciences). Το SPSS είναι λογισμικό ανάλυσης, επεξεργασίας και παρουσίασης δεδομένων που απευθύνεται τόσο σε ειδικευμένους αναλυτές όσο και σε μη εξειδικευμένους χρήστες. Με το SPSS, παράχθηκαν πληροφορίες λήψης αποφάσεων χρησιμοποιώντας γρήγορα τις ισχυρές στατιστικές αναλύσεις. Αναλυτικότερα με τη χρήση του SPSS επιδιώχθηκαν τα εξής:

- Επιλογή των καλύτερων απαντήσεων σε οργανωσιακά δεδομένα.
- Αξιοποίηση και εκμετάλλευση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο των υπαρχόντων δεδομένων και στοιχείων.
- Εξαγωγή συμπερασμάτων για συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του δείγματος.
- Επιτάχυνση των στατιστικών αναλύσεων.
- Ενίσχυση της ακρίβειας των αποτελεσμάτων καθώς και της αξιοπιστίας τους.

Και οι δύο φάσεις της έρευνας πεδίου εργασίας ήταν υπό τον έλεγχο και την επίβλεψη της Υπεύθυνης της μελέτης. Οι συνεντεύξεις που συμπληρώνονταν καθημερινά ελέγχονταν από την Υπεύθυνη, η οποία επιβεβαιώνει ότι τα ερωτηματολόγια και οι απαντήσεις σε αυτά έχουν συμπληρωθεί με βάση τις οδηγίες της έρευνας.

Επιλογή του δείγματος: Η χαρτογράφηση δεν βασίστηκε στην τεχνική επιλογής δείγματος, γιατί

σημαντικό στοιχείο της έρευνας ήταν να διερευνηθούν όλες οι δομές σε όλη τη γεωγραφική επικράτεια της Δημοκρατίας που εκπροσωπούν ή εξυπηρετούν τις ευπαθείς ομάδες. Η ομάδα στόχος της έρευνας ήταν 400-450 οργανωμένα σύνολα.

Προσέγγιση συλλογής πληροφοριών από τα οργανωμένα σύνολα:

Η προσέγγιση της ομάδας στόχου πραγματοποιήθηκε με επί τόπου επισκέψεις από τον εταίρο υλοποίησης της δράσης. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε η τηλεφωνική επικοινωνία, όπου η επιτόπια επίσκεψη δεν ήταν εφικτή. Για τις ανάγκες της χαρτογράφησης κατασκευάστηκε και χρησιμοποιήθηκε ειδικό έντυπο το οποίο σκοπό είχε να διερευνήσει τις ανάγκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Το έντυπο περιελάμβανε κυρίως ανοικτού τύπου ερωτήσεις για μια σειρά ζητημάτων, όπως: ανάγκες και προβλήματα ανά ευπαθή ομάδα, απόψεις για τις υφιστάμενες δομές που εξυπηρετούν τις ανάγκες ανά ευπαθή ομάδα καθώς και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών, μέτρων/νομοθεσιών, κτλ.

B.2.1 Σχεδιασμός ημι-δομημένων συνεντεύξεων και συλλογή δεδομένων από εξυπηρετούμενους των εθελοντικών οργανώσεων (Φάση Β')

Σε συνέχεια της προηγούμενης φάσης και σε συνειδητή και συστηματική προσπάθεια εμβάθυνσης της κατανόησης των απόψεων των εξυπηρετούμενων των εθελοντικών οργανώσεων για την ποιότητα και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι για την κάλυψη των αναγκών τους ακολούθησε η διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας, της οποίας οι τεχνικές χρησιμοποιούνται για να καταδείξουν χαρακτηριστικά, συνθήκες σε συγκεκριμένο δείγμα, το οποίο πληροί τις αυστηρές προϋποθέσεις που έχουν τεθεί σύμφωνα με τους ερευνητικούς στόχους. Η συγκεκριμένη μέθοδος επιτρέπει και ενισχύει τη σε βάθος διείσδυση στον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς αντιπροσωπευτικών ατόμων από τις εξυπηρετούμενες ειδικές κοινωνικές ομάδες.

Σχεδιάστηκε, λοιπόν, η διεξαγωγή ημι-δομημένων συνεντεύξεων (semi-structured interviews) σε εξυπηρετούμενους των εθελοντικών οργανώσεων για να διαπιστωθεί η τωρινή κατάσταση, και οι αντικειμενικές και προσωπικές δυσκολίες που υπάρχουν. Η επιλογή των ημι-δομημένων συνεντεύξεων κρίνεται ως η καταλληλότερη μέθοδος για τη μελέτη αυτή, γιατί επιτρέπει στην ερευνητική ομάδα να προχωρήσει σε ερωτήσεις βάθους και ουσίας, όπως αυτές κρίνονται σκόπιμες για τον εντοπισμό και αποσαφήνιση των τρεχόντων συνθηκών (8), (9), (10), (11), (12).

Το δείγμα των εξυπηρετούμενων από το οποίο λήφθηκε συνέντευξη αποτελείται από εξυπηρετούμενους των προγραμμάτων που λειτουργούν οι εθελοντικές οργανώσεις. Οι εξυπηρετούμενοι ρωτήθηκαν για το πώς αντιλαμβάνονται τις υπηρεσίες αυτές (γνώσεις), τις υπάρχουσες διαδικασίες και το βαθμό ικανοποίησης που νιώθουν, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην ολιστική αντιμετώπιση των καθημερινών τους δυσκολιών και πώς αντεπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους.

Οι συνεντεύξεις ελήφθησαν από συγκεκριμένο αριθμό εξυπηρετούμενων ανά είδος προνοιακού χαρακτήρα των οργανώσεων. Δηλαδή ελήφθησαν συνεντεύξεις από ηλικιωμένους, από γονείς παιδιών που εξυπηρετούνται από προγράμματα παιδικής απασχόλησης και ενήλικες εξυπηρετούμενοι που λαμβάνουν οι ίδιοι υπηρεσίες. Ένας εφικτός και παράλληλα αποτελεσματικός αριθμός συνεντεύξεων κρίθηκε ότι ήταν 50 άτομα δηλαδή 10 από κάθε επαρχία της Δημοκρατίας.

Προεργασία για προσέγγιση εξυπηρετούμενων:

Ο Εταίρος, αφού κατασκεύασε τον Οδηγό Ημι-δομημένης συνέντευξης και εγκρίθηκε από τον Φορέα Υλοποίησης εντόπισε με τη βοήθεια των επαγγελματιών που εργάζονται στις εθελοντικές οργανώσεις τον πληθυσμό του δείγματος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών της ποιοτικής έρευνας.

Παράλληλα με τη συλλογή των στοιχείων από τις εθελοντικές οργανώσεις άρχισε και η φάση της έρευνας πεδίου χρησιμοποιώντας πρωτίστως την τεχνική της ημι-δομημένης συνέντευξης. Η ημι-δομημένη συνέντευξη (ερωτήσεις ανοικτού τύπου) είναι μία τεχνική που χρησιμοποιεί εκτεταμένη ενθάρρυνση, ώστε το πρόσωπο από το οποίο λαμβάνεται η συνέντευξη, να μιλήσει ελεύθερα και να εκφράσει λεπτομερώς αντιλήψεις και αισθήματα για κάποιο θέμα.

Η συγκεκριμένη μέθοδος κρίνεται ως η πιο κατάλληλη για την κατανόηση των αναγκών και των απόψεων των εξυπηρετούμενων. Ενώ η ποσοτική έρευνα συχνά επιδιώκει να μετρήσει τις κοινωνικές πραγματικότητες με βάση τις αρχές της συμπερασματικής μεθόδου, η ποιοτική έρευνα εστιάζει στην κατανόηση των κοινωνικών και πολιτισμικών εννοιών της συμπεριφοράς των ανθρώπων, μέσω μιας σε βάθος αναζήτησης που είναι κυρίως επαγωγικού χαρακτήρα ή από το συγκεκριμένο στο γενικό.

Η επιλογή των ημι-δομημένων συνεντεύξεων κρίθηκε ως η καταλληλότερη μέθοδος για τη μελέτη αυτή, γιατί επέτρεψε στην ερευνητική ομάδα να προχωρήσει σε ερωτήσεις βάθους και ουσίας, όπως αυτές κρίνονται σκόπιμες για τον εντοπισμό και αποσαφήνιση των τρεχόντων συνθηκών (8), (9), (10), (11), (12). Θα δινόταν η ευκαιρία στους χρήστες να παρουσιάσουν σε βάθος την τωρινή κατάσταση και τις διαφορετικές πρακτικές που εφαρμόζονται σε παγκύπριο επίπεδο. Οι ερωτήσεις χωρίστηκαν σε υπό-ενότητες ανάλογα με τις ερευνητικές αναζητήσεις και κάλυψαν θέματα αναφορικά με την επικοινωνία, τις λειτουργικές δυσλειτουργίες και τις διαφορετικές αντιλήψεις.

Η ποιοτική έρευνα συμπεριέλαβε ενδεικτικό μέρος των εξυπηρετούμενων ανά είδος προνοιακού χαρακτήρα των οργανώσεων (π.χ. παιδιά, έφηβοι νέοι, ενήλικες, ηλικιωμένοι, άτομα με ειδικές ανάγκες) που λαμβάνουν υπηρεσίες από τις αντίστοιχες εθελοντικές οργανώσεις. Πιστεύεται ότι με τη χρήση αυτού του μέσου θα παρουσιαστεί σε βάθος η τωρινή κατάσταση και οι διαφορετικές πρακτικές που εφαρμόζονται σε παγκύπριο επίπεδο. Οι ερωτήσεις ήταν κυρίως ανοικτού τύπου και έχουν επιλεγεί με κριτήριο την καταγραφή των στάσεων και αντιλήψεων των εκπροσώπων του επιλεγόμενου ερευνώμενου πληθυσμού για μια σειρά ζητημάτων, όπως:

- Ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών
- Βαθμός ανταπόκρισης και ικανοποίησης των αιτημάτων της ομάδας στόχου.
- Τα χαρακτηριστικά των οργανώσεων (υποδομές, προσωπικό, μεγέθη, δραστηριότητες) και τη δυνατότητα αξιοποίησής τους στην κατεύθυνση αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών
- Τα επιθυμητά μέτρα στήριξης και τις απαιτούμενες ενέργειες από πλευράς πολιτείας για τη ανάληψη πρωτοβουλιών στο πεδίο αποτελεσματικής εφαρμογής των προνοιών του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου

Και τέλος την άποψή τους για το δικαίωμα τους ως εξυπηρετούμενοι να ακούγονται και να εκφράζουν συναισθήματα και απόψεις, να συμμετέχουν στη λειτουργία του προγράμματος και να ασκούν παρεμβάσεις που θα οδηγούν σε μια συνεχιζόμενη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στα πλαίσια συνεχιζόμενης βελτίωσης των οργανώσεων.

Περιγραφή Οδηγού Ημι-δομημένης συνέντευξης προς Εξυπηρετούμενους

Ενότητα Α: Κοινωνικό-Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Η ενότητα αυτή συμπεριλάμβανε 9 ερωτήσεις που αφορούν στοιχεία των εξυπηρετούμενων ως ακολούθως: φύλο, ηλικιακή ομάδα, επάγγελμα, οικογενειακή κατάσταση και τόπος διαμονής. Επίσης, υπήρχαν ερωτήσεις που αφορούσαν την οργάνωση που τους εξυπηρετεί, τις υπηρεσίες που λαμβάνουν από την εθελοντική οργάνωση και το δημόσιο τομέα και αν είναι ενήμεροι για τις σχετικές νομοθεσίες που καλύπτουν τις ανάγκες αυτές.

Ενότητα Β: Ικανοποίηση Αναγκών

Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονταν 6 ερωτήσεις που αφορούν την κάλυψη ή μη των κοινωνικών αναγκών των εξυπηρετούμενων τόσο από τον εθελοντικό όσο και τον δημόσιο τομέα. Επίσης, ζητούνται προτάσεις και εισηγήσεις για τη βελτίωση της κάλυψης και από τους δύο τομείς.

Ενότητα Γ: Δυσκολίες σε Σχέση με τις Υπηρεσίες/Προγράμματα

Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονταν 4 ερωτήσεις για τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εξυπηρετούμενοι από τη μη κάλυψη των αναγκών τους και πως αυτά θα μπορούσαν να μειωθούν ή να αμβλυνθούν.

Ενότητα Δ: Προώθηση Αιτημάτων και Δικαιωμάτων στα Κέντρα Λήψης των Αποφάσεων

Η τελευταία αυτή ενότητα περιλάμβανε συνολικά 7 ερωτήσεις οι οποίες διερευνούν τη συμμετοχή των εξυπηρετούμενων στη λήψη αποφάσεων και την προώθηση των αιτημάτων και δικαιωμάτων τους. Επίσης αναζητούνται τρόποι που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υφιστάμενη κατάσταση.

Ανάλυση δεδομένων σε ηλεκτρονικό υπολογιστή

Μετά τη συλλογή των στοιχείων και τον έλεγχο της έρευνας πεδίου, όλα τα συμπληρωμένα έντυπα θα ελεγχθούν εσωτερικά, θα κωδικοποιηθούν και θα καταχωρηθούν σε ηλεκτρονικό υπολογιστή από τον εταίρο.

Η ανάλυση των δεδομένων της ποιοτικής έρευνας έγινε με βάση τις αρχές των Miles and Huberman (13) για την παρουσίαση ποιοτικών δεδομένων. Η ανάλυση ξεκίνησε με την κωδικοποίηση των συνεντεύξεων. Στη συνέχεια, κατηγοριοποιήσεις των δεδομένων και τεχνικές ομαδοποίησης χρησιμοποιήθηκαν για να αναλύσουν το πλούσιο σε πληροφορίες και ιδέες υλικό. Το πρώτο βήμα ήταν η κατηγοριοποίηση των δεδομένων που έχουν συγκεντρωθεί κατά θεματικές ενότητες, η ανάλυσή τους με βάση τα ερωτήματα που είχαν τεθεί και τέλος έγινε προσπάθεια συνθετικής διάγνωσης, ώστε να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα ευρύτερης σημασίας τροφοδοτώντας την προβληματική της έρευνας και επαληθεύοντας ή αναιρώντας τις υποθέσεις της. Επιπλέον, για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη κατηγοριοποίηση έγινε χρήση εξειδικευμένου λογισμικού για ποιοτικές έρευνες – χρήση NVivo 7.0. Τέλος, τα αποτελέσματα θα συγκριθούν με την πολιτική και το νομοθετικό πλαίσιο του κράτους και τις υφιστάμενες εγκυκλίους των εθνικών και ευρωπαϊκών οργάνων, έτσι ώστε να εντοπισθούν παραδείγματα καλής και κακής πρακτικής και να γίνουν οι ανάλογες εισηγήσεις.

3. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΚΤΩΝ

3.1. Επιλογή συνεντευκτών

Η ομάδα που ανέλαβε τη συγκέντρωση των πρωτογενών στοιχείων της έρευνας είχε τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

1. Ορίστηκε ένας υπεύθυνος ο οποίος αποτελεί μέλος της βασικής ερευνητικής ομάδας ο οποίος ανέλαβε την παρακολούθηση και επίλυση τυχόν προβλημάτων.
2. Το μέγεθος της ομάδας πεδίου προσδιορίστηκε με βάση τα χαρακτηριστικά του δείγματος (πλήθος δείγματος, διασπορά στο χώρο κ.α.) και του ερωτηματολογίου (πλήθος και τύπος ερωτήσεων) και τουλάχιστον διαμορφώθηκε από έναν αριθμό 4 συνεντευκτών¹.

Η επιλογή των συνεντευκτών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας μιας επιτόπιας καταγραφής. Το γεγονός αυτό δημιουργεί αυξημένες απαιτήσεις στην επιλογή των συνεντευκτών, οι οποίοι πρέπει να έχουν όχι μόνο ένα ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης και σχετική εμπειρία σε έρευνες, αλλά και κάποιες ειδικότερες γνώσεις στο υπό διερεύνηση ζήτημα.

Τα βασικότερα κριτήρια επιλογής συνεντευκτών (προϋποθέσεις) ήταν τα εξής:

1. Εντοπιότητα: ο ολοένα και πιο εξειδικευμένος χαρακτήρας των επιτόπιων ερευνών και η μεγάλη σχέση που έχουν τα υπό διερεύνηση ζητήματα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες, δημιουργούν την ανάγκη οι συνεντευκτές να γνωρίζουν καλά την τοπική πραγματικότητα.
2. Μορφωτικό επίπεδο: οι συνεντευκτές ήταν απαραίτητο να έχουν όσο το δυνατό υψηλό βασικό μορφωτικό επίπεδο έτσι ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσουν τους στόχους της έρευνας και τις διαδικασίες που ακολουθούνται (ήταν απόφοιτοι σχολών Κοινωνικής Εργασίας και τελειόφοιτοι φοιτητές Κοινωνικής Εργασίας).
3. Ειδικές γνώσεις: ανάλογα με το θεματικό αντικείμενο κάθε έρευνας, ήταν επιθυμητό οι συνεντευκτές να έχουν κάποιες εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία. Οι γνώσεις τους από τις σπουδές τους στον κλάδο της Κοινωνικής Εργασίας κάλυψαν και το θεματικό αντικείμενο της έρευνας.
4. Εμπειρία στη συμπλήρωση ερωτηματολογίου: ένα βασικό στοιχείο που αξιολογήθηκε ήταν η ύπαρξη γνώσεων ή εμπειριών πάνω στις τεχνικές των επιτόπιων ερευνών και ιδιαίτερα στις τεχνικές συμπλήρωσης ερωτηματολογίου και πραγματοποίησης συνεντεύξεων.
5. Κοινωνικότητα και ικανότητα επικοινωνίας: οι συνεντευκτές έπρεπε να είναι άτομα κοινωνικά και να διαθέτουν το χάρισμα της επικοινωνίας με άλλα άτομα. Αυτό τους βοήθησε να αντιμετωπίζουν επιτυχώς δύσκολες καταστάσεις όπως, η έλλειψη ενδιαφέροντος και η απροθυμία συμμετοχής των ερωτώμενων.

¹ ο αριθμός των 5 συνεντευκτών είναι ο μέγιστος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μια τέτοια έρευνα, αλλά επιλέχθηκε στο στάδιο της πιλοτικής εφαρμογής, για να μην υπάρξουν προβλήματα σε περίπτωση κωλύματος κάποιου από τους συνεντευκτές.

3.2. Εκπαίδευση συνεντευκτών

Αμέσως μετά την επιλογή των συνεντευκτών, πραγματοποιήθηκε η εκπαίδευσή τους, διαδικασία απαραίτητη για την επιτυχή διεξαγωγή της επιτόπιας διερεύνησης. Η εκπαίδευση των συνεντευκτών είναι μια από τις πιο κρίσιμες προαπαιτούμενες ενέργειες για την υλοποίηση της επιτόπιας διαδικασίας με ερωτηματολόγιο. Αποτελείται από θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση (σειρά δοκιμαστικών συνεντεύξεων) και δόθηκαν λεπτομερείς εξηγήσεις για κάθε ερώτηση, τόσο όσον αφορά τη χρησιμοποιούμενη τεχνική όσο και τις πτυχές της με βάση το κεντρικό ζήτημα.

Η εκπαίδευση των συνεντευκτών ήταν η διαδικασία μέσω της οποίας γνωστοποιήθηκαν στους συνεντευκτές τα παρακάτω:

- το πλαίσιο και αντικείμενο – στόχος της διερεύνησης
- η επιλεγμένη μέθοδο δειγματοληψίας
- ο τρόπος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου
- τα ιδιαίτερα λεπτά σημεία της έρευνας όπως τα εισαγωγικά λόγια παρουσίασης της έρευνας στους ερωτώμενους
- τα κυριότερα σημεία που έχουν προβλεφθεί για μια ιδιαίτερη επεξεργασία
- τα καθήκοντά τους κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων και
- τις τεχνικές αντιμετώπισης και προσαρμογής σε διάφορες καταστάσεις και συνθήκες.

Η εκπαίδευση αυτή πραγματοποιήθηκε από εξειδικευμένο στέλεχος της βασικής ερευνητικής ομάδας και ολοκληρώθηκε σε δύο συναντήσεις – σεμινάρια . Η ενημέρωση περιελάμβανε την αναλυτική παρουσίαση όλων των ερωτήσεων με σχόλια πάνω στους στόχους της κάθε ερώτησης και τις πιθανές απαντήσεις που μπορεί να υπάρξουν.

Πρόκειται για μια σχεδιασμένη προσπάθεια της ερευνητικής ομάδας με στόχο να αυξήσει την επίδοση των συνεντευκτών μέσα από τη βελτίωση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους. Αυτό είχε σαν συνέπεια την αποτελεσματικότερη συλλογή αξιόπιστων δεδομένων.

² Ο αριθμός των συναντήσεων εξαρτάται από την εμπειρία των συνεντευκτών που έχουν επιλεγεί. Στην περίπτωσή μας, δεν υπήρχε ανάγκη για περισσότερες συναντήσεις.

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Οι οργανώσεις, στις οποίες έγινε προσπάθεια για προσέγγιση ήταν περίπου 370. Οι οργανώσεις και τα στοιχεία αυτών προήλθαν κυρίως από τους καταλόγους στοιχείων που το ΠΣΣΕ και τα ΕΣΣΕ παρέδωσαν στην ερευνήτρια. Επιπλέον, μέσα από διάφορες λίστες που υπάρχουν διαθέσιμες σε ιστοσελίδες αλλά και σε έντυπα που αφορούν την Κυπριακή Δημοκρατία, εντοπίστηκαν επιπλέον 37 εθελοντικές οργανώσεις, οι οποίες δεν είναι εγγεγραμμένες στο ΠΣΣΕ ή/και στο αντίστοιχο ΕΣΣΕ. Από αυτές ανταποκρίθηκαν οι 31.

Πίνακας 1: Αριθμός ερωτώμενων οργανώσεων
ανά Επαρχία

	Αρ.	%
Λευκωσία	129	41,3%
Λάρνακα	45	14,4%
Λεμεσός	89	28,5%
Πάφος	34	10,9%
Αμμόχωστος	15	4,8%
Σύνολο	312	100,0%

Προχωρώντας στην επικοινωνία με τις οργανώσεις μέσα από τους καταλόγους που δόθηκαν από το ΠΣΣΕ και τα ΕΣΣΕ, εντοπίστηκαν κάποιες διπλο-εγγραφές, αλλά και οργανώσεις οι οποίες για διάφορους λόγους ανέστειλαν προσωρινά ή σταμάτησαν οριστικά τη λειτουργία τους.

Στην ερευνήτρια δόθηκαν οι ακόλουθοι αριθμοί οργανώσεων: 96 από το ΕΣΣΕ Λευκωσίας, 47 από το ΕΣΣΕ Λάρνακας, 31 από το ΕΣΣΕ Πάφου, 91 από το ΕΣΣΕ Λεμεσού και 17 από το ΕΣΣΕ της Αμμοχώστου δηλαδή συνολικά 332 οργανώσεις.

Ειδικότερα ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τις οργανώσεις που είτε υπήρχαν μια σειρά από βασικά στοιχεία, όπως ο τίτλος, η διεύθυνση, τηλέφωνο επικοινωνίας κλπ. και έγινε συνειδητή και επανειλημμένη προσπάθεια ανά Επαρχία.

Πίνακας 2: Είδος ανταπόκρισης - συσχέτισης με την
έρευνα - Εθελοντικές Οργανώσεις

	Αρ.	%
Δεν ανταποκρίθηκε	66	21,2%
Δεν λειτουργεί	21	6,7%
Ανταποκρίθηκε	214	68,6%
Δεν λειτουργεί πρόγραμμα	11	3,5%
Σύνολο	312	100,0%

Από τις 312 οργανώσεις που καταχωρήθηκαν στη βάση δεδομένων, ανταποκρίθηκαν οι 214 δηλαδή το 68,6% επί του συνόλου ενώ δεν ανταποκρίθηκαν οι 66 δηλαδή το 21,2%. Επίσης εντοπίστηκαν 21 που έχουν αναστείλει τις δραστηριότητές τους και επιπλέον 11 που δεν λειτουργούν κανένα πρόγραμμα. Αυτό σημαίνει ότι για τις ανάγκες της συγκεκριμένης έρευνας λήφθηκαν υπόψη τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν από τις 214 οργανώσεις.

Πίνακας 3: Είδος ανταπόκρισης - συσχέτισης με την έρευνα - Εθελοντικές Οργανώσεις ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Δεν ανταποκρίθηκε	38	29,5%	10	22,2%	18	20,2%	0	0%	2	11,77%
Δεν λειτουργεί	4	3,1%	7	15,6%	10	11,2%	0	0%	0	0%
Ανταποκρίθηκε	78	60,5%	26	57,8%	61	68,5%	34	100%	15	88,23%
Δεν λειτουργεί πρόγραμμα	9	7%	2	4,4%	0	0%	0	0%	0	0%
Σύνολο	129	100%	45	100%	89	100%	34	100%	17	100%

Αναλυτικότερα και για την περαιτέρω κατανόηση του αναγνώστη, αλλά και για την επίδειξη της αναλογικότητας του δείγματος, παρουσιάζονται το είδος της ανταπόκρισης ανά Επαρχία. Στη Λευκωσία δεν ανταποκρίθηκαν 38 οργανώσεις δηλαδή το 29,5% επί του συνόλου, 4 οργανώσεις που δεν λειτουργούν πλέον (3,1%) ενώ 9 (7%) δεν λειτουργούσαν τη δεδομένη στιγμή της έρευνας κάποιο πρόγραμμα κοινωνικής φροντίδας. Από τις 129 εθελοντικές οργανώσεις που έχουν την έδρα τους στη Λευκωσία ανταποκρίθηκαν οι 78 δηλαδή το 60,5%. Οι λόγοι της μη ανταπόκρισης σχετίζονται με τα στενά χρονικά περιθώρια που η ερευνητική ομάδα είχε στη διάθεσή της, με την χρονική περίοδο στην οποία διεξήχθη η ερευνητική διαδικασία της συλλογής των δεδομένων (Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2010) και εν μέρει με ελλιπή στοιχεία επικοινωνίας όπου δεν ήταν δυνατόν για την ερευνητική ομάδα να εντοπίσει κάποιες οργανώσεις. Ανάλογοι λόγοι εκφράστηκαν και από τους αντιπροσώπους των οργανώσεων στις υπόλοιπες Επαρχίες, όπου και διεξήχθη η έρευνα.

Για τη Λάρνακα από τις 45 οργανώσεις ανταποκρίθηκαν θετικά οι 26 δηλαδή το 57,8%, δεν ανταποκρίθηκαν 10 δηλαδή το 22,2%, 2 οργανώσεις δεν λειτουργούν προγράμματα δηλαδή το 4,4% ενώ 7 έχουν πάψει να λειτουργούν ή/και παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες επικοινωνίας δεν κατέστη αυτή δυνατή. Όσον αφορά τη Λεμεσό από τις 89 συνολικά οργανώσεις ανταποκρίθηκαν οι 61 δηλαδή το 68,5%. Δεν εντοπίστηκαν οργανώσεις που να μην λειτουργούν κάποιο πρόγραμμα ενώ εντοπίστηκαν 10, δηλαδή το 11,2% που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους ή δεν υπήρξε δυνατή η όποια επικοινωνία μαζί τους. Στην έρευνα δεν ανταποκρίθηκαν 18 οργανώσεις δηλαδή το 20,1%. Τέλος στην Αμμόχωστο από τις 17 οργανώσεις ανταποκρίθηκαν οι 15 δηλαδή το 88,23%.

Το συνολικό ποσοστό ανταπόκρισης από τις οργανώσεις που προσεγγίστηκαν ανέρχεται 68,6%, γεγονός που προσδίδει στην έρευνα αξιοπιστία και εγκυρότητα.

Πίνακας 4: Διαθεσιμότητα Ηλεκτρονικού**Ταχυδρομείου (Email)**

	Αρ.	%
E-mail:	103	48,1%

Πίνακας 5: Διαθεσιμότητα Ιστοσελίδας

	Αρ.	%
Οργανώσεις που διαθέτουν ιστοσελίδα	171	79,9%

Από τους δύο παραπάνω πίνακες (4 και 5) φαίνεται η ηλεκτρονική δικτύωση, αρχίζει να επηρεάζει θετικά τις εθελοντικές οργανώσεις. Σχεδόν οι μισές διαθέτουν ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ενώ ένα πολύ μεγαλύτερο ποσοστό διαθέτει ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο, που τους επιτρέπει να αναρτούν χρήσιμες πληροφοριακές ανακοινώσεις προς τα μέλη τους.

Βέβαια προκαλεί εντύπωση η διαφορά των παρατηρούμενων ποσοστών μεταξύ των ιστοσελίδων και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Πιθανόν να οφείλεται και στην λάθος κατανόηση από τους εκπροσώπους των εθελοντικών οργανώσεων, όπου και να θεώρησαν την ύπαρξη αποκλειστικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προσωπικό, ή της οργάνωσης.

Πίνακας 6: Θέση/Αξίωμα Ατόμων που ανταποκρίθηκαν

	Αρ.	%
Πρόεδρος	67	32,8%
Μέλος ΔΣ	33	16,2%
Διευθυντής/τρια	63	30,9%
Επαγγελματίας	41	20,1%
Σύνολο	204	100,0%

Το 32,8% των ερωτηματολογίων συμπληρώθηκε από τους Προέδρους των Διοικητικών Συμβουλίων (ΔΣ), το 16,2% συμπληρώθηκε από άλλος μέλος του ΔΣ, το 30,9% συμπληρώθηκε από Διευθυντικό στέλεχος ενώ το 20,1% από επαγγελματία εργοδοτούμενο στην εθελοντική οργάνωση (Πίνακας 6). Στον Πίνακα 7 φαίνεται η θέση και το αξίωμα όσων απάντησαν στα ερωτηματολόγια ανά επαρχία.

Πίνακας 7: Θέση/Αξίωμα Ατόμων που ανταποκρίθηκαν

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Πρόεδρος	16	22,5%	9	36%	23	37,7%	13	40,6%	6	40%
Μέλος ΔΣ	15	21,1%	2	8%	5	8,2%	6	18,8%	5	33,3%
Διευθυντής/τρια	25	35,2%	11	44%	13	21,3%	11	34,4%	3	20%
Επαγγελματίας	15	21,1%	3	12%	20	32,8%	2	6,2%	1	6,7%
Σύνολο	71	100%	25	100%	61	100%	32	100%	15	100%

Πίνακας 8: Αναλογία Προσφυγικών Σωματείων από τις οργανώσεις που ανταποκρίθηκαν

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
ΝΑΙ	8	10,5%	1	3,8%	0	0%	0	0%	4	26,7%

Στον Πίνακα 8 φαίνεται η αναλογία των Προσφυγικών Σωματείων που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Το υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής εντοπίζεται στην Αμμόχωστο κατεχοχίν προσφυγική περιοχή με 26,7%, μετά ακολουθεί η Λευκωσία με 10,5% και η Λάρνακα με 3,8%.

Πίνακας 9: Σε ποια επαρχία δραστηριοποιείστε;

	Αρ.	%
Λευκωσία	75	35
Λάρνακα	27	12,6
Λεμεσός	61	28,5
Πάφος	34	15,9
Αμμόχωστος	14	6,5
Οργανώσεις που δεν απάντησαν	3	1,4
Σύνολο	214	100

Η πλειοψηφία των οργανώσεων δηλαδή το 35% δραστηριοποιείται στην επαρχία Λευκωσίας, μετά ακολουθούν η επαρχία Λεμεσού με 28,5%, η Πάφος με 15,9% και η Λάρνακα με την Αμμόχωστο με 12,6% και 6,5% αντίστοιχα. Αυτό θα μπορούσε να εξηγηθεί λόγω της κατανομής του πληθυσμού ανά επαρχία, αφού η πολυπληθέστερη επαρχία της Κύπρου είναι η επαρχία Λευκωσίας και ακολουθούν οι επαρχίες Λεμεσού, Αμμοχώστου, Λάρνακας, Πάφου και Κερύνειας σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (14).

Πίνακας 10: Εγγεγραμμένες Οργανώσεις με τον Περί Ιδρυμάτων και Σωματείων Νόμο

	Αρ.	%
ΝΑΙ	192	97,5%
ΟΧΙ	5	2,5%
Σύνολο	197	100,0%

Σε ποσοστό 97,5% (Πίνακας 10) οι εθελοντικές οργανώσεις είναι εγγεγραμμένες με των Περί Εγγραφής Ιδρυμάτων και Σωματείων Νόμο ενώ πολύ μικρά ποσοστά εντοπίστηκαν με άλλους νόμους που σχετίζονται με τη λειτουργία τους, πχ, Περί Εγγραφής Λεσχών Νόμος (Πίνακας 11).

Πίνακας 11: Εγγεγραμμένες Οργανώσεις

	Αρ.	%
Περί Εγγραφής Ιδρυμάτων και Σωματείων Νόμο	201	93,9%
Αθλητικό Μητρώο Κυπριακού Οργανισμού	1	0,5%
Δυνάμει του περί εταιριών νόμων	1	0,5%
Εθελοντικός οργανισμός	1	0,5%
Μέσω νομοθεσίας	1	0,5%
Νόμος 39/ 1967	1	0,5%
Περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμος	1	0,5%
Περί Εγγραφής Λεσχών Νόμος	1	0,5%
Περί Λεσχών Νόμων Κεφ.112	1	0,5%
Σύμπραξη ΣΚΕ	1	0,5%
Τμήμα ηλικιωμένων της ΣΕΚ	1	0,5%
Υπαγόμαστε τον ΠΣΣΕ, τον αριθμό εγγραφή τον έχει το ΠΣΣΕ	1	0,5%
Υπουργείο Εργασίας	1	0,5%
Υπουργείο Παιδείας	1	0,5%

Στον Πίνακα 12 απεικονίζεται οι οργανώσεις σε σχέση με τα εγγεγραμμένα μέλη τους. Οι περισσότερες οργανώσεις δήλωσαν ότι τα εγγεγραμμένα μέλη τους κυμαίνονται μεταξύ 51-150 ενώ ένα ποσοστό 10% των οργανώσεων δήλωσε ότι έχει άνω των 600 μελών.

Πίνακας 12: Αριθμός Εγγεγραμμένων Μελών

	Αρ.	%
1-20 μέλη	22	14,8%
21-50 μέλη	35	23,5%
51-150 μέλη	37	24,8%
151-300 μέλη	23	15,4%
301-600 μέλη	17	11,4%
601+ μέλη	15	10,1%
Σύνολο	149	100%

Στον Πίνακα 13 απεικονίζεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών ανά επαρχία. Παρατηρείται ότι οι περισσότερες οργανώσεις με 600 εγγεγραμμένα μέλη και άνω βρίσκονται στη Λευκωσία ενώ αντίστοιχα οι περισσότερες οργανώσεις με εγγεγραμμένα μέλη από 1-20 εντοπίζονται στην Αμμόχωστο που έχει και το λιγότερο αριθμό οργανώσεων. Αντίστοιχα στην επαρχία Λευκωσίας εντοπίστηκαν μόνο 5 οργανώσεις με εγγεγραμμένα μέλη 20.

Πίνακας 13: Αριθμός Εγγεγραμμένων Μελών ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1-20 μέλη	5	8,9%	4	26,7%	3	8,3%	4	12,5%	6	60,0%
21-50 μέλη	14	25%	2	13,3%	7	19,4%	10	31,2%	2	20,0%
51-150 μέλη	11	19,6%	4	26,7%	8	22,2%	13	40,6%	1	10,0%
151-300 μέλη	8	14,3%	3	20%	9	25%	3	9,4%	0	0%
301-600 μέλη	8	14,3%	1	6,7%	6	16,7%	1	3,1%	1	10%
601+ μέλη	10	17,9%	1	6,7%	3	8,3%	1	3,1%	0	0%
Σύνολο	56	100%	15	100%	36	100%	32	100%	10	100%

Στον Πίνακα 14 παρουσιάζονται οι οργανώσεις σε σχέση με τον αριθμό των μελών που αποτελούν τα Διοικητικά Συμβούλια τους. Παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των οργανώσεων (41,6%) έχει Διοικητικά Συμβούλια που αποτελούνται από 8-12 μέλη ενώ μόνο το 8,9% έχει Διοικητικά Συμβούλια που αποτελούνται από 21 μέλη και άνω.

Πίνακας 14. Αριθμός μελών διοίκησης [ΔΣ]

	Αρ.	%
1-7 μέλη	45	22,3%
8-12 μέλη	84	41,6%
13-20 μέλη	55	27,2%
21+ μέλη	18	8,9%
Σύνολο	202	100%

Στον Πίνακα 15 παρουσιάζεται ο αριθμός προσωπικού που απασχολείται στις εθελοντικές οργανώσεις. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η σχετική ερώτηση αφορούσε όλο το έμμισθο προσωπικό που απασχολεί μία εθελοντική οργάνωση δηλαδή και βοηθητικό και επιστημονικό προσωπικό. Η πλειοψηφία των οργανώσεων (49%) απασχολεί μέχρι 5 άτομα ως προσωπικό ενώ μόνο το 5,3% των οργανώσεων έχουν προσωπικό άνω των 31 μελών. Αυτό το στοιχείο σε συνδυασμό με τον Πίνακα 14 υποδηλώνουν ότι οι περισσότερες εθελοντικές οργανώσεις είναι μεσαίου μεγέθους.

Πίνακας 15: Αριθμός Προσωπικού Οργανώσεων

	Αρ.	%
0-5 μέλη	75	49%
6-15 μέλη	49	32%
16-30 μέλη	21	13,7%
31+ μέλη	8	5,3%
Σύνολο	153	100%

Στον Πίνακα 16 παρουσιάζεται ο αριθμός προσωπικού των οργανώσεων ανά Επαρχία. Οι οργανώσεις που απασχολούν από 0-5 μέλη αποτελούν την πλειοψηφία σε όλες τις Επαρχίες. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι οργανώσεις που απασχολούν προσωπικό άνω των 31 μελών βρίσκονται στη Λευκωσία (4) και στη Λεμεσό (3) και στην Αμμόχωστο (1).

Πίνακας 16: Αριθμός Προσωπικού Οργανώσεων ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
0-5 μέλη	28	49,1%	11	45,8%	22	53,7%	12	57,1%	2	20%
6-15 μέλη	14	24,6%	10	41,7%	14	34,1%	5	23,8%	6	60%
16-30 μέλη	11	19,3%	3	12,5%	2	4,9%	4	19%	1	10%
31+ μέλη	4	7%	0	0%	3	7,3%	0	0%	1	10%
Σύνολο	57	100%	24	100%	41	100%	21	100%	10	100%

Όσον αφορά τον αριθμό εθελοντών διαπιστώνεται, όπως δείχνει ο Πίνακας 17, ότι η πλειοψηφία (42,3%) των οργανώσεων έχει ένα πολύ μικρό αριθμό εθελοντών που κυμαίνεται από 1-20 μέλη ενώ μόνο το 1,4% των οργανώσεων δήλωσε ότι έχει άνω των 600 εθελοντών. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί και με την υποστελέχωση των οργανώσεων σε έμμισθο προσωπικό που διαφάνηκε προηγουμένως, αφού το προσωπικό αποτελεί κύριο παράγοντα εξεύρεσης, εκπαίδευσης και εποπτείας εθελοντών. Γενικά παρατηρήθηκε, κατά την διεξαγωγή της έρευνας, ότι οι περισσότερες οργανώσεις θα επιθυμούσαν και χρειάζονται να έχουν περισσότερους ενεργούς εθελοντές.

Πίνακας 17: Αριθμός Εθελοντών

	Αρ.	%
Δεν έχουν	58	27,2%
1-20 μέλη	90	42,3%
21-50 εθελοντές	37	17,4%
51-150 εθελοντές	16	7,5%
151-300 εθελοντές	5	2,3%
301-600 εθελοντές	4	1,9%
601+ εθελοντές	3	1,4%
Σύνολο	213	100%

Σε επίπεδο Επαρχίας, όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 18, η πλειοψηφία των οργανώσεων σε όλες τις επαρχίες δήλωσε ότι έχει από 1-20 εθελοντές. Αρκετά υψηλά ποσοστά όμως παρατηρούνται σε όλες τις επαρχίες και με οργανώσεις που δήλωσαν ότι δεν έχουν καθόλου εθελοντές. Οι 3 οργανώσεις που έχουν 600 και άνω εθελοντές βρίσκονται στη Λευκωσία.

Πίνακας 18: Αριθμός Εθελοντών ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Δεν έχουν	27	35,1%	6	23,1%	17	27,9%	5	14,7%	3	20%
1-20 μέλη	25	32,5%	13	50%	27	44,3%	20	58,8%	5	33,3%
21-50 εθελοντές	12	15,6%	4	15,4%	11	18%	6	17,6%	4	26,7%
51-150 εθελοντές	6	7,8%	1	3,8%	4	6,6%	3	8,8%	2	13,3%
151-300 εθελοντές	2	2,6%	2	7,7%	1	1,6%	0	0%	0	0%
301-600 εθελοντές	2	2,6%	0	0%	1	1,6%	0	0%	1	6,7%
601+ εθελοντές	3	3,9%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Σύνολο	77	100%	26	100%	61	100%	34	100%	15	100%

Ο Πίνακας 19 απεικονίζει τον αριθμό εξυπηρετούμενων που λαμβάνει κοινωνικό-προνοιακές υπηρεσίες από εθελοντικές οργανώσεις. Οι περισσότερες οργανώσεις (29%) δήλωσαν ότι παρέχουν υπηρεσίες 51 έως 150 άτομα κατά τη χρονική περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Ένα ποσοστό 4,5% δήλωσε ότι εξυπηρετεί 301-600 άτομα ενώ το 21,3% δήλωσε ότι εξυπηρετούμενοι τους κυμαίνονται από 1-20 άτομα.

Πίνακας 19 : Αριθμός

Εξυπηρετούμενων

	Αρ.	%
1-20 μέλη	33	21,3%
21-50 μέλη	39	25,2%
51-150 μέλη	45	29%
151-300 μέλη	18	11,6%
301-600 μέλη	7	4,5%
601+ μέλη	13	8,4%
Σύνολο	155	100%

Σε επίπεδο Επαρχίας δεν διαπιστώθηκε μεγάλη διαφοροποίηση. Ο μέσος όρος κυμαίνεται στους 51-150 εξυπηρετούμενους. Παρόλες τις δυσκολίες με την υποστελέχωση και τα χαμηλά επίπεδα εθελοντικής προσφοράς διαφαίνεται ότι οι εθελοντικές οργανώσεις εξυπηρετούν ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού που έχει διαφορετικού είδους κοινωνικές ανάγκες.

Πίνακας 20: Αριθμός Εξυπηρετούμενων ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1-20 μέλη	11	18,6%	3	14,3%	14	29,8%	5	23,8%	0	0%
21-50 μέλη	13	22%	8	38,1%	8	17,0%	7	33,3%	3	42,9%
51-150 μέλη	16	27,1%	8	38,1%	13	27,7%	6	28,6%	2	28,6%
151-300 μέλη	8	13,6%	1	4,8%	7	14,9%	1	4,8%	1	14,3%
301-600 μέλη	3	5,1%	1	4,8%	2	4,3%	0	0%	1	14,3%
601+ μέλη	8	13,6%	0	0%	3	6,4%	2	9,5%	0	0%
Σύνολο	59	100%	21	100%	47	100%	21	100%	7	100%

Πίνακας 21: Είστε μέλος του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού;

	Αρ.	%
ΝΑΙ	176	82,2
ΟΧΙ	31	14,5
Δεν ανταποκρίθηκαν	7	3,3
Σύνολο	214	100

Από τις εθελοντικές οργανώσεις που συμμετείχαν οι 176 είναι μέλη του ΠΣΣΕ ενώ οι 31 όχι (Πίνακας 21).

Πίνακας 22: Είστε μέλος του Επαρχιακού Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού;

	Αρ.	%
ΝΑΙ	188	87,9
ΟΧΙ	13	6,1
Δεν ανταποκρίθηκαν	13	6,1
Σύνολο	214	100

Επίσης μέλη των Επαρχιακών Συντονιστικών Συμβουλίων Εθελοντισμού είναι το 87,9% ενώ το 6,1% των οργανώσεων που συμμετείχαν δήλωσαν πως δεν είναι (Πίνακας 22).

Πίνακας 23: Θέματα Ισότητας Γυναικών

	Αρ.	%
ΝΑΙ	3	1,4
ΟΧΙ	210	98,1
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Όσον αφορά τις ομάδες ωφελούμενων με τις οποίες δραστηριοποιούνται οι εθελοντικές οργανώσεις αυτές ποικίλουν. Ξεκινώντας από τα Θέματα Ισότητας Γυναικών ασχολείται μόνο το 1,4% των οργανώσεων σε παγκύπρια κλίμακα δηλαδή μόνο 3 οργανώσεις από τις οποίες 2 βρίσκονται στη Λευκωσία και 1 στη Λεμεσό (Πίνακας 23).

Πίνακας 24: Μονογονεϊκές Οικογένειες

	Αρ.	%
ΝΑΙ	21	9,8
ΟΧΙ	192	89,7
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τις Μονογονεϊκές Οικογένειες ασχολούνται 21 οργανώσεις δηλαδή το 9,8% με αρκετά καλή κατανομή σε όλες τις επαρχίες (Πίνακας 24).

Πίνακας 25: Κακοποίηση στην Οικογένεια

	Αρ.	%
ΝΑΙ	9	4,2
ΟΧΙ	204	95,3
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Πίνακας 26: Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης

	Αρ.	%
ΝΑΙ	7	3,3
ΟΧΙ	206	96,3
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με την Κακοποίηση στην Οικογένεια και τα Θύματα Βίας και Εκμετάλλευσης ασχολούνται 9 οργανώσεις δηλαδή το 4,2 % σε Παγκύπρια κλίμακα και από αυτές 3 βρίσκονται στη Λευκωσία, 5 στη Λεμεσό και 1 στην Πάφο ενώ οι επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου δεν καλύπτονται.

Πίνακας 27: Αποφυλακισμένοι

	Αρ.	%
ΝΑΙ	5	2,3
ΟΧΙ	208	97,2
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τους Αποφυλακισμένους απασχολούνται 5 οργανώσεις από τις οποίες 2 βρίσκονται στη Λευκωσία και από μία σε Λεμεσό, Πάφο και Αμμόχωστο ενώ δεν υπάρχει καμία οργάνωση στην Λάρνακα.

Πίνακας 28: Παλινοστούντες

	Αρ.	%
ΝΑΙ	3	1,4
ΟΧΙ	210	98,1
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τους Παλιννοστούντες ασχολούνται 3 οργανώσεις παγκύπρια δηλαδή το 1,4% και βρίσκονται στις επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου αντίστοιχα.

Πίνακας 29: ΑμΕΑ

	Αρ.	%
ΝΑΙ	41	19,2
ΟΧΙ	172	80,4
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Όσον αφορά τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ) ασχολούνται 41 οργανώσεις Παγκύπρια δηλαδή το 19,2% επί του συνόλου των οργανώσεων από τις οποίες 17 βρίσκονται στη Λεμεσό, από 9 στη Λευκωσία και την Πάφο και 6 στη Λάρνακα ενώ στην Αμμόχωστο δεν υπάρχει καμία.

Πίνακας 30: Τσιγγάνοι

	Αρ.	%
ΝΑΙ	3	1,4
ΟΧΙ	210	98,1
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τους Τσιγγάνους ασχολούνται 3 οργανώσεις Παγκύπρια δηλαδή το 1,4% των οργανώσεων από τις οποίες μία οργάνωση εδρεύει στη Λάρνακα και 2 στην Πάφο

Πίνακας 31: Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες

	Αρ.	%
ΝΑΙ	45	21
ΟΧΙ	168	78,5
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τους Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες ασχολούνται 45 οργανώσεις παγκύπρια από τις οποίες 19 δραστηριοποιούνται στη Λευκωσία, 6 στη Λάρνακα, 12 στη Λεμεσό και 8 στην Πάφο. Στην Επαρχία Αμμοχώστου δεν δραστηριοποιείται κάποια οργάνωση.

Πίνακας 32: Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών

	Αρ.	%
ΝΑΙ	11	5,1
ΟΧΙ	202	94,4
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τους Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών ασχολούνται 11 οργανώσεις από τις οποίες 4 δραστηριοποιούνται στη Λευκωσία, 4 στη Λεμεσό και 3 στην Πάφο ενώ στη Λάρνακα και στην Αμμόχωστο καμιά.

Πίνακας 33: Μακροχρόνιοι Άνεργοι

	Αρ.	%
ΝΑΙ	6	2,8
ΟΧΙ	207	96,7
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με Μακροχρόνια Ανέργους ασχολούνται 6 οργανώσεις από τις οποίες 3 δραστηριοποιούνται στη Λευκωσία, 1 στη Λεμεσό και 2 στην Πάφο ενώ καμιά στη Λάρνακα και στην Αμμόχωστο.

Πίνακας 34: Ψυχικά Ασθενείς

	Αρ.	%
ΝΑΙ	20	9,3
ΟΧΙ	193	90,2
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τους Ψυχικά Ασθενείς ασχολούνται 20 οργανώσεις, 2 στη Λάρνακα, 11 στη Λεμεσό, 3 στην Πάφο και 1 στην Αμμόχωστο.

Πίνακας 35: Τρίτη ηλικία

	Αρ.	%
ΝΑΙ	79	36,9
ΟΧΙ	134	62,6
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με την Τρίτη Ηλικία ασχολούνται 79 οργανώσεις από τις οποίες 25 βρίσκονται στη Λευκωσία, 5 στη Λάρνακα, 28 στη Λεμεσό, 12 στην Πάφο και 9 στην Αμμόχωστο.

Πίνακας 36: Ανήλικοι Παραβάτες

	Αρ.	%
ΝΑΙ	10	4,7
ΟΧΙ	203	94,9
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τους Ανήλικους Παραβάτες ασχολούνται 10 οργανώσεις και από αυτές από 1 βρίσκεται σε Λευκωσία και Λάρνακα, 3 σε Λεμεσό και Αμμόχωστο και 2 στην Πάφο.

Πίνακας 37: Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο

	Αρ.	%
ΝΑΙ	7	3,3
ΟΧΙ	206	96,3
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με την ομάδα των Μεταναστών και Αιτούντων Άσυλο ασχολούνται 7 οργανώσεις από 2 σε Λευκωσία, Λεμεσό και Πάφο, 1 στη Λάρνακα και καμία στην Αμμόχωστο.

Πίνακας 38: Οικογένεια και Παιδί

	Αρ.	%
ΝΑΙ	72	33,6
ΟΧΙ	141	65,9
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Όσον αφορά την ομάδα Οικογένεια και Παιδί ασχολούνται συνολικά 72 οργανώσεις από τις οποίες οι 25 βρίσκονται στη Λευκωσία, 3 στη Λάρνακα, 23 στη Λεμεσό, 13 στην Πάφο και 8 στην Αμμόχωστο.

Πίνακας 39: Αστεγοί/Αποροι

	Αρ.	%
ΝΑΙ	12	5,6
ΟΧΙ	201	93,9
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με την ομάδα των Αστέγων και Απόρων εμφανίζονται 12 οργανώσεις να δηλώνουν ότι ασχολούνται και προσφέρουν υπηρεσίες στη συγκεκριμένη ειδική κοινωνική ομάδα.

Πίνακας 40: Νεολαία

	Αρ.	%
ΝΑΙ	28	13,1
ΟΧΙ	185	86,4
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Με τη Νεολαία ασχολούνται 28 οργανώσεις. 7 από αυτές βρίσκονται στη Λευκωσία, 11 στη Λεμεσό, 8 στην Πάφο, 2 στην Αμμόχωστο και καμία στη Λάρνακα.

Τέλος, με τους Πρόσφυγες από την εισβολή, φαίνονται ότι υπάρχουν διαθέσιμα δύο προγράμματα αποκλειστικά που περιλαμβάνουν τη συγκεκριμένη ειδική κοινωνική ομάδα.

Πίνακας 41: Πρόσφυγες της Εισβολής

	Αρ.	%
ΝΑΙ	2	0,9
ΟΧΙ	211	98,6
Δεν ανταποκρίθηκαν	1	0,5
Σύνολο	214	100

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 42 η πλειοψηφία (37,1%) των οργανώσεων που συμμετείχαν στην έρευνα προσφέρουν υπηρεσίες στην κατηγορία της Τρίτης Ηλικίας, ακολουθεί η κατηγορία Οικογένεια και Παιδί με 33,8% των οργανώσεων και η κατηγορία των Πασχόντων από Χρόνιες Ασθένειες με 21,1%. Οι υπόλοιπες κατηγορίες ευπαθών ομάδων εξυπηρετούνται ανάλογα, όπως για παράδειγμα η κατηγορία των ΑμΕΑ με 19,2%. Η ενασχόληση των εθελοντικών οργανώσεων με συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες δε μπορεί να ταυτιστεί με τη σοβαρότητα του προβλήματος ή την ανεπάρκεια υπηρεσιών από το Δημόσιο τομέα αλλά μάλλον με το ποσοστό του γενικού πληθυσμού που οι συγκεκριμένες ομάδες καλύπτουν. Για παράδειγμα το πρόβλημα της Εξάρτησης από ουσίες θεωρείται αρκετά σοβαρό τη δεδομένη στιγμή αλλά το ποσοστό των ατόμων που έχει επηρεαστεί από αυτό δεν είναι τόσο ώστε να δικαιολογεί την ενασχόληση περισσότερων οργανώσεων.

Επίσης, η εναλλαγή παροχής υπηρεσιών σε διαφορετικές ομάδες στόχου ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στο εξωτερικό περιβάλλον δεν αποτελεί μια συνήθης πρακτική για τον εθελοντικό τομέα. Οι περισσότερες οργανώσεις παραμένουν με την ίδια ομάδα στόχου ιδιαίτερα αν το πρόβλημα ή η ανάγκη χαρακτηρίζει καθοριστικά την ταυτότητα τους π.χ. Σύνδεσμος Μυοπαθών.

Πίνακας 42: Ομάδες εξυπηρετούμενων – ενασχόληση οργανώσεων

	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	3	1,4%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	21	9,9%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	9	4,2%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	7	3,3%
5. Αποφυλακισμένοι	5	2,3%
6. Παλιννοστούντες	3	1,4%
7. ΑμΕΑ	41	19,2%
8. Τσιγγάνοι	3	1,4%
9. Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες	45	21,1%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	11	5,2%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	6	2,8%
12. Ψυχικά Ασθενείς	20	9,4%
13. Τρίτη ηλικία	79	37,1%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	10	4,7%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	7	3,3%
16. Οικογένεια και Παιδί	72	33,8%
17. Άστεγοι/Άποροι	12	5,6%
18. Νεολαία	28	13,1%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	2	0,9%

Η απεικόνιση των οργανώσεων ανά Επαρχία (Πίνακας 43) και ευπαθή ομάδα διατυπώνει την ίδια εικόνα με τον προηγούμενο πίνακα, καθώς οι τρεις ευπαθείς με τα μεγαλύτερα ποσοστά ενασχόλησης εμφανίζονται να επικρατούν και στη γεωγραφική κατανομή.

Πίνακας 43: Ομάδες εξυπηρετούμενων - ενασχόληση ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	2	2,6%	0	0%	1	1,6%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	4	5,2%	2	7,7%	10	16,4%	4	11,8%	1	6,7%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	3	3,9%	0	0%	5	8,2%	1	2,9%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	4	5,2%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	2	2,6%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	1	6,7%
6. Παλιννοστούντες	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
7. ΑμΕΑ	9	11,7%	6	23,1%	17	27,9%	9	26,5%	1	6,7%
8. Τσιγγάνοι	0	0%	1	3,8%	0	0%	2	5,9%	0	0%
9. Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες	19	24,7%	6	23,1%	12	19,7%	8	23,5%	0	0%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	4	5,2%	0	0%	4	6,6%	3	8,8%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	3	3,9%	0	0%	1	1,6%	2	5,9%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	3	3,9%	2	7,7%	11	18,0%	3	8,8%	1	6,7%
13. Τρίτη ηλικία	25	32,5%	5	19,2%	28	45,9%	12	35,3%	9	60,0%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	1,3%	1	3,8%	3	4,9%	2	5,9%	3	20,0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	2	2,6%	1	3,8%	2	3,3%	2	5,9%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	25	32,5%	3	11,5%	23	37,7%	13	38,2%	8	53,3%
17. Αστεγοί/Αποροι	3	3,9%	0	0%	4	6,6%	3	8,8%	2	13,3%
18. Νεολαία	7	9,1%	0	0%	11	18,0%	8	23,5%	2	13,3%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	1	1,3%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%

Όσον αφορά την ενασχόληση των εθελοντικών ομάδων ανά επαρχία και ηλικιακή ομάδα στον Πίνακα 44 απεικονίζεται η δραστηριοποίησή τους με την ηλικιακή ομάδα των παιδιών. Σε αυτή την περίπτωση αυτό που μπορεί να τονιστεί ως ιδιαιτερότητα είναι το γεγονός πως σε όλες τις επαρχίες παρατηρείται μια ιδιαίτερη προτίμηση στην παιδική ηλικία ακόμα και αν η οργάνωση ασχολείται με θέματα ισότητας γυναικών για παράδειγμα. Αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί ως ένα βαθμό με την γενική έλλειψη κοινωνικών υπηρεσιών η οποία παρατηρείται σε αρκετές περιοχές της Δημοκρατίας αλλά και με την προσπάθεια του εθελοντικού τομέα να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες των πολιτών σε αυτές τις περιοχές. Για παράδειγμα στην Επαρχία Αμμοχώστου το 77,8% των οργανώσεων ασχολείται με την κατηγορία Οικογένεια και Παιδί που δείχνει ότι η συγκεκριμένη κατηγορία έχει περισσότερες ανάγκες που πιθανόν δεν καλύπτονται με άλλου είδους παρεμβάσεις ενώ το 55,6% των οργανώσεων που δήλωσε ότι ασχολείται κατεξοχήν με την Τρίτη Ηλικία παρέχει και υπηρεσίες σε παιδιά. Κατά συνέπεια αυτό συνεπάγεται τη γενικότερη έλλειψη υπηρεσιών αλλά και τη συμβολή των εθελοντικών οργανώσεων να παρέχουν υπηρεσίες για την κάλυψη αναγκών της πιο ιδιαίτερης ομάδας του πληθυσμού αυτής των παιδιών. Αυτό υποστηρίζεται και με την εικόνα που παρουσιάζουν και οι υπόλοιπες Επαρχίες όπου ενώ οι οργανώσεις δηλώνουν ως κύρια ομάδα ενασχόλησης για παράδειγμα τα Θέματα Ισότητας παρόλα αυτά ασχολούνται και με τα παιδιά.

Πίνακας 44: Ενασχόληση με διαφορετικές κατηγορίες Εξυπηρετούμενων ανά επαρχία (ηλικιακή ομάδα παιδιών)

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	2	4,3%	0	0%	1	2,6%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	4	8,5%	2	16,7%	9	23,1%	4	20,0%	0	0%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	3	6,4%	0	0%	5	12,8%	1	5,0%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	4	8,5%	0	0%	2	5,1%	1	5,0%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	1	2,1%	0	0%	1	2,6%	1	5,0%	0	0%
6. Παλινοστούντες	1	2,1%	0	0%	1	2,6%	1	5,0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	5	10,6%	4	33,3%	12	30,8%	6	30,0%	1	11,1%
8. Τσιγγάνοι	0	0%	0	0%	0	0%	2	10,0%	0	0%
9. Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες	13	27,7%	1	8,3%	7	17,9%	6	30,0%	0	0%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	2	4,3%	0	0%	3	7,7%	3	15,0%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	3	6,4%	0	0%	1	2,6%	2	10,0%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	3	6,4%	1	8,3%	9	23,1%	2	10,0%	0	0%
13. Τρίτη ηλικία	12	25,5%	2	16,7%	18	46,2%	4	20,0%	5	55,6%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	2,1%	1	8,3%	3	7,7%	2	10,0%	2	22,2%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	2	4,3%	1	8,3%	2	5,1%	2	10,0%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	22	46,8%	3	25,0%	23	59,0%	13	65,0%	7	77,8%
17. Άστεγοι/Άποροι	3	6,4%	0	0%	4	10,3%	3	15,0%	1	11,1%
18. Νεολαία	5	10,6%	0	0%	10	25,6%	6	30,0%	2	22,2%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	0	0%	0	,0%	1	5,0%	0	0%

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες όπως αυτές παρουσιάζονται στους Πίνακες 45 (ηλικιακή ομάδα εφήβων), Πίνακας 46 (ηλικιακή ομάδα ενηλίκων) και Πίνακας 47 (ηλικιακή ομάδα ηλικιωμένων) οι εθελοντικές οργανώσεις δείχνουν μια εικόνα κάλυψης πολλών ομάδων και πολλών αναγκών γεγονός που τις καθιστά τη συμβολή τους σημαντική. Παρόλα αυτά πρέπει να τονιστεί ότι η πολυσχιδής δραστηριότητά τους σε διαφορετικά πεδία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την μειωμένη απόδοση και ανταπόκριση τους στα σύνθετα προβλήματα των ευπαθών ομάδων που καλούνται να αντιμετωπίσουν.

Πίνακας 45: Ενασχόληση με διαφορετικές κατηγορίες Εξυπηρετούμενων ανά επαρχία (ηλικιακή ομάδα εφήβων)

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	1	3,0%	0	0%	1	3,1%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	2	6,1%	1	25,0%	10	31,2%	4	22,2%	0	0%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	3	9,1%	0	0%	5	15,6%	1	5,6%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	4	12,1%	0	0%	2	6,2%	1	5,6%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	1	3,0%	0	0%	1	3,1%	1	5,6%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	0	0%	0	0%	1	3,1%	1	5,6%	0	0%
7. ΑμΕΑ	5	15,2%	3	75,0%	13	40,6%	6	33,3%	0	0%
8. Τσιγγάνοι	0	,0%	0	0%	0	0%	2	11,1%	0	0%
9. Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες	12	36,4%	0	0%	9	28,1%	7	38,9%	0	0%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	1	3,0%	0	0%	4	12,5%	3	16,7%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	1	3,0%	0	0%	1	3,1%	2	11,1%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	1	3,0%	0	0%	11	34,4%	2	11,1%	0	0%
13. Τρίτη ηλικία	6	18,2%	0	0%	11	34,4%	5	27,8%	1	50,0%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	3,0%	1	25,0%	3	9,4%	2	11,1%	1	50,0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	0	,0%	0	0%	2	6,2%	2	11,1%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	10	30,3%	2	50,0%	11	34,4%	8	44,4%	2	100,0%
17. Άστεγοι/Άποροι	2	6,1%	0	0%	4	12,5%	3	16,7%	0	0%
18. Νεολαία	6	18,2%	0	0%	11	34,4%	8	44,4%	2	100,0%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	1	3,0%	0	0%	0	0%	1	5,6%	0	0%

Πίνακας 46: Ενασχόληση με διαφορετικές κατηγορίες Εξυπηρετούμενων ανά επαρχία

(ηλικιακή ομάδα ενηλίκων)

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	2	5,4%	0	0%	1	3,8%	0	,0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	4	10,8%	0	0%	9	34,6%	4	22,2%	0	0%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	3	8,1%	0	0%	5	19,2%	1	5,6%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	4	10,8%	0	0%	2	7,7%	1	5,6%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	2	5,4%	0	0%	1	3,8%	1	5,6%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	1	2,7%	0	0%	1	3,8%	1	5,6%	0	0%
7. ΑμΕΑ	8	21,6%	4	33,3%	11	42,3%	5	27,8%	0	0%
8. Σιγγάνοι	0	0%	1	8,3%	0	0%	2	11,1%	0	0%
9. Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες	14	37,8%	5	41,7%	11	42,3%	7	38,9%	0	0%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	4	10,8%	0	0%	4	15,4%	3	16,7%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	3	8,1%	0	0%	1	3,8%	2	11,1%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	3	8,1%	1	8,3%	11	42,3%	3	16,7%	1	100,0%
13. Τρίτη ηλικία	10	27,0%	0	0%	10	38,5%	5	27,8%	1	100,0%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	2,7%	0	0%	2	7,7%	2	11,1%	0	0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	2	5,4%	1	8,3%	2	7,7%	2	11,1%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	10	27,0%	1	8,3%	7	26,9%	8	44,4%	1	100,0%
17. Άστεγοι/Άποροι	3	8,1%	0	0%	4	15,4%	3	16,7%	0	0%
18. Νεολαία	5	13,5%	0	0%	6	23,1%	8	44,4%	0	0%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	1	2,7%	0	0%	0	0%	1	5,6%	0	0%

**Πίνακας 47: Ενασχόληση με διαφορετικές κατηγορίες Εξυπηρετούμενων ανά επαρχία
(ηλικιακή ομάδα ηλικιωμένων)**

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	2	4,8%	0	0%	1	2,6%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	3	7,1%	1	7,7%	10	25,6%	3	15,0%	1	9,1%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	3	7,1%	0	0%	5	12,8%	1	5,0%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	4	9,5%	0	0%	2	5,1%	1	5,0%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	1	2,4%	0	0%	1	2,6%	1	5,0%	1	9,1%
6. Παλιννοστούντες	1	2,4%	0	0%	1	2,6%	1	5,0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	4	9,5%	2	15,4%	12	30,8%	4	20,0%	0	0%
8. Τσιγγάνοι	0	,0%	1	7,7%	0	,0%	1	5,0%	0	0%
9. Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες	16	38,1%	4	30,8%	10	25,6%	7	35,0%	0	0%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	2	4,8%	0	0%	3	7,7%	2	10,0%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	3	7,1%	0	0%	1	2,6%	2	10,0%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	3	7,1%	1	7,7%	10	25,6%	2	10,0%	1	9,1%
13. Τρίτη ηλικία	24	57,1%	5	38,5%	28	71,8%	12	60,0%	9	81,8%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	2,4%	0	0%	2	5,1%	2	10,0%	3	27,3%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	2	4,8%	1	7,7%	2	5,1%	2	10,0%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	9	21,4%	0	0%	14	35,9%	7	35,0%	6	54,5%
17. Άστεγοι/Άποροι	3	7,1%	0	0%	4	10,3%	3	15,0%	2	18,2%
18. Νεολαία	6	14,3%	0	0%	7	17,9%	6	30,0%	1	9,1%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	1	2,4%	0	0%	0	0%	1	5,0%	0	0%

Υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας

Όσον αφορά τις υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας που οι εθελοντικές οργανώσεις παρέχουν αυτές συμπεριλαμβάνονται σε δεκαέξι κατηγορίες. Στους Πίνακες 48 και 49 παρουσιάζεται η κάλυψη σε Ημερήσια Φροντίδα και η κατανομή των υπηρεσιών ανά Επαρχία και ευπαθή ομάδα αντίστοιχα. Όπως δείχνει ο Πίνακας 48 η ομάδα των παιδιών καλύπτεται κατά ένα ποσοστό 27,2 %, δηλαδή 58 οργανώσεις επί του συνόλου δήλωσαν ότι παρέχουν ημερήσια φροντίδα σε παιδιά. Είναι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό που επίσης δείχνει ότι οι εθελοντικές οργανώσεις καλύπτουν ένα σημαντικό ποσοστό για αυτή την ανάγκη σε όλη την επικράτεια. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στην Επαρχία Αμμοχώστου όπου το 66,7% των οργανώσεων ασχολείται με τη συγκεκριμένη ομάδα. Ακολουθεί η ομάδα της Τρίτης ηλικίας με 23,9% των οργανώσεων να έχουν δηλώσει ότι παρέχουν ημερήσια φροντίδα σε ηλικιωμένους. Ενώ σε όλες τις υπόλοιπες Επαρχίες υπάρχει μια πιο ισότιμη κατανομή η Επαρχία Αμμοχώστου και πάλι διατηρεί πολύ ψηλά το ποσοστό της στο 40%. Οι υπόλοιπες 4 ομάδες οι χρόνια ασθενείς και ψυχικά ασθενείς, τα ΑμΕΑ και τα θύματα βίας καλύπτονται ελάχιστα όσον αφορά την ημερήσια φροντίδα τους. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι ανάγκες τους είναι ιδιαίτερα πολύπλοκές σε σχέση με τις δύο προηγούμενες ομάδες καθώς και το γεγονός ότι πληθυσμιακά δε καλύπτουν μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού, ώστε η ζήτηση υπηρεσιών να είναι τόσο ώστε να μπορεί η εκάστοτε εθελοντική οργάνωση να ασχοληθεί. Αξίζει να τονιστεί ότι οι Επαρχίες Πάφου και Αμμοχώστου δεν καλύπτουν καθόλου ή σχεδόν καθόλου αυτές τις ομάδες.

Πίνακας 48: Ημερήσια Φροντίδα /Διημερεύουσα Φροντίδα

	Αρ.	%
1. Παιδιών	58	27,2%
2. ΑμΕΑ	16	7,5%
3. Ηλικιωμένων	51	23,9%
4. Χρόνια Ασθενών	9	4,2%
5. Ψυχικά Ασθενών	7	3,3%
6. Θυμάτων Βίας	4	1,9%

Πίνακας 49: Ημερήσια Φροντίδα /Διημερεύουσα Φροντίδα ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Παιδιών	19	24,7%	6	23,1%	17	27,9%	6	17,6%	10	66,7%
2. ΑμΕΑ	2	2,6%	2	7,7%	8	13,1%	4	11,8%	1	1,6%
3. Ηλικιωμένων	14	18,2%	8	30,8%	16	26,2%	7	20,6%	6	40,0%
4. Χρόνια Ασθενών	3	3,9%	2	7,7%	4	6,6%	0	0%	0	0%
5. Ψυχικά Ασθενών	1	1,3%	1	3,8%	5	8,2%	0	0%	0	0%
6. Θυμάτων Βίας	2	2,6%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%

Στους Πίνακες 50 και 51 παρουσιάζεται η ιδρυματική φροντίδα ανά ευπαθή ομάδα και ανά επαρχία αντίστοιχα. Και πάλι οι δύο ομάδες που υπερκαλύπτονται υπέρ των άλλων είναι τα παιδιά και οι ηλικιωμένοι. Αυτή τη φορά οι ηλικιωμένοι υπερिशύουν με 13,1% έναντι του 7,5% που προσφέρει αυτήν την υπηρεσία στα παιδιά.

Πίνακας 50: Ιδρυματική φροντίδα

	Αρ.	%
1. Παιδιών	16	7,5%
2. ΑμΕΑ	11	5,2%
3. Ηλικιωμένων	28	13,1%
4. Ψυχικά Ασθενών	4	1,9%
5. Θυμάτων Βίας	2	0,9%

Στη γεωγραφική κατανομή ωστόσο φαίνεται πως οι περισσότερες επαρχίες κυμαίνονται περίπου στα ίδια ποσοστά αναλογικά με τους πληθυσμούς που καλούνται να εξυπηρετήσουν φυσικά, όσον αφορά την ιδρυματική φροντίδα παιδιών και ηλικιωμένων αλλά και τα ΑμΕΑ. Όσον αφορά την ομάδα των ψυχικά ασθενών αυτή καλύπτεται ελάχιστα με μόνο 4 οργανώσεις σε Λεμεσό και Πάφο ενώ τα θύματα βίας καλύπτονται μόνο από 2 οργανώσεις Παγκύπρια.

Πίνακας 51: Ιδρυματική φροντίδα ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Παιδιών	5	6,5%	3	11,5%	3	4,9%	3	8,8%	2	13,3%
2. ΑμΕΑ	3	3,9%	1	3,8%	5	8,3%	2	5,9%	1	4%
3. Ηλικιωμένων	12	15,6%	4	15,4%	7	11,5%	3	8,8%	2	13,3%
4. Ψυχικά Ασθενών	0	0%	0	0%	2	3,3%	2	5,9%	0	0%
5. Θυμάτων Βίας	1	1,3%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%

Στην κατ' οίκον φροντίδα οι ομάδες των ηλικιωμένων και των χρόνια ασθενών συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά ενασχόλησης των εθελοντικών οργανώσεων με 23,5% και 10,3%, όπως φαίνεται στον Πίνακα 52.

Πίνακας 52: Κατ' οίκον Φροντίδα

	Αρ.	%
1. Παιδιών	5	2,3%
2. ΑμΕΑ	9	4,2%
3. Ηλικιωμένων	50	23,5%
4. Ψυχικά Ασθενών	7	3,3%
5. Χρόνια Ασθενών	22	10,3%

Ο Πίνακας 53 απεικονίζει τα προγράμματα κατ' οίκον φροντίδας ανά Επαρχία. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η έλλειψη δομών στη Λάρνακα και τη Λεμεσό ενώ επίσης η Λάρνακα και η Αμμόχωστος στερούνται προγραμμάτων κατ' οίκον φροντίδας για ΑμΕΑ. Ακόμη, στη Λευκωσία δεν υφίστανται προγράμματα για ψυχικά ασθενείς ενώ αντίστοιχα στις άλλες Επαρχίες μπορεί να ειπωθεί ότι υπάρχει στοιχειώδης κάλυψη τουλάχιστον.

Πίνακας 53: Κατ' οίκον Φροντίδα ανά επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Παιδιών	1	1,3%	0	0%	0	0%	2	5,9%	2	13,3%
2. ΑμΕΑ	3	3,9%	0	0%	3	4,9%	3	8,8%	0	0%
3. Ηλικιωμένων	10	13,0%	8	30,8%	17	27,9%	8	23,5%	7	46,7%
4. Ψυχικά Ασθενών	0	0%	2	7,7%	3	4,9%	1	2,9%	1	6,7%
5. Χρόνια Ασθενών	6	7,8%	5	19,2%	8	13,1%	2	5,9%	1	6,7%

Στον Πίνακα 54 φαίνεται η παροχή ψυχολογικής/ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε συνολικά 13 από τις 16 ομάδες. Η πλειοψηφία και πάλι επικεντρώνεται στην ομάδα των ηλικιωμένων με 17,8% ενώ ακολουθούν τα ΑμΕΑ με 11,7% και οι χρόνια ασθενείς 12,7%. Αυτό ήταν επόμενο αφού οι ηλικιωμένοι δέχονται και τη μεγαλύτερη προσφορά σε υπηρεσίες όπως η ανοιχτή φροντίδα. Οι υπόλοιπες ομάδες όπως ξεκάθαρα απεικονίζει ο Πίνακας έχουν πολύ μικρά ποσοστά στην παροχή αυτής της υπηρεσίας.

Πίνακας 54: Ψυχολογική/Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	25	11,7%
2. Χρόνια Ασθενών	27	12,7%
3. Ψυχικά Ασθενών	17	8,0%
4. Χρόνια Ανέργων	4	1,9%
5. Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	7	3,3%
6. Θυμάτων Βίας	3	1,4%
7. Ανήλικων Παραβατών	6	2,8%
8. Αποφυλακισθέντων	4	1,9%
9. Ηλικιωμένων	38	17,8%
10. Προσφύγων εισβολής	6	2,8%
11. Παλιννοστούντων	2	0,9%
12. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	4	1,9%
13. Μονογονεϊκών Οικογενειών	11	5,2%

Η γεωγραφική κατανομή αυτής της κατηγορίας προγραμμάτων στον Πίνακα 55 εκτός του ότι απεικονίζει ότι σε όλες τις επαρχίες οι ηλικιωμένοι και οι χρόνια ασθενείς δέχονται αυτή την υπηρεσία επιπλέον απεικονίζει και την αντίστοιχη έλλειψη για άλλες ευπαθείς ομάδες και σε συγκεκριμένες επαρχίες. Για παράδειγμα στις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου παρατηρείται έλλειψη οργανώσεων και υποδομών που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν ψυχολογικά διάφορες ευπαθείς ομάδες όπως ανέργους, ανήλικους παραβάτες, αποφυλακισθέντες, θύματα βίας και κακοποίησης κλπ. Ιδιαίτερα για την Επαρχία Αμμοχώστου παρατηρούνται σοβαρές ελλείψεις και αντίστοιχη ενασχόληση μόνο με την ομάδα των ηλικιωμένων, όπου και εκεί η υπηρεσία παρέχεται μόνο από μία οργάνωση.

Πίνακας 55: Ψυχολογική/Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη ανά Επαρχία

	Α10. Επαρχία									
	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1 ΑμΕΑ	5	6,5%	3	11,5%	13	21,3%	4	11,8%	0	0%
2 Χρόνια Ασθενών	8	10,4%	4	15,4%	11	18,0%	4	11,8%	0	0%
3 Ψυχικά Ασθενών	0	0%	4	15,4%	11	18,0%	2	5,9%	0	0%
4 Χρόνια Ανέργων	0	0%	0	0%	3	4,9%	1	2,9%	0	0%
5 Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	2	2,6%	0	0%	3	4,9%	2	5,9%	0	0%
6 Θυμάτων Βίας	0	0%	0	0%	1	1,6%	2	5,9%	0	0%
7 Ανήλικων Παραβατών	1	1,3%	0	0%	4	6,6%	1	2,9%	0	0%
8 Αποφυλακισθέντων	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
9 Ηλικιωμένων	13	16,9%	5	19,2%	13	21,3%	6	17,6%	1	6,7%
10 Προσφύγων εισβολής	3	3,9%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
11 Παλιννοστούντων	0	0%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
12 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	0	0%	1	3,8%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
13 Παιδιών/Οικογενειών	14	18,2%	2	7,7%	14	23,0%	4	11,8%	0	0%
14 Μονογονεϊκών Οικογενειών	2	2,6%	1	3,8%	7	11,5%	1	2,9%	0	0%

Στην παροχή κοινωνικής στήριξης και κοινωνικών υπηρεσιών ο Πίνακας 56 απεικονίζει την κατανομή αυτών ανά ευπαθή ομάδα. Σε αυτήν την περίπτωση παρατηρείται μία αναλογικά πιο καλή εικόνα για όλες τις ομάδες οι οποίες καλύπτονται σχετικά. Τα μεγαλύτερα ποσοστά παρατηρούνται στους ηλικιωμένους (23,5%), στην ομάδα παιδιά και οικογένεια (21,6%), στους χρόνια ασθενείς (12,7%) και στα ΑμΕΑ (11,7%).

Πίνακας 56: Κοινωνική Στήριξη/Κοινωνικές Υπηρεσίες

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	25	11,7%
2. Χρόνια Ασθενών	27	12,7%
3. Ψυχικά Ασθενών	13	6,1%
4. Χρόνια Ανέργων	2	0,9%
5. Θυμάτων Βίας	4	1,9%
6. Ανήλικων Παραβατών	4	1,9%
7. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	7	3,3%
8. Αποφυλακισθέντων	3	1,4%
9. Ηλικιωμένων	50	23,5%
10. Προσφύγων εισβολής	1	0,5%
11. Παλιννοστούντων	2	0,9%
12. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	4	1,9%
13. Παιδιών/Οικογενειών	46	21,6%
14. Μονογονεϊκών Οικογενειών	12	5,6%

Στην γεωγραφική κατανομή ανά Επαρχία ο Πίνακας 57 απεικονίζει τη Λεμεσό και την Πάφο με σχετικά καλή κατανομή δηλαδή υφίστανται δομές έστω και ελάχιστες για όλες τις ευπαθείς ομάδες ενώ σοβαρές ελλείψεις εντοπίζονται στις υπόλοιπες 3 Επαρχίες.

Πίνακας 57: Κοινωνική Στήριξη/Κοινωνικές Υπηρεσίες ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	3	3,9%	3	11,5%	14	23,0%	5	14,7%	0	0%
2. Χρόνια Ασθενών	7	9,1%	4	15,4%	11	18,0%	5	14,7%	0	0%
3. Ψυχικά Ασθενών	0	0%	3	11,5%	8	13,1%	2	5,9%	0	0%
4. Χρόνια Ανέργων	0	0%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
5. Θυμάτων Βίας	0	0%	0	0%	2	3,3%	2	5,9%	0	0%
6. Ανήλικων Παραβατών	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
7. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	2	2,6%	0	0%	2	3,3%	3	8,8%	0	0%
8. Αποφυλακισθέντων	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
9. Ηλικιωμένων	17	22,1%	7	26,9%	16	26,2%	9	26,5%	1	6,7%
10. Προσφύγων εισβολής	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
11. Παλιννοστούντων	0	0%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
12. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	0	0%	1	3,8%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
13. Παιδιών/Οικογενειών	13	16,9%	3	11,5%	17	27,9%	10	29,4%	3	20,0%
14. Μονογονεϊκών Οικογενειών	2	2,6%	1	3,8%	6	9,8%	3	8,8%	0	0%

Στον Πίνακα 58 απεικονίζεται η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ανά ευπαθή ομάδα. Σε αυτή την κατηγορία παρατηρείται καλύτερη κατανομή των οργανώσεων ανά ευπαθή ομάδα. Οι τρεις ομάδες που συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά παραμένουν οι ίδιες αλλά παρατηρείται μια μεγαλύτερη προσπάθεια από πλευράς των εθελοντικών οργανώσεων στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και σε άλλες ευπαθείς ομάδες όπως για παράδειγμα, τα θύματα βίας, οι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών κλπ.

Πίνακας 58: Συμβουλευτικές υπηρεσίες

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	20	9,4%
2. Χρόνια Ασθενών	26	12,2%
3. Ψυχικά Ασθενών	14	6,6%
4. Χρόνια Ανέργων	3	1,4%
5. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	6	2,8%
6. Θυμάτων Βίας	5	2,3%
7. Ανήλικων Παραβατών	7	3,3%
8. Αποφυλακισθέντων	2	0,9%
9. Ηλικιωμένων	30	14,1%
10. Προσφύγων εισβολής	2	0,9%
11. Παλιννοστούντων	1	0,5%
12. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	4	1,9%
13. Παιδιών/Οικογενειών	34	16%
14. Μονογονεϊκών Οικογενειών	12	5,6%

Στον Πίνακα 59 απεικονίζεται η παροχή συμβουλευτικών ανά Επαρχία. Όπως ήταν αναμενόμενο διαπιστώνεται ότι υπάρχει στοιχειώδης τουλάχιστον κάλυψη για όλες τις ομάδες στις Επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου ενώ η Λάρνακα και η Αμμόχωστος παρουσιάζουν σχετική έλλειψη όσον αφορά την κάλυψη της ανάγκης για συμβουλευτικές υπηρεσίες για όλες τις ομάδες εκτός των ηλικιωμένων και της ομάδας οικογένεια-παιδί. Ακόμα όμως και για αυτές τις δύο ομάδες ασχολούνται 1 και 2 οργανώσεις αντίστοιχα.

Πίνακας 59: Συμβουλευτικές υπηρεσίες ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	3	3,9%	2	7,7%	12	19,7%	3	8,8%	0	0%
2. Χρόνια Ασθενών	8	10,4%	3	11,5%	11	18,0%	4	11,8%	0	0%
3. Ψυχικά Ασθενών	0	0%	2	7,7%	9	15,0%	3	8,8%	0	0%
4. Χρόνια Ανέργων	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	3,0%	0	0%
5. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	3	3,9%	0	0%	1	1,6%	2	5,9%	0	0%
6. Θυμάτων Βίας	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	2	5,9%	0	0%
7. Ανήλικων Παραβατών	3	3,9%	0	0%	3	4,9%	1	2,9%	0	0%
8. Αποφυλακισθέντων	1	1,3%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
9. Ηλικιωμένων	7	9,1%	3	11,5%	17	27,9%	2	5,9%	1	6,7%
10. Προσφύγων εισβολής	1	1,3%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
11. Παλιννοστούντων	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
12. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	0	0%	1	3,8%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
13. Παιδιών/Οικογενειών	8	10,4%	0	0%	17	28,3%	7	20,6%	2	13,3%
14. Μονογονεϊκών Οικογενειών	3	3,9%	0	0%	7	11,5%	2	5,9%	0	0%

Στον Πίνακα 60 παρουσιάζεται η κατηγορία προληπτικές υπηρεσίες. Αυτή η υπηρεσία παρέχεται σε όλες τις ευπαθείς ομάδες αλλά και εδώ τα ποσοστά είναι αρκετά υψηλά σε συγκεκριμένες ομάδες ενώ σε άλλες είναι αρκετά χαμηλά. Για παράδειγμα η ομάδα οικογένεια-παιδί συγκεντρώνει ένα ποσοστό 12,2% και οι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών μόλις το 1,4%.

Πίνακας 60: Άλλες προληπτικές υπηρεσίες

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	10	4,7%
2. Χρόνια Ασθενών	16	7,5%
3. Ψυχικά Ασθενών	9	4,2%
4. Χρόνια Ανέργων	2	0,9%
5. Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	3	1,4%
6. Θυμάτων Βίας	2	0,9%
7. Ανήλικων Παραβατών	3	1,4%
8. Αποφυλακισθέντων	1	0,5%
9. Ηλικιωμένων	25	11,7%
10. Προσφύγων εισβολής	2	0,9%
11. Παλιννοστούντων	1	0,5%
12. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	1	0,5%
13. Παιδιών/Οικογενειών	26	12,2%
14. Μονογονεϊκών Οικογενειών	6	2,8%

Στη γεωγραφική απεικόνιση στον Πίνακα 61 παρατηρείται σοβαρή έλλειψη υπηρεσιών όσον αφορά την πρόληψη και αυτό διαπιστώνεται παρατηρώντας την παντελή έλλειψη υποδομών για την παροχή αυτής της υπηρεσίας στις επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου.

Πίνακας 61: Άλλες προληπτικές υπηρεσίες ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	2	2,6%	0	0%	7	11,5%	1	2,9%	0	0%
2. Χρόνια Ασθενών	5	6,5%	3	11,5%	6	9,8%	2	5,9%	0	0%
3. Ψυχικά Ασθενών	2	2,6%	1	3,8%	6	9,8%	0	0%	0	0%
4. Χρόνια Ανέργων	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	0	0%	0	0%
5. Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	2	2,6%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
6. Θυμάτων Βίας	1	1,3%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
7. Ανήλικων Παραβατών	2	2,6%	0	0%	1	1,6%	0	0%	0	0%
8. Αποφυλακισθέντων	1	1,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
9. Ηλικιωμένων	11	14,3%	1	3,8%	11	18,0%	2	5,9%	0	0%
10. Προσφύγων εισβολής	1	1,3%	0	0%	0	0%	0	0%	1	6,7%
11. Παλιννοστούντων	1	1,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
12. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	1	1,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
13. Παιδιών/Οικογενειών	13	16,9%	0	0%	8	13,1%	4	11,8%	1	6,7%
14. Μονογονεϊκών Οικογενειών	2	2,6%	0	0%	4	6,6%	0	0%	0	0%

Στον Πίνακα 62 απεικονίζεται η παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας σε 4 ευπαθείς ομάδες. Το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνει η ομάδα των ηλικιωμένων (15%) ενώ ακολουθούν οι χρόνια ασθενείς (6,1%), οι ψυχικά ασθενείς (2,8%) και οι χρηστές εξαρτησιογόνων ουσιών με 1,4%.

Πίνακας 62: Πρωτοβάθμια Φρ. Υγείας/ Κλινικές/ Διαγνωστικές Υπηρεσίες

	Αρ.	%
1. Ηλικιωμένων	32	15%
2. Χρόνια Ασθενών	13	6,1%
3. Ψυχικά ασθενών	6	2,8%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	3	1,4%

Στη γεωγραφική κατανομή αυτής της κατηγορίας υπηρεσιών ανά επαρχία φαίνεται στον Πίνακα 63 ότι υπάρχει πολύ υψηλή κάλυψη των ηλικιωμένων σε όλες τις επαρχίες ενώ οι υπόλοιπες ομάδες δεν έχουν ιδιαίτερη πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες.

Πίνακας 63: Πρωτοβάθμια Φρ. Υγείας/ Κλινικές/ Διαγνωστικές υπηρεσίες ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Ηλικιωμένων	15	19,5%	2	7,7%	8	13,1%	5	14,7%	2	13,3%
2. Χρόνια Ασθενών	4	5,2%	1	3,8%	5	8,2%	3	8,8%	0	0%
3. Ψυχικά ασθενών	0	0%	0	0%	5	8,3%	1	2,9%	0	0%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%

Η επόμενη κατηγορία υπηρεσιών αναφέρεται στην παροχή ανακουφιστικής φροντίδας η οποία παρέχεται μόνο σε μία ευπαθή ομάδα αυτή των χρόνια ασθενών.

Πίνακας 64: Ανακουφιστική φροντίδα

	Αρ.	%
1. Χρόνια Ασθενών	14	6,6%

Στην κατηγορία Ενασχόληση/Ψυχαγωγία/Κοινωνικοποίηση παρέχονται υπηρεσίες 7 ευπαθείς ομάδες, όπως φαίνεται στον Πίνακα 65. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων φυσικά απευθύνεται σε παιδιά με το ποσοστό 30,5%, ακολουθούν οι ηλικιωμένοι με 28,2% και τα ΑμΕΑ με 14,6%.

Πίνακας 65: Ενασχόληση/Ψυχαγωγία/Κοινωνικοποίηση

	Αρ.	%
1. Παιδιών	65	30,5%
2. ΑμΕΑ	31	14,6%
3. Ηλικιωμένων	60	28,2%
4. Ψυχικά Ασθενών	13	6,1%
5. Προσφύγων εισβολής	1	0,5%
6. Παλιννοστούντων	1	0,5%
7. Προσφύγων/Αιτητών ασύλου	2	0,9%

Στον Πίνακα 66 απεικονίζεται η γεωγραφική κατανομή των προγραμμάτων αυτής της ομάδας υπηρεσιών η οποία καλύπτει 2 συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες τα παιδιά και τους ηλικιωμένους ενώ καλύπτει στοιχειωδώς τις υπόλοιπες.

Πίνακας 66: Ενασχόληση/Ψυχαγωγία/Κοινωνικοποίηση ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Παιδιών	22	28,6%	9	34,6%	21	34,4%	7	20,6%	6	40,0%
2. ΑμΕΑ	8	10,4%	5	19,2%	13	21,3%	5	14,7%	1	6,7%
3. Ηλικιωμένων	20	26%	9	34,6%	20	32,8%	6	17,6%	5	33,3%
4. Ψυχικά Ασθενών	1	1,3%	2	7,7%	8	13,1%	1	2,9%	1	6,7%
5. Προσφύγων εισβολής	1	1,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
6. Παλιννοστούτων	1	1,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
7. Προσφύγων/Αιτητών ασύλου	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	0	0%	0	0%

Στον Πίνακα 67 απεικονίζεται η κατηγορία κοινωνική επανένταξη όπου διαπιστώνεται ότι και εδώ οι εθελοντικές οργανώσεις καλύπτουν την ανάγκη αυτή των διάφορων ευπαθών ομάδων που εξυπηρετούν. Η πλειοψηφία των οργανώσεων παρέχει την υπηρεσία αυτή σε ΑμΕΑ (8,9%) και σε χρόνια ασθενείς (7%).

Πίνακας 67: Κοινωνική επανένταξη

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	19	8,9%
2. Χρόνια Ασθενών	15	7%
3. Ψυχικά Ασθενών	9	4,2%
4. Χρόνια Ανέργων	2	0,9%
5. Χρηστών εξαρτησιογ. Ουσιών	5	2,3%
6. Αποφυλακισθέντων	3	1,4%
7. Θυμάτων Βίας	2	0,9%
8. Ανήλικων Παραβατών	3	1,4%
9. Προσφύγων εισβολής	0	0%
10. Παλιννοστούτων	3	1,4%
11. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	5	2,3%
12. Μονογονεϊκών Οικογενειών	6	2,8%

Όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή αυτής της κατηγορίας υπηρεσιών ανά επαρχία διαπιστώνονται αρκετές ελλείψεις και αρκετά κενά για διάφορες ομάδες, όπως φαίνεται στον Πίνακα 68.

Πίνακας 68: Κοινωνική Επανάταξη ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	5	6,5%	2	7,7%	8	13,1%	4	11,8%	1	2,8%
2. Χρόνια Ασθενών	4	5,2%	1	3,8%	7	11,5%	3	8,8%	0	0%
3. Ψυχικά Ασθενών	0	0%	0	0%	8	13,1%	1	2,9%	0	0%
4. Χρόνια Ανέργων	0	0%	0	0%	2	3,3%	0	0%	0	0%
5. Χρηστών εξαρτησιογ. Ουσιών	2	2,6%	0	0%	1	1,6%	2	5,9%	0	0%
6. Αποφυλακισθέντων	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
7. Θυμάτων Βίας	0	0%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
8. Ανήλικων Παραβατών	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	0	0%	0	0%
9. Προσφύγων εισβολής	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
10. Παλιννοστούντων	0	0%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
11. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	1	1,3%	0	0%	3	4,9%	1	2,9%	0	0%
12. Μονογονεϊκών Οικογενειών	1	1,3%	1	3,8%	3	4,9%	1	2,9%	0	0%

Στον Πίνακα 69 απεικονίζεται ο αριθμός των εθελοντικών οργανώσεων που παρέχουν υπηρεσίες Επαγγελματικής/Εργασιακής Αποκατάστασης ανά ευπαθή ομάδα του πληθυσμού. Σε αυτή την κατηγορία τα ΑμΕΑ συγκεντρώνουν ένα ποσοστό 6,6% ενώ οι υπόλοιπες ομάδες έχουν πολύ μικρότερα ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 0,5% με 0,9% δηλαδή 1 με 2 οργανώσεις.

Πίνακας 69: Επαγγελματική/Εργασιακή Αποκατάσταση

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	14	6,6%
2. Ψυχικά Πασχόντων	2	0,9%
3. Χρόνια Ανέργων	1	0,5%
4. Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	2	0,9%
5. Ανήλικων παραβατών	0	0%
6. Προσφύγων εισβολής	0	0%
7. Παλιννοστούντων	1	0,5%
8. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	1	0,5%

Για την κατηγορία αυτή των υπηρεσιών, όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 70, υπάρχει κάλυψη για τα ΑμΕΑ σε όλες τις επαρχίες ενώ για τις υπόλοιπες ομάδες μόνο σε συγκεκριμένες Επαρχίες. Για παράδειγμα με την Ομάδα των Ψυχικά Ασθενών ασχολούνται μόνο 2 οργανώσεις Παγκύπρια και παρέχουν αυτήν τη συγκεκριμένη υπηρεσία από 1 στην Επαρχία Λάρνακας και Λεμεσού.

Πίνακας 70: Επαγγελματική/Εργασιακή Αποκατάσταση ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	4	5,2%	3	11,5%	6	9,8%	1	2,9%	1	1,8%
2. Ψυχικά Πασχόντων	0	0%	1	3,8%	1	1,6%	0	0%	0	0%
3. Χρόνια Ανέργων	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	1	1,3%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
5. Ανήλικων παραβατών	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
6. Προσφύγων εισβολής	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
7. Παλιννοστούντων	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
8. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%

Ο Πίνακας 71 παρουσιάζει την παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανά ευπαθή ομάδα. Η πλειοψηφία των οργανώσεων παρέχει αυτή την υπηρεσία στην ομάδα των ΑμΕΑ σε ποσοστό 12,7%. Οι ομάδες των ψυχικά ασθενών και των χρόνια ανέργων επίσης λαμβάνουν με ένα μικρό ποσοστό (2,3%) αντίστοιχες υπηρεσίες. Οι υπόλοιπες ομάδες καλύπτονται στοιχειωδώς.

Πίνακας 71: Εκπαιδευτικά Προγράμματα

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	27	12,7%
2. Ψυχικά Ασθενών	5	2,3%
3. Χρόνια Ανέργων	5	2,3%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	4	1,9%
5. Ανήλικων παραβατών	3	1,4%
6. Προσφύγων εισβολής	2	0,9%
7. Παλιννοστούντων	1	0,5%
8. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	3	1,4%

Η γεωγραφική κατανομή στον Πίνακα 72 δείχνει ότι η ομάδα των ΑμΕΑ λαμβάνει αυτή την υπηρεσία σε όλες τις Επαρχίες. Η Επαρχία Λευκωσίας επίσης καλύπτει όλες τις ομάδες ενώ στις υπόλοιπες επαρχίες υπάρχουν σοβαρά κενά ειδικά στη Λάρνακα και στην Αμμόχωστο.

Πίνακας 72: Εκπαιδευτικά Προγράμματα ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	5	6,5%	5	19,2%	12	19,7%	5	14,7%	1	2,8%
2. Ψυχικά Ασθενών	1	1,3%	0	0%	4	6,6%	0	0%	0	0%
3. Χρόνια Ανέργων	1	1,3%	0	0%	4	6,6%	0	0%	0	0%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	3	3,9%	0	0%	0	0%	1	2,9%	0	0%
5. Ανήλικων παραβατών	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	0	0%	0	0%
6. Προσφύγων εισβολής	1	1,3%	0	0%	1	1,7%	0	0%	0	0%
7. Παλιννοστούντων	1	1,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
8. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	0	0%	0	0%

Ο Πίνακας 73 απεικονίζει την παρουσία των εθελοντικών οργανώσεων στην προάσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων των ευπαθών ομάδων που εξυπηρετούν. Όπως φαίνεται οι εθελοντικές οργανώσεις καλύπτουν αυτήν την ανάγκη για όλες τις ευπαθείς ομάδες. Ιδιαίτερα για τα ΑμΕΑ και τους Ηλικιωμένους που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο ποσοστό 10,8% διαπιστώνεται πως οι εθελοντικές οργανώσεις εκπληρώνουν και αυτό το ρόλο για τις διάφορες ομάδες.

Πίνακας 73: Προάσπιση Κοινωνικών Δικαιωμάτων

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	23	10,8%
2. Ψυχικά Ασθενών	11	5,2%
3. Χρόνια Ανέργων	5	2,3%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων Ουσιών	5	2,3%
5. Αποφυλακισθέντων	3	1,4%
6. Θυμάτων Βίας	6	2,8%
7. Ανήλικων Παραβατών	2	0,9%
8. Ηλικιωμένων	23	10,8%
9. Προσφύγων εισβολής	2	0,9%
10. Παλιννοστούντων	2	0,9%
11. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	3	1,4%
12. Μονογονεϊκών Οικογενειών	4	1,9%

Όσον αφορά την παροχή νομικής αρωγής προς τις διάφορες ομάδες διαπιστώνεται από τον Πίνακα 74 σε ελάχιστες ομάδες και σε πολύ μικρά ποσοστά.

Πίνακας 74: Νομική Αρωγή

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	5	2,4%
2. Ψυχικά Ασθενών	1	0,5%
3. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	1	0,5%
4. Αποφυλακισθέντων	1	0,5%
5. Θυμάτων Βίας	0	0%
6. Ανήλικων Παραβατών	0	0%
7. Προσφύγων εισβολής	0	0%
8. Παλιννοστούντων	0	0%
9. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	0	0%
10. Μονογονεϊκών Οικογενειών	2	0,9%

Στον Πίνακα 75 απεικονίζεται η παροχή οικονομικής ενίσχυσης, δηλαδή βοήθεια με τη μορφή χρημάτων, που οι εθελοντικές οργανώσεις προσφέρουν σε όλες τις ευπαθείς ομάδες. Το μεγαλύτερο ποσοστό των οργανώσεων που ασχολείται με την ομάδα των ηλικιωμένων παρέχει επίσης και αυτό το πρόγραμμα (8,9%). Ακολουθούν οι χρόνια άνεργοι με 6,6% και η ομάδα των ΑμΕΑ με 6,1%.

Πίνακας 75: Οικονομική Ενίσχυση

	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	13	6,1%
2. Ψυχικά Ασθενών	7	3,3%
3. Χρόνια Ανέργων	14	6,6%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	5	2,3%
5. Αποφυλακισθέντων	3	1,4%
6. Θυμάτων Βίας	3	1,4%
7. Ανήλικων Παραβατών	5	2,3%
8. Ηλικιωμένων	19	8,9%
9. Προσφύγων εισβολής	4	1,9%
10. Παλιννοστούντων	5	2,4%
11. Προσφύγων / αιτητών ασύλου	3	1,4%
12. Μονογονεϊκών Οικογενειών	3	1,4%

Στον Πίνακα 76 απεικονίζεται η υπηρεσία οικονομικής ενίσχυσης ανά Επαρχία και ανά ευπαθή ομάδα. Στις επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου η υπηρεσία προσφέρεται σε όλες τις ευπαθείς ομάδες ενώ στις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου μόνο σε 2 ομάδες και από 1-2 οργανώσεις.

Πίνακας 76: Οικονομική Ενίσχυση ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	2	2,6%	1	3,8%	7	11,5%	3	8,8%	0	0%
2. Ψυχικά Ασθενών	2	2,6%	0	0%	2	3,3%	3	8,8%	0	0%
3. Χρόνια Ανέργων	2	2,6%	0	0%	8	13,1%	3	8,8%	1	6,7%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	2	2,6%	0	0%	1	1,6%	2	5,9%	0	0%
5. Αποφυλακισθέντων	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
6. Θυμάτων Βίας	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
7. Ανήλικων Παραβατών	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	2	5,9%	0	0%
8. Ηλικιωμένων	8	10,4%	1	3,8%	3	4,9%	5	14,7%	2	13,3%
9. Προσφύγων εισβολής	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
10. Παλιννοστούντων	1	1,3%	0	0%	2	3,3%	2	5,9%	0	0%
11. Προσφύγων / αιτητών ασύλου	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
12. Μονογονεϊκών Οικογενειών	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%

Στον Πίνακα 77 απεικονίζεται η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, δηλαδή βοήθεια σε είδος, ανά ευπαθή ομάδα. Και σε αυτή την κατηγορία καλύπτονται όλες οι ομάδες εξυπηρετούμενων.

Πίνακας 77: Ανθρωπιστική Βοήθεια

	Αρ.	%
1 ΑμΕΑ	26	12,3%
2 Ψυχικά Ασθενών	14	6,6%
3 Χρόνια Ανέργων	11	5,2%
4 Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	7	3,3%
5 Αποφυλακισθέντων	5	2,3%
6 Θυμάτων Βίας	4	1,9%
7 Ανήλικων Παραβατών	3	1,4%
8 Ηλικιωμένων	38	17,8%
9 Προσφύγων εισβολής	4	1,9%
10 Παλιννοστούντων	2	0,9%
11 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	9	4,2%
12 Μονογονεϊκών Οικογενειών	12	5,6%

Ανά Επαρχία ο Πίνακας 78 δείχνει ότι σχεδόν όλες οι ομάδες καλύπτονται στις Επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου ενώ στην Λάρνακα και στην Αμμόχωστο εντοπίζονται τα μεγαλύτερα κενά και για αυτή την κατηγορία.

Πίνακας 78: Ανθρωπιστική Βοήθεια ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. ΑμΕΑ	5	6,5%	3	11,5%	14	23,3%	4	11,8%	0	0%
2. Ψυχικά Ασθενών	1	1,3%	2	7,7%	9	14,8%	2	5,9%	0	0%
3. Χρόνια Ανέργων	2	2,6%	0	0%	7	11,5%	1	2,9%	1	6,7%
4. Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	2	2,6%	0	0%	2	3,3%	3	8,8%	0	0%
5. Αποφυλακισθέντων	2	2,6%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
6. Θυμάτων Βίας	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	2	5,9%	0	0%
7. Ανήλικων Παραβατών	0	0%	0	0%	2	3,3%	1	2,9%	0	0%
8. Ηλικιωμένων	16	20,8%	5	19,2%	13	21,3%	3	8,8%	1	6,7%
9. Προσφύγων εισβολής	1	1,3%	0	0%	1	1,6%	2	5,9%	0	0%
10. Παλινοστούντων	0	0%	0	0%	1	1,6%	1	2,9%	0	0%
11. Προσφύγων/αιτητών ασύλου	2	2,6%	1	3,8%	4	6,6%	1	2,9%	1	6,7%
12. Μονογονεϊκών Οικογενειών	2	2,6%	1	3,8%	5	8,2%	3	8,8%	1	6,7%

Χώροι εργασίας & υλοποίησης & δυναμικού φορέα

Όσον αφορά τους χώρους εργασίας και υλοποίησης των δραστηριοτήτων τους οι εθελοντικές οργανώσεις δήλωσαν ότι σε ποσοστό 62,6 % δεν έχουν ιδιόκτητους χώρους (Πίνακας 79). Σε ιδιόκτητους χώρους στεγάζονται και δραστηριοποιούνται 72 οργανώσεις δηλαδή το 33,6% ενώ από αυτές οι 69 δηλαδή το 32,2% δήλωσαν ότι οι χώροι τους παραχωρήθηκαν (Πίνακας 80).

Πίνακας 79: Ιδιόκτητοι χώροι

	Αρ.	%
ΝΑΙ	72	33,6
ΟΧΙ	134	62,6
Δεν ανταποκρίθηκαν	8	3,7
Σύνολο	214	100

Πίνακας 80: Με Παραχώρηση

	Αρ.	%
ΝΑΙ	69	32,2
ΟΧΙ	137	64
Δεν ανταποκρίθηκαν	8	3,7
Σύνολο	214	100

Ενοικίαση χώρων δήλωσαν ότι έχουν 50 οργανώσεις δηλαδή 23,4 % (Πίνακας 81) ενώ συστεγάζονται με άλλες οργανώσεις ή φορείς μόνο 8 δηλαδή το 3,7% (Πίνακας 82).

Πίνακας 81: Με Ενοίκιο

	Αρ.	%
ΝΑΙ	50	23,4
ΟΧΙ	156	72,9
Δεν ανταποκρίθηκαν	8	3,7
Σύνολο	214	100

Πίνακας 82: Συστέγαση

	Αρ.	%
ΝΑΙ	8	3,7
ΟΧΙ	198	92,5
Δεν ανταποκρίθηκαν	8	3,7
Σύνολο	214	100

Οι οργανώσεις, επίσης, ρωτήθηκαν αν έχουν σύνδεση με διαδίκτυο και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Η πλειοψηφία δηλαδή το 64,5% απάντησε θετικά (Πίνακας 83).

Πίνακας 83: Υπάρχει σύνδεση με Διαδίκτυο/ email;

	Αρ.	%
ΝΑΙ	138	64,5
ΟΧΙ	65	30,4
Δεν ανταποκρίθηκαν	11	5,1
Σύνολο	214	100

Επίσης, θετική ήταν η απάντηση της πλειοψηφίας των οργανώσεων και για την πρόσβαση σε Η/Υ σε ποσοστό 79% (Πίνακας 84) και σε συσκευή τηλεομοιοτυπίας σε ποσοστό 81,8% (Πίνακας 85).

Πίνακας 84: Υπάρχει πρόσβαση σε Η/Υ

	Αρ.	%
ΝΑΙ	169	79
ΟΧΙ	37	17,3
Δεν ανταποκρίθηκαν	8	3,7
Σύνολο	214	100

Πίνακας 85: Υπάρχει συσκευή Φαξ;

	Αρ.	%
ΝΑΙ	175	81,8
ΟΧΙ	31	14,5
Δεν ανταποκρίθηκαν	8	3,7
Σύνολο	214	100

Στον Πίνακα 86 απεικονίζεται η ύπαρξη γραμματειακής υποστήριξης. Οι περισσότερες οργανώσεις δήλωσαν ότι διαθέτουν γραμματειακή υποστήριξη σε ποσοστό 63,1% ενώ όσον αφορά το είδος της γραμματειακής υποστήριξης αν είναι δηλαδή έμμισθη ή εθελοντική το 56,5% των οργανώσεων διαθέτει έμμισθη και το 43,5% εθελοντική.

Πίνακας 86: Υπάρχει γραμματειακή υποστήριξη

	Αρ.	%
ΝΑΙ	135	63,1
ΟΧΙ	56	26,2
Δεν ανταποκρίθηκαν	23	10,7
Σύνολο	214	100

Πίνακας 87: Είδος γραμματειακής Υποστήριξης

	Αρ.	%
Έμμισθη	74	56,5%
Εθελοντική	57	43,5%

Στον Πίνακα 88 απεικονίζεται η δήλωση επάρκειας των οργανώσεων να εκτελέσουν το έργο τους με βάση τους υλικούς και ανθρώπινους πόρους που διαθέτουν. Η πλειοψηφία δήλωσε ότι είναι πολύ ικανοποιητική δηλαδή το 36% των οργανώσεων ενώ μόλις το 3,3% δήλωσε ότι η υποδομή τους είναι μη επαρκής. Το 18,7% των οργανώσεων δήλωσαν ότι η υποδομή τους είναι άριστη. Τα ποσοστά αυτά δεν αντιβαίνουν τις απαντήσεις που έδωσαν σε σχέση με την κτιριακή υποδομή και τον εξοπλισμό τους αλλά θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η υποστελέχωση των οργανώσεων σε έμμισθο προσωπικό και δη επιστημονικό αποτελεί ανησυχητικό παράγοντα.

Πίνακας 88: Η ετοιμότητά σας να εκτελέσετε το πρόγραμμα/υπηρεσία το οποίο έχετε αναλάβει με βάση την επάρκεια υποδομών (υλικοί και ανθρώπινοι πόροι)

	Αρ.	%
Μη επαρκής	7	3,3
Σχετικά επαρκής	31	14,5
Ικανοποιητική	50	23,4
Πολύ Ικανοποιητική	77	36
Άριστη υποδομή	40	18,7
Δεν ανταποκρίθηκαν	9	4,2
Σύνολο	214	100

Τρόποι χρηματοδότησης Οργανωμένων Συνόλων

Στον Πίνακα 89 απεικονίζονται οι τρόποι χρηματοδότησης που βασίζονται οι εθελοντικές οργανώσεις για τη λειτουργία των υπηρεσιών τους. Οι περισσότερες οργανώσεις δηλαδή το 70,1% χρηματοδοτείται μέσω τακτικής χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό, δηλαδή μέσω του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Δηλαδή στην ουσία περίπου οι μισές από το σύνολο των οργανώσεων που συμμετείχαν στην έρευνα χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το 62,6% στηρίζει τη χρηματοδότησή του στις εισφορές των μελών του, το 46,7% σε δωρεές και το 40,2% σε χορηγίες. Στην ουσία δηλαδή ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό της τάξεως των 86,9% των οργανώσεων στηρίζεται στην προσφορά χρημάτων από ιδιώτες για την επίτευξη των στόχων του. Με εράνους χρηματοδοτείται το 28% ενώ αρκετά υψηλά είναι τα ποσοστά και των οργανώσεων που χρηματοδοτούνται μέσω πώλησης προϊόντων και υπηρεσιών, 19,2% και 29% αντίστοιχα. Πολύ χαμηλά βέβαια βρίσκεται η υλοποίηση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων 10,7% και οι συμπράξεις με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πίνακας 89: Τρόποι χρηματοδότησης

	Αρ.	%
1. Τακτική χρηματοδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό	150	70,1%
2. Εισφορές μελών	134	62,6%
3. Έρανοι	60	28%
4. Δωρεές	100	46,7%
5. Χορηγίες	86	40,2%
6. Πώληση προϊόντων μας	41	19,2%
7. Πώληση υπηρεσιών μας	62	29%
8. Εκμετάλλευση κληροδοτημάτων/παγίων στοιχείων μας	7	3,3%
9. Κοινοπραξίες/Συμβάσεις με Δημόσιους Φορείς	11	5,1%
10. Κοινοπραξίες/Συμβάσεις με ΑΤΑ	10	4,7%
11. Υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	23	10,7%

Διερεύνηση κοινωνικών αναγκών ομάδας στόχου

Στον Πίνακα 90 απεικονίζεται ο βαθμός ικανοποίησης των εθελοντικών οργανώσεων για την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου που εξυπηρετούν. Το 30,9% των οργανώσεων δήλωσε πως θεωρεί την κάλυψη αναγκών της ομάδας στόχου που εξυπηρετεί ικανοποιητική ενώ το 23% ότι είναι ικανοποιητική αλλά χρήζει βελτίωσης. Το 6,4% δήλωσε ότι έχει έλλειψη σε υποδομές και προγράμματα και δε δύναται να καλύψει τις απαιτούμενες ανάγκες της ομάδας στόχου όσο θα ήθελε.

Πίνακας 90: Βαθμός ικανοποίησης από την κάλυψη των αναγκών της ομάδας του πληθυσμού από την παροχή υπηρεσιών/προγραμμάτων

	Αρ.	%
ΟΧΙ	32	15,7%
Έλλειψη σε υποδομές/προγράμματα	13	6,4%
Ικανοποιητικές, αλλά υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης	47	23%
Ικανοποιητικές	63	30,9%
ΝΑΙ	49	24%
Σύνολο	204	100%

Στον Πίνακα 91 απεικονίζεται ο βαθμός ικανοποίησης των αναγκών των εξυπηρετούμενων ανά Επαρχία. Στην Επαρχία Λευκωσίας οι εθελοντικές οργανώσεις δήλωσαν ότι καλύπτουν ικανοποιητικά τις ανάγκες των διαφόρων ομάδων σε ποσοστό 30,6% ενώ το 25% δήλωσε ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Έλλειψη σε υποδομές δήλωσε το 4,2%. Στην Επαρχία Λάρνακας το 44% δήλωσε ότι ικανοποιεί τις ανάγκες των ομάδων ενώ μόνο το 4% έκρινε ότι χρειάζονται βελτίωση. Επίσης δεν εντοπίστηκαν οργανώσεις με έλλειψη υποδομών ή προγραμμάτων. Για την Επαρχία Λεμεσού το 40% δήλωσε ικανοποιητική κάλυψη και το 23,3% ότι χρειάζονται βελτίωση. Επιπλέον, το 6,7% των οργανώσεων δήλωσε ότι χρειάζονται βελτίωση και το ίδιο για την έλλειψη υποδομών και προγραμμάτων. Αναφορικά με την Επαρχία Πάφου μόνο το 5,9% δήλωσε ικανοποιητική κάλυψη ενώ το 32,4% ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και το 8,8% ότι υπάρχει έλλειψη σε υποδομές και προγράμματα. Αντίστοιχα στην Επαρχία Αμμοχώστου το 30,8% δήλωσε ικανοποιητική κάλυψη ενώ το 23,1% ότι υπάρχει έλλειψη σε υποδομές και προγράμματα και ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης.

Πίνακας 91: Βαθμός ικανοποίησης από την κάλυψη των αναγκών της ομάδας του πληθυσμού από την παροχή υπηρεσιών/προγραμμάτων

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
ΟΧΙ	14	19,4%	3	12,0%	4	6,7%	10	29,4%	1	7,7%
Έλλειψη σε υποδομές/προγράμματα	3	4,2%	0	0%	4	6,7%	3	8,8%	3	23,1%
Ικανοποιητικές, αλλά υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης	18	25%	1	4%	14	23,3%	11	32,4%	3	23,1%
Ικανοποιητικές	22	30,6%	11	44%	24	40%	2	5,9%	4	30,8%
ΝΑΙ	15	20,8%	10	40%	14	23,3%	8	23,5%	2	15,4%
Σύνολο	72	100%	25	100%	60	100%	34	100%	13	100%

Σε αντίστοιχη ερώτηση για το βαθμό ικανοποίησης των αναγκών της ομάδας στόχου από τις κρατικές υπηρεσίες το 32,6% δήλωσε ότι είναι περιορισμένος ενώ μόλις το 14,1% δήλωσε ικανοποιητικό βαθμό ικανοποίησης. Σχετικά υψηλό είναι το ποσοστό (9,2%) της μη παροχής υπηρεσιών από τις κρατικές υπηρεσίες για συγκεκριμένες ομάδες στόχου που καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τον εθελοντικό τομέα.

Πίνακας 93: Βαθμός ικανοποίησης από την κάλυψη των αναγκών της ομάδας του πληθυσμού από τις κρατικές υπηρεσίες

	Αρ.	%
ΟΧΙ	58	31,5%
Δεν παρέχονται υπηρεσίες στην ομάδα συνολικά ή στην περιφέρεια	17	9,2%
Περιορισμένες	60	32,6%
Ικανοποιητικές	26	14,1%
ΝΑΙ	23	12,5%
Σύνολο	184	100%

Σε επαρχιακό επίπεδο, όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 94, φαίνεται πως οι κρατικές υπηρεσίες θεωρούνται περιορισμένες με το μεγαλύτερο ποσοστό να εμφανίζεται στην Επαρχία Λευκωσίας 37,1% και το μικρότερο στην Επαρχία Αμμοχώστου 27,3%. Αξιοσημείωτο είναι ότι στην Επαρχία Αμμοχώστου δηλώνεται ότι καλύπτονται όλες οι ομάδες στόχου από τις κρατικές υπηρεσίες αλλά όχι σε ικανοποιητικό βαθμό.

Πίνακας 94: Βαθμός ικανοποίησης από την κάλυψη των αναγκών της ομάδας του πληθυσμού από τις κρατικές υπηρεσίες ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
ΟΧΙ	21	30,0%	5	21,7%	19	38,8%	8	25,8%	5	45,5%
Δεν παρέχονται υπηρεσίες στην ομάδα συνολικά ή στην περιφέρεια	10	14,3%	1	4,3%	2	4,1%	4	12,9%	0	0%
Περιορισμένες	26	37,1%	7	30,4%	13	26,5%	11	35,5%	3	27,3%
Ικανοποιητικές	6	8,6%	5	21,7%	9	18,4%	6	19,4%	0	0%
ΝΑΙ	7	10%	5	21,7%	6	12,2%	2	6,5%	3	27,3%
Σύνολο	70	100%	23	100%	49	100%	31	100%	11	100%

Όσον αφορά την ικανοποίηση των αναγκών της ομάδας στόχου (Πίνακας 95) από τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής το 34% έκρινε ότι είναι ικανοποιητικά ενώ η πλειοψηφία δηλαδή το 47,1% ότι είναι ανεπαρκή. Μόνο το 9,9% δήλωσε πως τα μέτρα είναι επαρκή γεγονός που αποδεικνύει ότι η ενασχόληση των εθελοντικών ομάδων με τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού καλύπτει ένα σημαντικό ποσοστό των αναγκών τους που δεν καλύπτεται από τις κρατικές υπηρεσίες. Επίσης, αναδεικνύεται και μία πιθανή αδυναμία στο βαθμό ανταπόκρισης του κράτους στις αυξανόμενες ανάγκες των ομάδων αυτών.

Πίνακας 95: Βαθμός ικανοποίησης από τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής από το κράτος για την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου

	Αρ.	%
Ανύπαρκτα	17	8,9%
Ανεπαρκή	90	47,1%
Ικανοποιητικά	65	34%
Επαρκή	19	9,9%
Σύνολο	191	100%

Σε επαρχιακό επίπεδο (Πίνακας 96) οι οργανώσεις στην πλειοψηφία τους δήλωσαν ότι είναι ανεπαρκή ενώ τα ποσοστά επάρκειας κρίνονται πολύ χαμηλά αναλογικά με τα ποσοστά που απεικονίζονται στον Πίνακα.

Πίνακας 96: Βαθμός ικανοποίησης από τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής από το κράτος για την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Ανύπαρκτα	6	8,8%	1	4,3%	4	7,3%	6	18,8%	0	0%
Ανεπαρκή	35	51,5%	12	52,2%	25	45,5%	13	40,6%	5	38,5%
Ικανοποιητικά	22	32,4%	7	30,4%	17	30,9%	13	40,6%	6	46,2%
Επαρκή	5	7,4%	3	13%	9	16,4%	0	0%	2	15,4%
Σύνολο	68	100%	23	100%	55	100%	32	100%	13	100%

Στη συνέχεια η ανάλυση θα συνεχίσει με την αναφορά σε κάθε ομάδα στόχου ξεχωριστά, ώστε να αναδειχθούν οι πιο εξειδικευμένες ανάγκες και προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε επίπεδο υπηρεσιών και προγραμμάτων αλλά και νομοθεσίας όπως αυτές δηλώθηκαν από τις εθελοντικές οργανώσεις. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας ανά ευπαθή ομάδα βασίστηκε στους Πίνακες 97-121 που ακολουθούν. Τα ευρήματα έχουν κατηγοριοποιηθεί για να είναι ευκολότερη η ανάλυση και παρουσίαση τους.

Ομάδα 1η: Γυναίκες και Θέματα Ισότητας

Μια ειδική κατηγορία πληθυσμού, σε βάρος της οποίας λειτουργούν πολλαπλές διακρίσεις και ποικίλες μορφές αποστέρησης που οδηγούν με τη σειρά τους στην περιθωριοποίηση της, αποτελούν οι γυναίκες. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που αποκλείονται από την πλήρη συμμετοχή τους στον οικονομικό και κοινωνικό τρόπο ζωής, που απολαμβάνουν οι πολλοί. Πράγματι, στη σύγχρονη Κυπριακή κοινωνία η είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας εξακολουθεί να συνοδεύεται από ένα πέπλο δυσπιστίας και αμφισβήτησης των ικανοτήτων τους, λόγω των βαθιά ριζωμένων παραδόσεων και προκαταλήψεων.

Οι εθελοντικές οργανώσεις (3 στο σύνολο) που ασχολούνται με θέματα ισότητας γυναικών έκριναν τα μέτρα πολιτικής ως ικανοποιητικά οι 2 και ως ανεπαρκή η μία οργάνωση.

Μολονότι τα περισσότερα νομικά εμπόδια για την απασχόληση των γυναικών έχουν καταρριφθεί και παρά το γεγονός ότι οι γυναίκες έχουν καλύτερες επιδόσεις από τους άντρες στις σπουδές τους, εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη προκατάληψη και άνιση μεταχείριση από τους εργοδότες (σχετικά με το ποια επαγγέλματα είναι κατάλληλα για γυναίκες, πώς πρέπει να μεταχειρίζεται ένας εργοδότης μια εργαζόμενη γυναίκα, πώς πρέπει να εφαρμόζονται τα νομικά δικαιώματα των εγκύων γυναικών, κτλ.).

Η έλλειψη επαρκών και προσιτών στο μέσο εισόδημα παιδικών σταθμών και άλλων χώρων φύλαξης βρεφών και νηπίων, εξωθεί συνήθως τις γυναίκες να επιλέξουν τη μερική απασχόληση (π.χ. το 80% του μερικώς απασχολούμενου εργατικού δυναμικού στην Ε.Ε. είναι γυναίκες).

Για όλους τους λόγους που προαναφέρθηκαν, οι γυναίκες έχουν λιγότερες ευκαιρίες για επαγγελματική επιμόρφωση, άνιση πρόσβαση σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και σημαντικά λιγότερη (ή και ανύπαρκτη) υποστήριξη από τα επαγγελματικά κι εργατικά συνδικάτα. Κατά συνέπεια, τα ποσοστά ανέργων γυναικών είναι υψηλά.

Για την άμβλυση και επίλυση αυτών των προβλημάτων και κατά συνέπεια μείωσης της ανεργίας οι εθελοντικές οργανώσεις έθεσαν ζήτημα οικονομικής τους ενίσχυσης ώστε να μπορέσουν να βελτιώσουν την υφιστάμενη κατάσταση των μελών τους, καλύτερη επικοινωνία με τις κρατικές δομές και εξειδικευμένες υπηρεσίες και προγράμματα των οποίων η παροχή θα συμβάλλει αποφασιστικά στην άμβλυση των προβλημάτων και στην κάλυψη των αναγκών της συγκεκριμένης ομάδας.

Ομάδα 2η: Μονογονεϊκές Οικογένειες

Στην ομάδα των μονογονεϊκών οικογενειών συμπεριλαμβάνονται κυρίως γυναίκες αλλά και άντρες σε ένα μικρό ποσοστό, ανύπαντρες ή διαζευγμένες μητέρες κατά κύριο λόγο, οι οποίες μεγαλώνουν μόνες και με τεράστιες δυσκολίες τα παιδιά τους και στις περισσότερες περιπτώσεις δίχως επαρκείς οικονομικούς πόρους και δίχως αξιόλογη κοινωνική προστασία από την Πολιτεία. Πέραν του γεγονότος αυτού, ο στιγματισμός τους φαίνεται αναπόφευκτός, ενώ η εκμετάλλευση την οποία κινδυνεύει να υποστεί μια τέτοια ομάδα προκειμένου να μπορέσει να επιβιώσει, είναι τεράστια. Τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής από το κράτος κρίθηκαν ανεπαρκή για την προστασία και ευημερία των μονογονιών. Πιο συγκεκριμένα εντοπίστηκαν ως κύρια προβλήματα η οικονομική δυσπραγία, η μοναξιά και η αποξένωση, η προκατάληψη και ο κοινωνικός αποκλεισμός αλλά και η έλλειψη υποδομών και εξειδικευμένων υπηρεσιών από το κράτος για τις μονογονεϊκές οικογένειες. Πιο συγκεκριμένα και σε σχέση με το κράτος οι οργανώσεις τόνισαν με σειρά προτεραιότητας ως κύρια προβλήματα την ανεπαρκή κρατική χορηγία που λαμβάνουν, τη γραφειοκρατία που συναντούν στην πρόσβαση των δημόσιων υπηρεσιών και την ελλιπή συνεργασία με το κράτος.

Οι εθελοντικές οργανώσεις που ασχολούνται με τις μονογονεϊκές οικογένειες στις προτάσεις τους για την άμβλυνση των ανωτέρων προβλημάτων και κατ'επέκταση της αποφυγής της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού για τη συγκεκριμένη ομάδα συμπεριέλαβαν την ανάγκη για περισσότερο εξειδικευμένο προσωπικό στις διάφορες υπηρεσίες, το οποίο θα μπορεί να διαχειρίζεται πιο αποτελεσματικά τα διάφορα προβλήματα και δυσκολίες της ομάδας αλλά και την εκπαίδευση του ήδη υφιστάμενου προσωπικού. Επίσης, θεώρησαν ιδιαίτερα σημαντική την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού για αυτές τις δυσκολίες με απώτερο στόχο την καταπολέμηση της προκατάληψης και της αποξένωσης που βιώνουν.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε και στην τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας και μέτρων πολιτικής, ώστε να υπερπηδηθούν τα ανωτέρω προβλήματα αλλά και για να δημιουργηθεί η βάση για την αποτελεσματικότερη κοινωνική τους ενσωμάτωση. Συναφές με τα παραπάνω ήταν και η αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών στήριξης και υπηρεσιών αλλά και η ενίσχυση αυτών με νέες, ώστε να καλύπτεται το εύρος και η πολυπλοκότητα των αναγκών των μονογονεϊκών οικογενειών. Επιπρόσθετα, η αύξηση της οικονομικής στήριξης τόσο των ίδιων των οικογενειών αλλά και των οργανώσεων που τις εξυπηρετούν κρίθηκε ιδιαίτερα σημαντική.

Ομάδα 3η: Θύματα Ενδοοικογενειακής Βίας, Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης

Μια εξίσου εξαιρετικά ευάλωτη ομάδα είναι αυτή των γυναικών που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης (θύματα ενδοοικογενειακής βίας ή άλλης μορφής βίας ή trafficking). Πρόκειται για γυναίκες με κλονισμένο ψυχισμό και υποβιβασμένη προσωπικότητα λόγω της βίας την οποία έχουν υποστεί. Τις περισσότερες φορές βρίσκονται σε άθλια οικονομική και ψυχολογική κατάσταση γεγονός που δυσχεραίνει τις ευκαιρίες κοινωνικής επανένταξης. Οι δομές και οι υπηρεσίες βοήθειας της ομάδας αυτής, είναι περιορισμένες. Ως αποτέλεσμα τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής κρίθηκαν ανεπαρκή για την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου.

Τα κύρια προβλήματα που εντοπίστηκαν από τις εθελοντικές οργανώσεις σε σχέση με τη συγκεκριμένη ομάδα είναι η έλλειψη οικονομικών πόρων, η προκατάληψη και ο κοινωνικός αποκλεισμός που βιώνουν τα θύματα της βίας. Σε σχέση με το κράτος τονίστηκε η ανεπαρκής κρατική χορηγία ενώ δεν εντοπίστηκαν προβλήματα σε σχέση με άλλους φορείς ή οργανισμούς.

Οι οργανώσεις πρότειναν ως εισηγήσεις βελτίωσης της υφιστάμενης κατάστασης την αύξηση της οικονομικής ενίσχυσης από την πλευρά της Πολιτείας, την ενίσχυση των υποδομών σε επίπεδο υπηρεσιών και εξειδίκευσης του προσωπικού με παράλληλη αναβάθμιση των υφιστάμενων προγραμμάτων. Ακόμη τόνισαν την ανάγκη για αποκέντρωση των υπηρεσιών αλλά και την άμεση τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας. Επιπλέον, εισηγήθηκαν όπως οι εθελοντικές οργανώσεις αναπτύξουν τις κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχουν, να αξιοποιήσουν τους εθελοντές και να συμβάλλουν στην ενημέρωση του ευρύτερου κοινού για τα προβλήματα της συγκεκριμένης ομάδας.

Κρίνεται επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι η έλλειψη υποδομών/υπηρεσιών/προγραμμάτων που εντοπίστηκε τόσο σε κρατικό αλλά και εθελοντικό επίπεδο χρειάζεται να ληφθεί σοβαρά υπόψη από τους διαμορφωτές κοινωνικής πολιτικής τόσο στον κρατικό όσο και στον εθελοντικό τομέα.

Ομάδα 4η: Αποφυλακισμένοι

Οι αποφυλακισμένοι ως ευπαθής ομάδα αποτελούν μια ιδιαιτερότητα στην Κυπριακή πραγματικότητα. Από το σύνολο των οργανώσεων που συμμετείχαν, εντοπίστηκαν μόλις 4 οι οποίες ασχολούνται με τη συγκεκριμένη ομάδα. Τα χαρακτηριστικά της ομάδας αυτής καθορίζονται από το κοινωνικό υπόβαθρο αυτών των ατόμων και όχι τόσο από το παράπτωμα το οποίο διέπραξαν. Πρόκειται για μια ομάδα που κατεξοχήν βιώνει το ρατσισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό και με αυξημένα προβλήματα κοινωνικής επανένταξης, αφού η κύρια δυσκολία που αντιμετωπίζουν είναι η είσοδος τους στην αγορά εργασίας μετά την αποφυλάκιση τους. Παράλληλα, προβλήματα που τους συνοδεύουν, όπως για παράδειγμα η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, δυσχεραίνουν σημαντικά την οποιαδήποτε προσπάθεια που καταβάλλουν για επανένταξη.

Οι αποφυλακισμένοι, λόγω του εγκλεισμού, των κακών συνθηκών διαβίωσης μέσα στη φυλακή και της έλλειψης συμβουλευτικής στήριξης και επίλυσης των προσωπικών και οικογενειακών εκκρεμοτήτων τους μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών των φυλακών, δεν αποβάλλουν εύκολα το στίγμα της φυλακής. Παράλληλα, η κοινωνία τους βλέπει με επιφύλαξη, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα αμφίδρομο σύμπλεγμα απόρριψης και αποκλεισμού, τόσο από την πλευρά του αποφυλακισμένου όσο και από την πλευρά της κοινωνίας. Η απομάκρυνσή τους, για μικρό ή μεγαλύτερο διάστημα, από την αγορά εργασίας και η έλλειψη επαγγελματικής εκπαίδευσης εντείνουν το πρόβλημα της ανεργίας, το οποίο γίνεται απειλητικό.

Οι οργανώσεις που ασχολούνται με τους αποφυλακισμένους έκριναν τα μέτρα πολιτικής ανεπαρκή και την έλλειψη πόρων ως το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν. Επίσης τόνισαν την προκατάληψη ως ένα κύριο παράγοντα που οδηγεί στην απομόνωση και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Σε σχέση με το κράτος αντιμετωπίζουν προβλήματα ελλιπούς οικονομικής στήριξης, αυξημένης γραφειοκρατίας καθώς και έλλειψης συνεργασίας με τους υπόλοιπους φορείς κρατικούς και μη.

Οι προτάσεις των οργανώσεων περιλαμβάνουν τόσο την οικονομική ενίσχυση του κράτους για τους σκοπούς αυτών των οργανώσεων αλλά και την αναβάθμιση των προγραμμάτων και υπηρεσιών που ήδη λειτουργούν, καθώς και τη δημιουργία νέων. Επίσης έκαναν σαφή αναφορά στην τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Ομάδα 5η: Παλλινοστούντες

Στην ομάδα αυτή συμπεριλαμβάνονται άτομα τα οποία επαναπατρίστηκαν από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και κυρίως από την πρώην ΕΣΣΔ. Οι 3 οργανώσεις που εντοπίστηκαν και παρέχουν υπηρεσίες σε αυτή την ομάδα κυρίως έδωσαν έμφαση στην έλλειψη οικονομικών πόρων και επαρκούς στήριξης από την Πολιτεία. Σε σχέση με άλλους φορείς έκριναν ότι υπάρχει ανταγωνισμός ως προς την διεκδίκηση παροχών και πόρων. Επίσης τόνισαν ότι χρειάζεται τόσο η οικονομική ενίσχυση των οργανώσεων όσο και η ανάπτυξη και αξιοποίηση των εθελοντών.

Ομάδα 6η: ΑμεΑ

Ως Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμεΑ) θεωρούνται όσοι «πάσχουν από ειδικές ανεπάρκειες ή δυσλειτουργίες οφειλόμενες σε φυσικούς, διανοητικούς ή κοινωνικούς παράγοντες, σε τέτοιο βαθμό, που είναι πολύ δύσκολο γι' αυτούς να συμμετάσχουν στη γενική και επαγγελματική κατάρτιση, να εξεύρουν εργασία ή να έχουν πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία». Στην Ε.Ε. έχει αποδειχτεί ότι περισσότεροι από 38 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν κάποια αναπηρία. Γεγονός αποτελεί το ότι υπάρχουν πολλοί φραγμοί και έντονη προκατάληψη απέναντι στα ΑμεΑ παρ' όλες τις προσπάθειες του κράτους και παρόλη την πρόοδο που έχει σημειωθεί για την ισότιμη εφαρμογή των δικαιωμάτων τους. Ωστόσο παρατηρείται ότι σε μεγάλο βαθμό δεν έχουν πρόσβαση και δικαιώματα στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην πρόληψη της αναπηρίας και στην πρόσβαση σε πολλούς τομείς της κοινωνικής ζωής γενικότερα.

Η πλειοψηφία των οργανώσεων που ασχολούνται με αυτή την ομάδα χαρακτήρισε τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής ως ανύπαρκτα (23,5%) και ανεπαρκή (24,4%). Τα προβλήματα που έκριναν οι οργανώσεις ως τα πιο σημαντικά για την ομάδα στόχου των ΑμεΑ είναι η προκατάληψη και ο κοινωνικός αποκλεισμός και ως απόρροια τους η αποξένωση και η μοναξιά. Επίσης τα ιατρικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε συνδυασμό με την έλλειψη κατάλληλων υποδομών για την αντιμετώπισή τους κρίθηκαν ιδιαίτερα σημαντικά. Ακόμη τα προβλήματα επικοινωνίας με το εξωτερικό περιβάλλον έλαβαν ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό. Τέλος, η έλλειψη πόρων τονίστηκε αλλά όχι τόσο όσο τα προηγούμενα.

Από πλευράς του κράτους τονίστηκε η αυξημένη γραφειοκρατία με την οποία έρχονται αντιμέτωποι τόσο τα ίδια τα άτομα όσο και οι εθελοντικές οργανώσεις. Ακόμη δόθηκε έμφαση στην ελλιπή συνεργασία του κράτους με τους υπόλοιπους φορείς αλλά και στην απουσία ενδιαφέροντος από τις κρατικές υπηρεσίες. Η ανεπάρκεια επίσης της κρατικής χορηγίας αλλά και η ελλιπής οργάνωση των υπηρεσιών και των υποδομών του κράτους θεωρήθηκαν επίσης σημαντικά προβλήματα που απασχολούν την συγκεκριμένη ομάδα. Τέλος, δεν επισημάνθηκαν προβλήματα σε σχέση με άλλους φορείς ή οργανισμούς.

Οι εισηγήσεις των εθελοντικών οργανώσεων όσον αφορά την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τόσο οι ίδιες όσο και η ευπαθής ομάδα περιλαμβάνουν την παροχή περισσότερων και πιο εξειδικευμένων υπηρεσιών από εξειδικευμένους επαγγελματίες. Η οικονομική και υλικοτεχνική ενίσχυση των οργανώσεων επίσης κρίθηκε αναγκαία. Επιπρόσθετα, οι οργανώσεις χρειάζεται να επενδύσουν στην ανάπτυξη και αξιοποίηση εθελοντών αλλά και στον εκσυγχρονισμό της υποδομής και του εξοπλισμού τους.

Ως επιπρόσθετα μέτρα για την καλύτερη ικανοποίηση των αναγκών της ομάδας των ΑμεΑ κρίθηκαν η συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αλλά και με άλλες υπηρεσίες, η εκπαίδευση του υφιστάμενου προσωπικού αλλά και η δημιουργία πιο ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών κατάλληλων να παρέχουν υπηρεσίες και προγράμματα που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ΑμεΑ.

Ένας σημαντικός παράγοντας στον οποίο δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα από τις περισσότερες οργανώσεις προβλήθηκε η ανάγκη για τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας και η αναβάθμιση της, ώστε να καλύπτει τις διαφορετικές αλλά και ιδιαίτερες ανάγκες των ΑμεΑ, καθώς πρόκειται για μια ευπαθή ομάδα με τα πιο σύνθετα προβλήματα που επηρεάζουν ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού. Κάποιες από τις εισηγήσεις που έγιναν ήταν η τροποποίηση της/των νομοθεσίας/ων που διέπουν τα δικαιώματα των ΑμεΑ σε κάθε πτυχή της ζωής τους από την εκπαίδευση μέχρι τη διαχείριση των περιουσιακών τους στοιχείων.

Ομάδα 7η: Τσιγγάνοι

Οι τσιγγάνοι αποτελούν μια ιδιαίτερη πληθυσμιακή ομάδα για την Κυπριακή κοινωνία, προερχόμενοι κυρίως από την Τουρκία. Οι ιδιαιτερότητες τους έγκεινται στην ιδιομορφία της γλώσσας και της πολιτισμικής τους κουλτούρας. Τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής κρίθηκαν από ανύπαρκτα ως ανεπαρκή. Όσον αφορά τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν από τις οργανώσεις που ασχολούνται μαζί τους, αυτά περιλάμβαναν την ανεπάρκεια των οικονομικών πόρων αλλά και την αποξένωση και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Σε σχέση με το κράτος αναφέρθηκαν κυρίως στην ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας ενώ δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα με άλλους φορείς. Οι προτάσεις που έγιναν για τη βελτίωση των υπηρεσιών και των οργανώσεων ήταν σε σχέση με την οικονομική ενίσχυση από το κράτος αλλά και την παροχή υπηρεσιών από εξειδικευμένους επαγγελματίες.

Ομάδα 8η: Χρόνια Ασθενείς

Ο όρος «χρόνιες ασθένειες» αναφέρεται σε εκείνες τις παθήσεις που έχουν ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά: 1) οφείλονται σε παθολογική αιτία για την οποία δεν υπάρχει γνωστή θεραπεία (ίαση), 2) έχει διαρκή επιδείνωση, 3) συνεπάγονται μερική ανικανότητα, 4) επιβάλλουν μεγάλο διάστημα επίβλεψης, παρακολούθησης και φροντίδας, 5) ειδική αποκατάσταση για τον ασθενή. Η χρόνια ασθένεια είναι εξ ορισμού ένα μακροπρόθεσμο και ενδεχόμενα μόνιμο γεγονός στη ζωή ενός ανθρώπου. Από πρακτικής άποψης η ασθένεια χαρακτηρίζεται από εξάρτηση, σταδιακή απώλεια δυνατοτήτων και ικανοτήτων του ασθενούς και την ελπίδα ανάρρωσης συνήθως μέσω μιας επίπονης διαδικασίας. Όσον αφορά στη χρόνια νόσο τα χαρακτηριστικά αυτά αποτελούν συχνά μόνο ένα τμήμα της συνολικής εμπειρίας επικαλυμμένα από μια πτωχή ή περιορισμένη προοπτική αποκατάστασης όπως επιπλέον και την επιμήκυνση του χρόνου της ασθένειας.

Τα κυριότερα προβλήματα όπως αυτά ιεραρχήθηκαν από τις οργανώσεις για τους χρόνια ασθενείς ήταν η προκατάληψη, η έλλειψη υποδομών/υπηρεσιών και οικονομικών πόρων και η αποξένωση και η μοναξιά. Όσον αφορά το κράτος εντοπίστηκαν ελλείψεις στις υποδομές, στην ανεπάρκεια της κρατικής χορηγία, ελλιπής συνεργασία και αυξημένη γραφειοκρατία. Με άλλους φορείς εντοπίστηκε πρόβλημα ανταγωνισμού, έλλειψη συνεργασίας και συντονισμού. Κρίνεται απαραίτητο να σημειωθεί ότι στη συγκεκριμένη ομάδα ανήκει ένα μεγάλο τμήμα του γενικού πληθυσμού με ευρύτητα και πολυπλοκότητα προβλημάτων υγείας τα οποία, όπως φαίνεται η δημόσια υπηρεσία αδυνατεί να καλύψει. Κάποια από αυτά που αναφέρθηκαν ήταν το μεγάλο κόστος των ιατρικών επεμβάσεων λόγω του ότι το εθνικό σύστημα υγείας δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες των ασθενών.

Στις εισηγήσεις που καταγράφηκαν συμπεριλαμβάνεται η μείωση της γραφειοκρατίας, η βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής σε νοσοκομεία και κέντρα υγείας και αποκατάστασης, η οικονομική ενίσχυση αλλά και η βελτίωση των υφιστάμενων υπηρεσιών με πιο εξειδικευμένες. Επίσης, τέθηκε το ζήτημα της αξιολόγησης και επίβλεψης προγραμμάτων και υπηρεσιών από το κράτος. Όσον αφορά τις ίδιες τις εθελοντικές οργανώσεις συστήθηκε όπως βελτιώσουν την ανάπτυξη και αξιοποίηση των εθελοντών τους, ενισχύσουν τις υπηρεσίες με εξειδικευμένο προσωπικό αλλά και την υποδομή και τον εξοπλισμό τους. Τονίστηκε επίσης η οικονομική τους ενίσχυση όπως επίσης και η περαιτέρω εκπαίδευση του υφιστάμενου προσωπικού τους.

Επιπρόσθετα, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρόνια ασθενών τονίστηκε η επίτευξη καλύτερης συνεργασίας με τη Δημόσια Υπηρεσία και δη τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αλλά και άλλους παρεμφερείς οργανισμούς έτσι ώστε να επιτευχθεί η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ομάδα 9η: Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών

Το πρόβλημα των ναρκωτικών αποτελεί ένα από τα πιο πολυσύνθετα και καιρία προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κυπριακή κοινωνία. Παρ' όλες τις προσπάθειες σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, στον κρατικό και εθελοντικό τομέα το πρόβλημα της εξάρτησης και των συνεπειών της δε δύναται να επιλυθεί ή έστω να αμβλυθεί. Σύμφωνα με τις 10 οργανώσεις που ασχολούνται με το θέμα των εξαρτήσεων είτε στην πρόληψη είτε στη θεραπεία και συμμετείχαν στην έρευνα, τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής κρίθηκαν ανεπαρκή αλλά και αδύναμα να ανταποκριθούν στις ανάγκες της ομάδας αυτής.

Τα προβλήματα επικοινωνίας των οργανώσεων μεταξύ τους αλλά και με το κράτος αλλά και η ελλιπής οικονομική ενίσχυση καταγράφηκαν ως κύρια προβλήματα. Ακολουθούν η προκατάληψη και ο κοινωνικός αποκλεισμός των χρηστών και των οικογενειών τους και φυσικά η έλλειψη υποδομών. Όσον αφορά το κράτος οι δυσκολίες εντοπίστηκαν στην ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας αλλά και στην αυξημένη γραφειοκρατία. Σε σχέση με άλλους φορείς διαπιστώθηκε ανταγωνισμός και έλλειψη συνεργασίας.

Στις προτάσεις που έγιναν για βελτίωση της παροχής υπηρεσιών συμπεριλαμβάνονται η οικονομική ενίσχυση, και η ανάπτυξη περισσότερων υπηρεσιών στελεχωμένων με εξειδικευμένο προσωπικό. Όσον αφορά τις εθελοντικές οργανώσεις αυτές χρειάζεται να εκπαιδεύσουν το υφιστάμενο προσωπικό τους, να αξιοποιήσουν τους εθελοντές τους και να ενισχυθούν οικονομικά.

Ως επιπρόσθετες εισηγήσεις τονίστηκε η ανάγκη για συνεργασία και συντονισμό με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αλλά και άλλες παρεμφερείς οργανώσεις, καθώς και η ανάπτυξη περαιτέρω εξειδικευμένων υπηρεσιών αναγκαίων για την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου.

Ομάδα 10η: Μακροχρόνια Άνεργοι

Η ομάδα των μακροχρόνια ανέργων αποτελεί μια ιδιαίτερη μορφή ευπαθούς ομάδας αφού περιλαμβάνει ενήλικους άνδρες και γυναίκες που πλήττονται από μακροχρόνια ανεργία και κινδυνεύουν σε μεγάλο βαθμό από τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια. Συνήθως οι επιπτώσεις της ανεργίας δεν επηρεάζουν μόνο το/τα ίδιο/α το/τα άνεργο/α άτομο/α αλλά και την οικογένεια του καθώς και την ευρύτερη ζωή του. Ο μακροχρόνια άνεργος, πέραν των οικονομικών προβλημάτων, βιώνει και μια σειρά από ψυχολογικά και συναισθηματικά προβλήματα τα οποία συχνά δεν αντιμετωπίζονται έγκαιρα ώστε να βοηθηθεί και να μπορέσει να επαναεπιδιώξει μια θέση στην αγορά εργασίας.

Οι οργανώσεις που ασχολούνται με αυτήν την ομάδα έκριναν τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής ως ανεπαρκή αφού δεν καλύπτουν τις υπάρχουσες ανάγκες της ομάδας για κοινωνική και ψυχολογική στήριξη. Ως κύρια προβλήματα της ομάδας αναφέρθηκαν η έλλειψη οικονομικών πόρων, η αποξένωση και η μοναξιά, καθώς και η προκατάληψη και ο κοινωνικός αποκλεισμός που βιώνουν οι μακροχρόνια άνεργοι στις σύγχρονες κοινωνίες.

Σε σχέση με το κράτος οι οργανώσεις ανέφεραν ότι η κρατική χορηγία που παρέχεται είναι ανεπαρκής και δεν καλύπτει την πολυπλοκότητα των εκπαιδευτικών αλλά και κοινωνικών αναγκών που η ομάδα έχει με αποτέλεσμα την αύξηση παρά την άμβλυνση του φαινομένου. Επίσης η γραφειοκρατία του κρατικού τομέα αναφέρθηκε ως ένας ανασταλτικός παράγοντας που εμποδίζει την πρόσβαση των ατόμων αυτών σε αγαθά και υπηρεσίες. Προβλήματα με άλλους φορείς δεν αναφέρθηκαν.

Στις εισηγήσεις τους οι οργανώσεις αναφέρουν ότι χρειάζεται να δοθεί έμφαση στη στελέχωση των υπηρεσιών του δημοσίου αλλά και εθελοντικού τομέα με εξειδικευμένους επαγγελματίες στην ανεργία και τις επιπτώσεις της σε άτομα και οικογένειες. Επίσης, θεωρήθηκε ότι η καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των διαφόρων φορέων που ασχολούνται με το ίδιο θέμα θα αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα για τη συγκεκριμένη ομάδα.

Από πλευράς των ίδιων των οργανώσεων τονίστηκε ότι η οικονομική ενίσχυση του κράτους χρειάζεται να αυξηθεί ώστε οι οργανώσεις να είναι σε θέση να παρέχουν περισσότερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες. Αναγνώρισαν ότι η αναβάθμιση των προγραμμάτων τους είναι αναγκαία αλλά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ενίσχυση του κράτους. Επιπρόσθετα, έδωσαν έμφαση στην ανάπτυξη του εθελοντισμού και τη συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αλλά και με άλλους φορείς.

Ομάδα 11η: Ψυχικά Ασθενείς

Η ευπαθής ομάδα των ψυχικά ασθενών αποτελεί ίσως μαζί με τους χρήστες/πρώην χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών μια ομάδα που όχι μόνο πλήττεται από χρόνια ασθένεια αλλά και από έντονα φαινόμενα στιγματισμού, προκατάληψης, κοινωνικού αποκλεισμού, ανεργίας και κατ' επέκταση φτώχειας. Οι σύγχρονες αντιλήψεις και κινήματα για κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση της ομάδας αυτής ακόμη βρίσκονται σε πρώιμα στάδια υλοποίησης στην Κυπριακή κοινωνία. Μέσω αυτής της έρευνας διαπιστώθηκε ένα μεγάλο ενδιαφέρον από τον εθελοντικό τομέα για την αποκατάσταση των ψυχικά ασθενών αλλά και την επανένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Συνολικά στην έρευνα συμμετείχαν 19 οργανώσεις. Η πλειοψηφία τους χαρακτήρισε τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής για την ψυχική υγεία ως ανύπαρκτα και ανεπαρκή.

Σύμφωνα με τις εθελοντικές οργανώσεις που συμμετείχαν τα κυριότερα προβλήματα της ομάδας αυτής περιλαμβάνουν την απομόνωση και τη μοναξιά από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Ο κοινωνικός τους αποκλεισμός θεωρείται δεδομένος, καθώς το βιώνουν καθημερινά σε διάφορες πτυχές της ζωής τους. Επίσης η έλλειψη οικονομικών πόρων και η ταυτόχρονη έλλειψη εξειδικευμένων υποδομών, που δε θα στιγματίζουν τους ψυχικά ασθενείς, προβλήθηκε ως σημαντικός παράγοντας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής τους.

Όσον αφορά το κράτος διαπιστώθηκαν τα εξής προβλήματα. Καταρχήν οι ελλείψεις υποδομές για αποκατάσταση και θεραπεία της ψυχικής ασθένειας. Ακόμη η γραφειοκρατία του δημοσίου τομέα προβλήθηκε ως ένα ακόμη εμπόδιο για τους ψυχικά ασθενείς. Όλα αυτά συνδυάζονται και αλληλοεπηρεάζονται φυσικά με την ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας αλλά και του ουσιαστικού ενδιαφέροντος από το κράτος για τα προβλήματα και τις δυσκολίες των ψυχικά ασθενών. Οι προτάσεις των οργανώσεων για τη βελτίωση της κατάστασης των ψυχικά ασθενών με σειρά προτεραιότητας περιλαμβάνουν: Την καλύτερη επίβλεψη και αξιολόγηση δομών και προγραμμάτων που ασχολούνται με την ψυχική υγεία. Επίσης, ανάπτυξη και δημιουργία νέων υπηρεσιών στελεχωμένες με εξειδικευμένους επαγγελματίες στην ψυχική υγεία. Η απαίτηση για λιγότερη γραφειοκρατία στη δημόσια υπηρεσία με περαιτέρω οικονομική ενίσχυση των οργανώσεων επίσης κρίθηκε αποφασιστικής σημασίας για τη βελτίωση της ποιότητας των οργανώσεων και των υποδομών τους. Επίσης καταγράφηκε ότι είναι σημαντικό να τροποποιηθεί η υφιστάμενη νομοθεσία ώστε να καλυφθούν κενά που παρεμποδίζουν τόσο τη λειτουργία των οργανώσεων που παρέχουν υπηρεσίες αλλά και τα ίδια τα άτομα.

Όσον αφορά τις οργανώσεις χρειάζεται να τονιστεί ότι η οικονομική τους ενίσχυση από το κράτος θεωρήθηκε ως σημαντικός παράγοντας για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της ομάδας, να δημιουργήσουν καλύτερες και ποιοτικότερες κοινωνικές υπηρεσίες. Απαραίτητο στοιχείο επίσης για την ανάπτυξη τους θεωρήθηκε η βελτίωση της συνεργασίας με τις δημόσιες υπηρεσίες αλλά και με άλλους φορείς.

Ομάδα 12η: Τρίτη Ηλικία

Στην ομάδα της Τρίτης Ηλικίας συμπεριλαμβάνονται άτομα άνω των 65 ετών, άντρες και γυναίκες, οι οποίοι βιολογικά εισέρχονται στο τελευταίο στάδιο της ενήλικης ζωής τους. Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι οι ηλικιωμένοι πολίτες δεν σταματούν να εργάζονται ή να είναι ενεργοί πολίτες σε όλο το φάσμα της κοινωνικής ζωής. Οι ηλικιωμένοι συγκαταλέγονται στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού λόγω κυρίως των προβλημάτων υγείας που αντιμετωπίζουν και αυτά τους κάνουν πιο επιρρεπείς στις κοινωνικές μεταβολές και τα φαινόμενα που πλήττουν τις σύγχρονες κοινωνίες. Η περιθωριοποίηση και η μοναξιά αποτελούν παγκοσμίως τα μεγαλύτερα προβλήματα σε συνδυασμό με τη φτώχεια αλλά και πολλές φορές την εξαθλίωση.

Από τις εθελοντικές οργανώσεις που συμμετείχαν σε αυτή την έρευνα οι 71 από αυτές ασχολούνται και παρέχουν υπηρεσίες σε ηλικιωμένους. Η πλειοψηφία τους έκρινε τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής από ανεπαρκή μέχρι ικανοποιητικά σε ένα μεγάλο ποσοστό. Τα προβλήματα που εντοπίστηκαν ήταν τα εξής: Καταρχήν τα προβλήματα υγείας των ηλικιωμένων, η αποξένωση και η μοναξιά αλλά και η έλλειψη υποδομών και οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών τους. Επίσης σε αυτά προστίθεται η προκατάληψη και ο κοινωνικός αποκλεισμός που βιώνουν σε μεγάλο βαθμό.

Όσον αφορά το κράτος διαπιστώθηκε έντονη απουσία ενδιαφέροντος και τονίστηκε η ελλιπής οργάνωση των κοινωνικών υπηρεσιών αλλά και των υπηρεσιών υγείας. Επίσης η ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας για τις οργανώσεις σε συνδυασμό με την αυξημένη γραφειοκρατία και την ελλιπή συνεργασία μεταξύ των φορέων καταγράφηκαν ως κύριες προβληματικές περιοχές που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Σε σχέση με άλλους φορείς διαπιστώθηκε ένα ποσοστό ανταγωνισμού αλλά τονίστηκαν και οι άριστες σχέσεις μεταξύ διάφορων οργανώσεων και φορέων.

Αναφορικά με τις προτάσεις που υποβλήθηκαν και κατά την άποψη των οργανώσεων μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης συνοψίζονται στα εξής: επίτευξη καλύτερης επικοινωνίας μεταξύ οργανώσεων, κράτους και άλλων φορέων, ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών στελεχωμένων με κατάλληλους επαγγελματίες, οικονομική ενίσχυση και βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής αλλά και μείωση της γραφειοκρατίας. Επίσης τονίστηκε η ανάγκη τροποποίησης της νομοθεσίας, ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες των ηλικιωμένων και των οργανώσεων που τους εξυπηρετούν.

Οι ίδιες οι οργανώσεις δήλωσαν ότι μπορούν και πρέπει να αναβαθμιστούν τόσο σε επίπεδο προσωπικού όσο και σε επίπεδο προγραμμάτων. Η αναβάθμιση των υποδομών τους αλλά και η εκπαίδευση και αξιοποίηση περισσότερων εθελοντών αποτελούν κύριες προτεραιότητες τους.

Ομάδα 13η: Ανήλικοι παραβάτες

Οι ανήλικοι παραβάτες αποτελούν την πιο ευαίσθητη υπο-ομάδα, καθώς η προσωπικότητά τους είναι υπό διαμόρφωση και κατά την εξέλιξή της δε βοηθείται ούτε από το συνήθως ασταθές και αδύναμο οικογενειακό περιβάλλον, ούτε από το σχολείο, που δεν έχει υποστηρικτικό χαρακτήρα, αλλά ούτε και από τον κοινωνικό τους περίγυρο, που τα ωθεί σε αντικοινωνική συμπεριφορά. Συνέπεια όλων αυτών είναι κάποια στιγμή να εκδηλωθούν παραβατικές και παράνομες πράξεις.

Οι 10 οργανώσεις που έλαβαν μέρος στην έρευνα και ασχολούνται με τους ανήλικους παραβάτες έκριναν τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής ως ικανοποιητικά. Παρόλα αυτά τόνισαν ως κύρια προβλήματα την έλλειψη επαρκών υποδομών για τις ανάγκες της ομάδας αυτής, την ύπαρξη της προκατάληψης και του κοινωνικού αποκλεισμού και φυσικά την έλλειψη πόρων.

Όσον αφορά το κράτος και τις υπηρεσίες του οι εθελοντικές οργανώσεις αναφέρθηκαν στην ελλιπή οργάνωση των υπηρεσιών του κράτους, η οποία πηγάζει ως αποτέλεσμα της απουσίας ενδιαφέροντος. Ακόμη τονίστηκε η ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας αλλά και η ελλιπής συνεργασία του κράτους με τις εθελοντικές οργανώσεις. Σε σχέση με άλλους φορείς τονίστηκε η καλή σχέση και συνεργασία με τις εθελοντικές οργανώσεις.

Οι προτάσεις που κατατέθηκαν αφορούσαν την οικονομική ενίσχυση των οργανώσεων και των υπηρεσιών τους και τη στελέχωση τους με εξειδικευμένο προσωπικό. Επίσης η βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής τονίστηκε ως ιδιαίτερα κρίσιμος.

Από πλευράς των οργανώσεων τονίστηκε η ανάγκη για αξιοποίηση περισσότερων εθελοντών αλλά και βελτίωσης της υποδομής και του εξοπλισμού τους. Ακόμη σε αυτά προστίθεται η δημιουργία περισσότερων και πιο εξειδικευμένων κοινωνικών υπηρεσιών. Φυσικά όλες αυτές οι προτάσεις δε θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν αν δεν προταθεί και υλοποιηθεί η αντίστοιχη τροποποίηση της νομοθεσίας.

Ομάδα 14η: Μετανάστες-Αιτούντες Άσυλο

Οι σύγχρονες κοινωνίες χαρακτηρίζονται από αύξουσα πολυπλοκότητα και πολιτισμική πολυμορφία. Ένας βασικός παράγοντας αυτής της κατάστασης είναι και η μετανάστευση, η οποία αποτελεί πλέον ένα παγκόσμιο φαινόμενο στη βάση του οποίου πολλά ζητήματα έχουν αντιστραφεί. Ο αυξανόμενος αριθμός των μεταναστευτικών πιέσεων προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με σκοπό την αναζήτηση ενός καλύτερου μέλλοντος συνέπεια των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και άλλων συνθηκών που επικρατούν στις χώρες καταγωγής, έχουν προσδώσει μια νέα μορφή στη μετανάστευση, η οποία έχει καταστεί σημαντικό ζήτημα ενδιαφέροντος και δραστηριοποίησης στην ατζέντα της ΕΕ. Η σημαντική αύξηση του αριθμού των μεταναστών που καταφθάνουν στις βιομηχανικά ανεπτυγμένες χώρες, και κυρίως στην Ε.Ε, από τη δεκαετία του 1990 έχει δραστηριοποιήσει το ενδιαφέρον για την ομάδα αυτή, ιδιαίτερα για τα θέματα της μετανάστευσης και ενσωμάτωσης. Το 2000, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που ζούσαν στην Ευρώπη αντιπροσώπευαν το 4% του συνολικού ευρωπαϊκού πληθυσμού.

Για την περίπτωση της Κύπρου, ειδικά μετά την πλήρη ένταξη της Κύπρου, ως πλήρες μέλος-κράτος της ΕΕ από το 2004 και αποτελώντας φυσικό σύνορο της, αντιμετωπίζει ένα αυξανόμενο αριθμό μεταναστών και προσφύγων. Μέσα σε λίγα χρόνια έχει μετατραπεί από παραδοσιακή χώρα μεταναστών σε χώρα υποδοχής αθρόων μεταναστευτικών ρευμάτων.

Σύμφωνα με το Yearbook Population Statistics 2006 της Eurostat, η Κύπρος το 2004 κατατάγηκε πρώτη στην καθαρή μετανάστευση, αφού σε κάθε 1.000 άτομα πληθυσμού αναλογούσαν 21 άτομα καθαρής μετανάστευσης. Συγκεκριμένα, η καθαρή μετανάστευση ήταν 12.342 άτομα το 2003, 15.724 το 2004 και 14.416 άτομα το 2005. Ο αριθμός των νομίμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια πλησιάζει τις 46.000 και το ποσοστό επί του συνόλου του πληθυσμού αγγίζει το 6%. Παράλληλα ο αριθμός των αιτούντων άσυλο κυμαίνεται γύρω στις 4.000 άτομα.

Οι οργανώσεις που ασχολούνται με αυτές τις δύο ομάδες δήλωσαν πως τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής είναι ανεπαρκή για να καλύψουν τις ανάγκες της ευπαθούς ομάδας. Τα κύρια προβλήματα που προβλήθηκαν ήταν η έλλειψη επαρκών οικονομικών πόρων και υποδομών. Παράλληλα τονίστηκε ο κοινωνικός αποκλεισμός των μεταναστών αλλά και των αιτούντων άσυλο ως αποτέλεσμα του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Όσον αφορά το κράτος τόνισαν την αυξημένη γραφειοκρατία αλλά και την ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας που στην ουσία αποτελεί και την κύρια πηγή εσόδων για τις οργανώσεις αυτές. Σε σχέση με άλλους φορείς διαπιστώθηκαν καλές σχέσεις αλλά και έλλειψη συνεργασίας.

Στα πλαίσια των προτάσεων για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης εισηγήθηκαν την αύξηση της οικονομικής ενίσχυσης και τη δημιουργία εξειδικευμένων υπηρεσιών από το κράτος. Όσον αφορά τις ίδιες τις οργανώσεις δόθηκε έμφαση στην εκπαίδευση του προσωπικού, στην αξιοποίηση του εθελοντισμού αλλά και την αναβάθμιση των προγραμμάτων. Επίσης, τονίστηκε η συνεργασία με άλλους φορείς, η δημιουργία νέων και πιο εξειδικευμένων υπηρεσιών με την αντίστοιχη αναβάθμιση της νομοθεσίας, ώστε να βελτιωθεί η πρόσβαση των ομάδων αυτών σε αγαθά και υπηρεσίες.

Ομάδα 15η: Οικογένεια-Παιδί

Η ομάδα οικογένεια και παιδί συμπεριλαμβάνει όλες τις οργανώσεις που παρέχουν υπηρεσίες προς την οικογένεια και τα παιδιά ως εξαρτώμενα μέλη. Δηλαδή συμπεριλαμβάνονται και οργανώσεις που είτε παρέχουν υπηρεσίες προστασίας, φύλαξης και ψυχαγωγίας αλλά και οργανώσεις που παρέχουν πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες, όπως ιατρικής φύσεως, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη λόγω χρόνιων ασθενειών και αναπηρίας ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας και κακοποίησης.

Παρόλο που τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής κρίθηκαν επαρκή από τις οργανώσεις διαπιστώθηκαν ακόλυπτες ανάγκες όσον αφορά την έλλειψη οικονομικών πόρων και υπηρεσιών αλλά και ελλιπή αντιμετώπιση ιατρικών προβλημάτων στις οικογένειες και τα εξαρτώμενα μέλη της.

Αναφορικά με το κράτος η πλειοψηφία δήλωσε ότι δεν υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα αλλά διαπιστώθηκαν σε μικρότερο ποσοστό τα εξής: η ελλιπής συνεργασία και οργάνωση των υπηρεσιών, η απουσία ενδιαφέροντος, η ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας και η γραφειοκρατία του δημόσιου τομέα. Σε σχέσεις με άλλους φορείς και οργανώσεις δηλώθηκε ότι υφίσταται ένα είδος ανταγωνισμού ειδικά στην κατανομή των οικονομικών πόρων αλλά ότι γενικότερα υπάρχουν καλές σχέσεις.

Όσον αφορά τις προτάσεις που καταγράφηκαν αυτές περιελάμβαναν ένα ευρύ φάσμα εισηγήσεων σε όλα τα επίπεδα προκειμένου να βελτιωθεί η υφιστάμενη κατάσταση και η πρόσβαση των οικογενειών σε ποιοτικές υπηρεσίες: Αύξηση της οικονομικής ενίσχυσης, αξιολόγηση και επίβλεψη των προγραμμάτων/ υπηρεσιών, ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών, ανάπτυξη και εκπαίδευση προσωπικού, ανάπτυξη και βελτίωση υποδομών και εξοπλισμού αλλά και ανάπτυξη συνεργασιών με τον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Ομάδα 16η: Άστεγοι-Άποροι

Με την ευπαθή ομάδα των αστέγων και απόρων απασχολούνται 12 οργανώσεις οι οποίες έλαβαν μέρος στην έρευνα και στην πλειοψηφία (8,9%) τους έκριναν τα υφιστάμενα μέτρα ανεπαρκή ενώ ικανοποιητικά κρίθηκαν από το 4,6% των οργανώσεων. Τα κυριότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν ήταν η έλλειψη πόρων και υποδομών ενώ ταυτόχρονα ο κοινωνικός αποκλεισμός θεωρήθηκε ως το κύριο πρόβλημα αυτής της ομάδας.

Όσον αφορά το κράτος τονίστηκε η ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας και η γραφειοκρατία, τα οποία παρεμποδίζουν την κάλυψη των αναγκών της ομάδας αυτής. Σε σχέση με άλλες οργανώσεις και φορείς διαπιστώθηκε ανταγωνισμός κυρίως στην κατανομή των πόρων.

Προτάθηκαν η αύξηση της οικονομικής ενίσχυσης από το κράτος, η αξιοποίηση των εθελοντών αλλά και η ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών.

Ομάδα 17η: Νεολαία

Η νεολαία δηλαδή οι νέοι μεταξύ 12-25 ετών συμπεριλαμβάνονται στις ευπαθείς ομάδες επειδή συνήθως είναι πιο επιρρεπείς σε διάφορα κοινωνικά προβλήματα και φαινόμενα τα οποία μπορεί να έχουν αρνητικές συνέπειες στην ενήλικη ζωή τους αν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα. Οι νέοι έχουν ιδιαίτερες ανάγκες όσον αφορά την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους, στην πρόληψη διαφόρων κοινωνικών φαινομένων, όπως για παράδειγμα η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Οι οργανώσεις που ασχολούνται με τη νεολαία και έλαβαν μέρος σε αυτή την έρευνα είναι 27 και έκριναν τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής ως ανύπαρκτα και ανεπαρκή.

Τα κύρια προβλήματα που παρεμποδίζουν την κάλυψη των αναγκών τους είναι τα προβλήματα επικοινωνίας που έχουν με άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και κάθε πηγή εξουσίας γενικότερα. Επίσης οι οργανώσεις ανέφεραν την ανεπάρκεια των πόρων και την έλλειψη υποδομών και υπηρεσιών. Σε σχέση με το κράτος αναφέρθηκαν στην ελλιπή οργάνωση των υπηρεσιών, την απουσία ενδιαφέροντος από τις δημόσιες υπηρεσίες, την έλλειψη υποδομών αλλά και την ανεπάρκεια της κρατικής χορηγίας. Σε σχέση με άλλους φορείς διαπιστώθηκε ένα είδος ανταγωνισμού αλλά και καλές σχέσεις.

Οι εισηγήσεις που καταγράφηκαν περιελάμβαναν ένα ευρύ φάσμα προτάσεων από την οικονομική ενίσχυση, τη βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής και την ανάπτυξη/αναβάθμιση προγραμμάτων και υπηρεσιών. Επίσης, η βελτίωση συνεργασιών με το κράτος και τους υπόλοιπους φορείς κρίθηκε ιδιαίτερα σημαντικό.

Ομάδα 18η: Πρόσφυγες της Εισβολής

Η Τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974 δημιούργησε εκτός των άλλων πολιτικό-οικονομικών προβλημάτων και μια ευπαθή ομάδα η οποία βιώνει διάφορα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Στην έρευνα αυτή δεν υπήρχε η δυνατότητα να συμμετέχουν πολλές οργανώσεις που ασχολούνται αποκλειστικά με τους πρόσφυγες της εισβολής. Όσες συμμετείχαν έκριναν τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής ικανοποιητικά αλλά διαπίστωσαν ελλείψεις σε υπηρεσίες και υποδομές καθώς και στην οικονομική βοήθεια του κράτους για την ανάπτυξη προγραμμάτων και υπηρεσιών.

Όπως και οι υπόλοιπες οργανώσεις χρειάζονται περαιτέρω οικονομική στήριξη για την επίτευξη των στόχων τους.

Πίνακας 97: Βαθμός ικανοποίησης από τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής από το κράτος για την κάλυψη αναγκών ανά ομάδα στόχου

	Ανύπαρκτα		Ανεπαρκή		Ικανοποιητικά		Επαρκή	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	0	0%	1	1,1%	2	3,1%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	1	5,9%	11	12,2%	5	7,7%	1	5,3%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	0	0%	5	5,6%	3	4,6%	1	5,3%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	0	0%	3	3,3%	4	6,2%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	0	0%	4	4,4%	1	1,5%	0	0%
6. Παλινοστούντες	0	0%	3	3,3%	0	0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	4	23,5%	22	24,4%	10	15,4%	1	5,3%
8. Τσιγγάνοι	0	0%	1	1,1%	1	1,5%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	6	35,3%	21	23,3%	13	20,0%	1	5,3%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	1	5,9%	6	6,7%	3	4,6%	0	0%
11. Μακροχρόνια Άνεργοι	0	0%	5	5,6%	1	1,5%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	2	11,8%	11	12,2%	6	9,2%	0	0%
13. Τρίτη ηλικία	3	17,6%	38	42,2%	25	38,5%	5	26,3%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	5,9%	5	5,6%	4	6,2%	0	0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	0	0%	5	5,6%	1	1,5%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	6	35,3%	34	37,8%	19	29,2%	9	47,4%
17. Άστεγοι/Άποροι	1	5,9%	8	8,9%	3	4,6%	0	0%
18. Νεολαία	4	23,5%	16	17,8%	4	6,2%	3	15,8%
19. Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	1	1,1%	1	1,5%	0	0%

Πίνακας 98: Ιεράρχηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι οργανώσεις

	Αρ.	%
Έλλειψη οικονομικών πόρων	48	25,8%
Αποξένωση - μοναξιά	30	16,1%
Προκατάληψη	27	14,5%
Έλλειψη υποδομών/υπηρεσιών	39	21,0%
Ιατρικά προβλήματα	22	11,8%
Γραφειοκρατία	2	1,1%
Άλλα	15	8,1%
Προβλήματα Επικοινωνίας	3	1,6%

Πίνακας 99: Ιεράρχηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι οργανώσεις ανά ομάδα στόχο

	Έλλειψη οικονομ. πόρων		Αποξένωση - μοναξιά		Προκατάληψη - Κοινων. αποκλεισμός		Έλλειψη υποδομ/υπηρεσιών		Ιατρικά προβλήματα		Γραφειοκρατία		Άλλα		Προβλήματα Επικοινωνίας		
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	
1. Θέματα Ισότητας Γυναίκων	2	4,2%	1	3,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	10	20,8%	3	10%	1	3,7%	1	2,6%	0	0%	0	0%	2	13,3%	0	0%	0%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	4	8,3%	1	3,3%	0	0%	3	7,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	3	6,2%	0	0%	0	0%	4	10,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
5. Αποφυλακισμένοι	1	2,1%	0	0%	2	7,4%	0	0%	0	0%	0	0%	1	6,7%	0	0%	0%
6. Παλιννοστούντες	1	2,1%	0	0%	1	3,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
7. ΑμΕΑ	6	12,5%	7	23,3%	10	37%	5	12,8%	3	13,6%	0	0%	3	20%	1	33,3%	33,3%
8. Τσιγγάνοι	2	4,2%	0	0%	1	3,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	11	22,9%	3	10%	8	29,6%	10	25,6%	5	22,7%	1	0,5%	2	13,3%	0	0%	0%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	4	8,3%	0	0%	2	7,4%	1	2,6%	0	0%	0	0%	0	0%	1	33,3%	33,3%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	3	6,2%	1	3,3%	1	3,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	8	16,7%	4	13,3%	1	3,7%	2	5,1%	0	0%	0	0%	1	6,7%	0	0%	0%
13. Τρίτη ηλικία	17	35,4%	15	50%	5	18,5%	14	35,9%	14	63,6%	0	0%	3	20%	0	0%	0%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	3	6,2%	0	0%	2	7,4%	3	7,7%	0	0%	0	0%	2	13,3%	0	0%	0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	2	4,2%	1	3,3%	1	3,7%	1	2,6%	0	0%	0	0%	1	6,7%	0	0%	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	19	39,6%	9	30%	5	18,5%	17	43,6%	5	22,7%	0	0%	6	40%	2	66,7%	66,7%
17. Άστεργοι/Άποροι	6	12,5%	1	3,3%	1	3,7%	3	7,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
18. Νεολαία	9	18,8%	3	10%	3	11,1%	7	17,9%	0	0%	0	0%	2	13,3%	1	33,3%	33,3%
19. Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	0	0%	2	7,4%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%

Πίνακας 100: Προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν σε σχέση με το Κράτος

	Αρ.	%
Ανεπαρκής κρατική χορηγία	98	52,7%
Γραφειοκρατία	14	7,5%
Απουσία Ενδιαφέροντος	9	4,8%
Ελλιπής συνεργασία	15	8,1%
Ελλιπής οργάνωση υπηρεσιών	5	2,7%
Ελλιπής υποδομή	5	2,7%
Δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα	25	13,4%
Άλλες προτάσεις	15	8,1%

Πίνακας 101: Προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν σε σχέση με το Κράτος ανά ομάδα στόχο

	Ανεπαρκής κρατική χορηγία		Γραφειοκρατία		Απουσία Ενδιαφέροντος		Ελλιπής συνεργασία		Ελλιπής οργάνωση υπηρεσιών		Ελλιπής υποδομή		Δεν υπάρχει πρόβλημα		Άλλες προτάσεις	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναίκων	2	2%	1	7,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	10	10,2%	4	28,6%	0	0%	1	6,7%	0	0%	0	0%	1	4%	0	0%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	6	6,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	8%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	4	4,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4%	0	0%
5. Αποφλακισμένοι	2	2%	1	7,1%	0	0%	1	6,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	2	2%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	20	20,4%	4	28,6%	2	22,2%	4	26,7%	1	20%	1	20%	2	8%	0	0%
8. Τσιγγάνοι	3	3,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	22	22,4%	2	14,3%	0	0%	3	20,0%	1	20%	3	60%	3	12%	5	33,3%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	7	7,1%	1	7,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	6,7%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	4	4,1%	1	7,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	12	12,2%	2	14,3%	1	11,1%	0	0%	0	0%	1	20%	1	4%	0	0%
13. Τρίτη ηλικία	36	36,7%	4	28,6%	5	55,6%	5	33,3%	2	40%	1	20%	7	28%	6	40%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	4	4,1%	0	0%	1	11,1%	1	6,7%	1	20%	0	0%	2	8%	0	0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	3	3,1%	1	7,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4%	1	6,7%
16. Οικογένεια και Παιδί	30	30,6%	4	28,6%	3	33,3%	5	33,3%	2	40,0%	1	20%	14	56%	2	13,3%
17. Άστεργοι/Άποροι	6	6,1%	1	7,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4%	1	6,7%
18. Νεολαία	12	12,2%	2	14,3%	2	22,2%	1	6,7%	2	40,0%	1	20%	3	12,0%	2	13,3%
19. Πρόσφυγες της Εισβολής	1	1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	6,7%

Πίνακας 102: Προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν με άλλους αντίστοιχους φορείς ή φορείς της περιοχής

	Αρ.	%
Ανταγωνισμός	5	2,7%
Άριστες σχέσεις	6	3,3%
Αρκετά καλές	5	2,7%
Έλλειψη συνεργασίας	14	7,6%
Έλλειψη συντονισμού	2	1,1%
Δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα	135	73,4%
Άλλες δυσκολίες	16	8,7%

Πίνακας 103: Προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν με άλλους αντίστοιχους φορείς ή φορείς της περιοχής

	Ανταγωνισμός		Άριστες σχέσεις		Αρκετά καλές		Έλλειψη συνεργασίας		Έλλειψη συντονισμού		Δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα		Άλλες δυσκολίες	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	1,5%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	1	20%	0	0%	1	20%	1	7,1%	0	0%	12	8,9%	1	6,2%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	1	20%	0	0%	1	20%	0	0%	0	0%	5	3,7%	1	6,2%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	1	20%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	2,2%	1	6,2%
5. Αποφυλακισμένοι	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	7,1%	3	2,2%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	1	20%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	0,7%	0	0%
7. ΑμΕΑ	0	0%	0	0%	1	20%	1	7,1%	0	0%	28	20,7%	4	25%
8. Τσιγγάνοι	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	2,2%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	3	60%	0	0%	2	40%	6	42,9%	1	50%	25	18,5%	0	0%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	2	40%	0	0%	0	0%	1	7,1%	0	0%	6	4,4%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	2,2%	1	6,2%
12. Ψυχικά Ασθενείς	2	40%	0	0%	1	20%	2	14,3%	0	0%	11	8,1%	1	6,2%
13. Τρίτη ηλικία	3	60%	3	50%	3	60%	4	28,6%	0	0%	43	31,9%	6	37,5%
4. Ανήλικοι Παραβάτες	0	0%	0	0%	1	20%	1	7,1%	0	0%	6	4,4%	2	12,5%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	0	0%	0	0%	0	0%	1	7,1%	0	0%	3	2,2%	1	6,2%
16. Οικογένεια και Παιδί	4	80%	3	50%	3	60%	4	28,6%	0	0%	41	30,4%	5	31,2%
17. Άστεγοι/Άποροι	1	20%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	7	5,2%	2	12,5%
18. Νεολαία	1	20%	0	0%	2	40%	2	14,3%	0	0%	16	11,9%	4	25%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	0,7%	1	6,2%

Πίνακας 104: Προτάσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας της εξυπηρέτησης της ομάδας-στόχου

	Αρ.	%
Οικονομική Ενίσχυση	13	8,8%
Υλικοτεχνική Ενίσχυση	20	13,5%
Λιγότερη γραφειοκρατία	6	4,1%
Καλύτερη επικοινωνία μεταξύ Κράτους & εθελοντικών οργανώσεων	4	2,7%
Περισσότερες Υπηρεσίες	8	5,4%
Αγορά Υπηρεσιών	1	0,7%
Εξειδικευμένες Υπηρεσίες	39	26,4%
Εξειδικευμένοι Επαγγελματίες	26	17,6%
Επίβλεψη/Αξιολόγηση	5	3,4%
Άλλες προτάσεις	26	17,6%
Σύνολο	148	100%

Πίνακας 105: Προτάσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας της εξυπηρέτησης της ομάδας-στόχου ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Οικονομική Ενίσχυση	5	10,2%	1	5,3%	2	4,8%	3	10,0%	2	25,0%
Υλικοτεχνική Ενίσχυση	9	18,4%	3	15,8%	5	11,9%	3	10,0%	0	0%
Λιγότερη γραφειοκρατία	0	0%	1	5,3%	3	7,1%	1	3,3%	1	12,5%
Καλύτερη επικοινωνία μεταξύ Κράτους & εθελοντικών οργανώσεων	2	4,1%	2	10,5%	0	0%	0	0%	0	0%
Περισσότερες Υπηρεσίες	0	0%	1	5,3%	6	14,3%	1	3,3%	0	,0%
Αγορά Υπηρεσιών	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	12,5%
Εξειδικευμένες Υπηρεσίες	20	40,8%	4	21,1%	10	23,8%	2	6,7%	3	37,5%
Εξειδικευμένοι Επαγγελματίες	6	12,2%	2	10,5%	14	33,3%	4	13,3%	0	0%
Επίβλεψη/Αξιολόγηση	0	0%	3	15,8%	1	2,4%	0	0%	1	12,5%
Άλλες προτάσεις	7	14,3%	2	10,5%	1	2,4%	16	53,3%	0	0%
Σύνολο	49	100%	19	100%	42	100%	30	100%	8	100%

Πίνακας 106: Προτάσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας της εξυπηρέτησης ανά ομάδα-στόχο

	Οικονομική Ενίσχυση		Υλικοτεχνική Ενίσχυση		Λιγότερη γραφειοκρατία		Καλύπτ. Επικον.		Περισσότερες Υπηρεσίες		Αγορά Υπηρεσιών		Εξειδικευμένες Υπηρεσίες		Εξειδικευμένοι Επαγγελματίες		Επίβλεψη /Αξιολόγηση		Άλλες προτάσεις	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	1	7,7%	0	0%	0	0%	1	25%	0	0%	0	0%	1	2,6%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	3	23,1%	1	5%	1	16,7%	1	25%	0	0%	1	100%	2	5,1%	5	19,2%	0	0%	3	11,5%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	2	15,4%	2	10%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	5,1%	2	7,7%	0	0%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	2	15,4%	3	15%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	5,1%	0	0%	0	0%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	3,8%	0	0%	1	3,8%
6. Παλιννοστούντες	1	7,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	3,8%
7. ΑμΕΑ	1	7,7%	4	20%	1	16,7%	1	2,5%	2	25%	0	0%	11	28,2%	9	34,6%	0	0%	7	26,9%
8. Τσιγγάνοι	1	7,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	3,8%	0	0%	1	3,8%
9. Χρόνια Ασθενείς	5	38,5%	8	40%	4	66,7%	1	25%	2	25%	0	0%	7	17,9%	4	15,4%	1	20%	5	19,2%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	3	23,1%	1	5,0%	0	0%	0	0%	1	12,5%	0	0%	0	0%	1	3,8%	0	0%	2	7,7%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	0	0%	0	0%	0	0%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	1	3,8%	0	0%	2	7,7%
12. Ψυχικά Ασθενείς	2	15,4%	0	0%	1	16,7%	0	0%	3	37,5%	0	0%	3	7,7%	4	15,4%	2	40%	2	7,7%
13. Τρίτη ηλικία	4	30,8%	5	25%	2	33,3%	3	75%	3	37,5%	0	0%	19	48,7%	11	42,3%	2	40%	9	34,6%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	7,7%	1	5%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	1	2,6%	1	3,8%	0	0%	3	11,5%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	0	0%	2	10%	0	0%	1	25,0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	7,7%	0	0%	1	3,8%
16. Οικογένεια και Παιδί	13	100%	18	90%	6	100%	3	75%	8	100%	1	100%	39	100%	24	92,3%	5	100%	25	96,2%
17. Άστεργοι/Άποροι	6	46,2%	6	30%	0	0%	1	25%	2	25%	0	0%	13	33,3%	12	46,2%	2	40%	12	46,2%
18. Νεολαία	3	23,1%	1	5%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	5,1%	1	3,8%	0	0%	2	7,7%
19. Πρόσφυγες της Εισβολής	2	15,4%	4	20%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	10,3%	4	15,4%	0	0%	4	15,4%
	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,6%	0	0%	0	0%	1	3,8%

Πίνακας 107: Προτάσεις για την ποιοτική παροχή υπηρεσιών
από πλευράς οργανώσεων

	Αρ.	%
Υποδομή-Εξοπλισμός	33	20,5%
Οικονομική ενίσχυση από το κράτος	25	15,5%
Εκπαίδευση προσωπικού/εθελοντών	8	5%
Εξειδικευμένο προσωπικό	24	14,9%
Αναβάθμιση προγραμμάτων	34	21,1%
Ανάπτυξη-Αξιοποίηση του εθελοντισμού	17	10,6%
Άλλες προτάσεις	20	12,4%

Πίνακας 108: Προτάσεις για την ποιοτική παροχή υπηρεσιών από πλευράς οργανώσεων ανά επαρχία

	Α10. Επαρχία									
	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Υποδομή-Εξοπλισμός	9	15%	4	19,0%	6	16,2%	12	38,7%	2	16,7%
Οικονομική ενίσχυση από το κράτος	12	20%	6	28,6%	6	16,2%	1	3,2%	0	0%
Εκπαίδευση προσωπικού/εθελοντών	1	1,7%	0	0%	2	5,4%	3	9,7%	2	16,7%
Εξειδικευμένο προσωπικό	12	20%	3	14,3%	6	16,2%	1	3,2%	2	16,7%
Αναβάθμιση προγραμμάτων	12	20%	4	19%	10	27%	6	19,4%	2	16,7%
Ανάπτυξη-Αξιοποίηση του εθελοντισμού	6	10%	1	4,8%	1	2,7%	7	22,6%	2	16,7%
Άλλες προτάσεις	8	13,3%	3	14,3%	6	16,2%	1	3,2%	2	16,7%

Πίνακας 109: Προτάσεις για την ποιοτική παροχή υπηρεσιών από πλευράς οργανώσεων ανά ομάδα στόχο

	Υποδομή-Εξοπλισμός		Οικονομική ενίσχυση από το κράτος		Εκπαίδευση προσωπικού/έθε λοντών		Εξειδικευμένο προσωπικό		Αναβάθμιση προγραμμάτων		Ανάπτυξη-Αξιοποίηση εθελοντισμού		Άλλες προτάσεις	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	5,9%	0	0%	1	5%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	2	6,1%	3	12%	1	12,5%	1	4,2%	3	8,8%	4	23,5%	2	10%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	1	3,0%	2	8%	0	0%	0	0%	1	2,9%	1	5,9%	2	10%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	0	0%	1	4%	0	0%	1	4,2%	1	2,9%	1	5,9%	2	10%
5. Αποφυλακισμένοι	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,9%	2	11,8%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	0	0%	1	4%	0	0%	0	0%	0	0%	1	5,9%	0	0%
7. ΑμΕΑ	6	18,2%	6	24%	0	0%	3	12,5%	6	17,6%	4	23,5%	5	25%
8. Τσιγγάνοι	0	0%	1	4%	0	0%	1	4,2%	0	0%	1	5,9%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	8	24,2%	4	16%	1	12,5%	7	29,2%	7	20,6%	6	35,3%	2	10%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	0	0%	2	8%	1	12,5%	1	4,2%	0	0%	2	11,8%	2	10%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	0	0%	1	4%	0	0%	0	0%	1	2,9%	2	11,8%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	1	3%	5	20%	0	0%	0	0%	4	11,8%	3	17,6%	1	5%
13. Τρίτη ηλικία	12	36,4%	7	28%	4	50,0%	11	45,8%	14	41,2%	6	35,3%	2	10%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	3%	0	0%	2	25,0%	0	0%	0	0%	3	17,6%	2	10%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	0	0%	0	0%	1	12,5%	0	0%	1	2,9%	2	11,8%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	12	36,4%	9	36%	3	37,5%	8	33,3%	9	26,5%	6	35,3%	7	35%
17. Άστεργοι/Άποροι	0	0%	2	8%	1	12,5%	2	8,3%	1	2,9%	3	17,6%	0	0%
18. Νεολαία	3	9,1%	3	12%	2	25%	2	8,3%	4	11,8%	4	23,5%	4	20%
19. Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	2,9%	1	5,9%	0	0%

Πίνακας 110: Αναγκαιότητα δημιουργίας επιπρόσθετων υπηρεσιών και προγραμμάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση της ομάδας

	Αρ.	%
Συνεργασία με ΥΚΕ	9	6,2%
Συνεργασία με άλλες οργανώσεις, φορείς και οργανισμούς	30	20,8%
Δημιουργία Κοινωνικής Υπηρεσίας	9	6,2%
Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών από κατάλληλο προσωπικό	60	41,7%
Εκπαίδευση προσωπικού	9	6,2%
Οικονομική ενίσχυση	4	2,8%
Δε χρειάζονται επιπρόσθετες υπηρεσίες	5	3,5%
Άλλες προτάσεις	18	12,5%

Πίνακας 111: Αναγκαιότητα δημιουργίας επιπρόσθετων υπηρεσιών και προγραμμάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση της ομάδας ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Συνεργασία με ΥΚΕ	0	0%	1	6,7%	2	6,1%	5	16,1%	1	9,1%
Συνεργασία με άλλες οργανώσεις, φορείς και οργανισμούς	14	25,9%	0	0%	1	3%	15	48,4%	0	0%
Δημιουργία Κοινωνικής Υπηρεσίας	6	11,1%	1	6,7%	2	6,1%	0	0%	0	0%
Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών από κατάλληλο προσωπικό	19	35,2%	7	46,7%	17	51,5%	9	29,0%	8	72,7%
Εκπαίδευση προσωπικού	4	7,4%	1	6,7%	2	6,1%	1	3,2%	1	9,1%
Οικονομική ενίσχυση	1	1,9%	1	6,7%	2	6,1%	0	0%	0	0%
Δε χρειάζονται επιπρόσθετες υπηρεσίες	1	1,9%	3	20%	1	3%	0	0%	0	0%
Άλλες προτάσεις	9	16,7%	1	6,7%	6	18,2%	1	3,2%	1	9,1%

Πίνακας 112: Αναγκαιότητα δημιουργίας επιπρόσθετων υπηρεσιών και προγραμμάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση της ομάδας ανά ομάδα στόχο

	Συνεργασία με ΥΚΕ		Συνεργασία με άλλες οργαν		Δημιουργία Κοιν. Υπηρες		Εξειδικευμένες υπηρεσίες		Εκπαίδευση προσωπικού		Οικονομική ενίσχυση		Δεν χρειάζονται άλλες υπηρεσίες		Άλλες προτάσεις	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	0	0%	2	6,7%	1	11,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	2	22,2%	3	10%	2	22,2%	7	11,7%	0	0%	1	25%	1	20%	1	5,6%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	0	0%	3	10%	1	11,1%	3	5,0%	0	0%	0	0%	1	20%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	0	0%	3	10%	1	11,1%	2	3,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	0	0%	1	3,3%	0	0%	2	3,3%	0	0%	0	0%	1	20%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	0	0%	1	3,3%	0	0%	0	0%	0	0%	1	25%	0	0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	1	11,1%	7	23,3%	1	11,1%	14	23,3%	3	33,3%	0	0%	1	20%	5	27,8%
8. Τσιγγάνοι	0	0%	2	6,7%	0	0%	1	1,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	1	11,1%	8	26,7%	3	33,3%	12	20%	2	22,2%	1	25%	2	40%	3	16,7%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	2	22,2%	2	6,7%	0	0%	2	3,3%	0	0%	1	25%	1	20%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	1	11,1%	2	6,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	20%	1	5,6%
12. Ψυχικά Ασθενείς	2	22,2%	2	6,7%	3	33,3%	3	5,0%	0	0%	1	25%	1	20%	2	11,1%
13. Τρίτη ηλικία	2	22,2%	7	23,3%	5	55,6%	28	46,7%	0	0%	1	25%	1	20%	5	27,8%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	0	0%	2	6,7%	1	11,1%	6	10,0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	0	0%	3	10%	0	0%	1	1,7%	0	0%	0	0%	1	20%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	5	55,6%	12	40%	3	33,3%	17	28,3%	3	33,3%	3	75,0%	0	0%	2	11,1%
17. Άστεγοι/Άποροι	2	22,2%	1	3,3%	0	0%	4	6,7%	0	0%	1	25,0%	1	20%	1	5,6%
18. Νεολαία	2	22,2%	6	20%	1	11,1%	9	15,0%	0	0%	0	0%	1	20%	1	5,6%
19. Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	1	3,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	5,6%

Πίνακας 113: Πολιτικές και δράσεις που πρέπει να εφαρμοστούν για την καλύτερη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε αγαθά και υπηρεσίες σε κρατικό επίπεδο

	Αρ.	%
Αύξηση οικονομικής στήριξης/συμπληρωματικά βοηθήματα	33	23,6%
Λιγότερη γραφειοκρατία/ευκολότερη πρόσβαση	16	11,4%
Αναβάθμιση υπηρεσιών	16	11,4%
Δημιουργία νέων προγραμμάτων και δομών	23	16,4%
Αποκέντρωση υπηρεσιών	0	0%
Εκπαίδευση προσωπικού	5	3,6%
Τροποποίηση - αναβάθμιση νομοθεσίας	18	12,9%
Ενημέρωση κοινού	11	7,9%
Μεταφορικό μέσο	11	7,9%
Άλλες προτάσεις	7	5%

Πίνακας 114: Πολιτικές και δράσεις που πρέπει να εφαρμοστούν για την καλύτερη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε αγαθά και υπηρεσίες σε κρατικό επίπεδο ανά ομάδα στόχο

	Αύξηση οικονομικής στήριξης		Λιγότερη γραφειοκρατ.		Αναβάθμιση υπηρεσιών		Δημιουργία νέων προγραμμάτων και δομών		Αποκέντρωση υπηρεσιών		Εκπαίδευση προσωπικού		Τροποποίηση αναβάθμιση νομοθεσίας		Ενημέρωση κοινού		Άλλες προτάσεις		Μεταφορικό μέσο	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	20%	1	5,6%	1	9,1%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	2	6,1%	2	12,5%	1	6,2%	4	17,4%	0	0%	2	40%	3	16,7%	1	9,1%	0	0%	0	0%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	1	3%	0	0%	0	0%	4	17,4%	0	0%	0	0%	1	5,6%	2	18,2%	0	0%	0	0%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	1	3%	1	6,2%	0	0%	1	4,3%	0	0%	0	0%	1	5,6%	2	18,2%	0	0%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	1	3%	0	0%	0	0%	1	4,3%	0	0%	0	0%	2	11,1%	0	0%	0	0%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	5,6%	0	0%	0	0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	3	9,1%	2	12,5%	3	18,8%	6	26,1%	0	0%	1	20%	5	27,8%	2	18,2%	1	14,3%	4	36,4%
8. Τσιγγάνοι	1	3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	5,6%	0	0%	1	14,3%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	7	21,2%	4	25%	2	12,5%	8	34,8%	0	0%	1	20%	5	27,8%	0	0%	3	42,9%	2	18,2%
10. Χρήστες - Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	2	6,1%	0	0%	0	0%	3	13%	0	0%	0	0%	1	5,6%	0	0%	0	0%	0	0%
11. Μακροχρόνια Άνεργοι	0	0%	0	0%	0	0%	1	4,3%	0	0%	1	20%	2	11,1%	0	0%	0	0%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	2	6,1%	2	12,5%	2	12,5%	3	13,0%	0	0%	0	0%	1	5,6%	2	18,2%	1	14,3%	1	9,1%
13. Τρίτη ηλικία	10	30,3%	8	50,0%	4	25,0%	9	39,1%	0	0%	2	40%	7	38,9%	7	63,6%	2	28,6%	7	63,6%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	3	9,1%	0	0%	1	6,2%	0	0%	0	0%	1	20%	2	11,1%	2	18,2%	0	0%	0	0%
15. Μετανάστες Αιτούντες Άσυλο	0	0%	0	0%	0	0%	1	4,3%	0	0%	2	40%	1	5,6%	1	9,1%	0	0%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	10	30,3%	7	43,8%	5	31,2%	9	39,1%	0	0%	2	40%	3	16,7%	7	63,6%	2	28,6%	4	36,4%
17. Άστεγοι/Αποροι	1	3%	3	18,8%	0	0%	1	4,3%	0	0%	0	0%	2	11,1%	0	0%	0	0%	0	0%
18. Νεολαία	4	12,1%	3	18,8%	2	12,5%	6	26,1%	0	0%	2	40%	4	22,2%	2	18,2%	1	14,3%	0	0%
19. Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	11,1%	0	0%	0	0%	0	0%

Πίνακας 115: Πολιτικές και δράσεις πρέπει να εφαρμοστούν για την καλύτερη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε αγαθά και υπηρεσίες σε ιδιωτικό επίπεδο

	Αρ.	%
Αγορά Υπηρεσιών	7	9,2%
Συνεργασία Κράτους με Ιδιωτ. Τομέα	10	13,2%
Εξειδικευμένο προσωπικού	13	17,1%
Χρήση δομών των ιδιωτικών φορέων	1	1,3%
Δημιουργία υποδομών	9	11,8%
Ενημέρωση κοινού	8	10,5%
Τροποποίηση νομοθεσίας	7	9,2%
Μεταφορικό μέσο	2	2,6%
Δημιουργία υπηρεσιών	10	13,2%
Άλλες προτάσεις	9	11,8%

Πίνακας 116: Πολιτικές και δράσεις πρέπει να εφαρμοστούν για την καλύτερη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε αγαθά και υπηρεσίες σε ιδιωτικό επίπεδο ανά ομάδα στόχο

	Αγορά Υπηρεσιών		Συνεργασία Κράτους με Ιδιωτ. Τομέα		Εξειδικευμένο Προσωπικού		Χρήση δομών ιδιωτικών φορέων		Δημιουργία υποδομών		Ενημέρωση κοινού		Τροποποίηση νομοθεσίας		Μεταφορικό μέσο		Άλλες προτάσεις		Δημιουργία Υπηρεσιών	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	10%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	0	0%	0	0%	2	15,4%	0	0%	0	0%	1	12,5%	2	28,6%	0	0%	1	11,1%	1	10%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	0	0%	1	10%	1	7,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	11,1%	1	10%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	0	0%	1	10%	2	15,4%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	10%
5. Αποφυλακισμένοι	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	14,3%	0	0%	1	11,1%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	14,3%	0	0%	0	0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	0	0%	1	10,0%	3	23,1%	0	0%	2	22,2%	0	0%	5	71,4%	0	0%	1	11,1%	3	30%
8. Τσιγγάνοι	0	0%	0	0%	1	7,7%	0	0%	0	0%	0	0%	1	14,3%	0	0%	0	0%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	0	0%	2	20%	6	46,2%	0	0%	2	22,2%	2	25%	3	42,9%	0	0%	3	33,3%	3	30%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	1	14,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	25%	1	14,3%	0	0%	1	11,1%	0	0%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	28,6%	0	0%	1	11,1%	0	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	0	0%	1	10%	0	0%	0	0%	0	0%	4	50%	1	14,3%	0	0%	2	22,2%	1	10%
13. Τρίτη ηλικία	1	14,3%	6	60%	4	30,8%	1	100%	4	44,4%	3	37,5%	2	28,6%	2	100,0%	3	33,3%	3	30%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	1	14,3%	1	10%	0	0%	0	0%	2	22,2%	0	0%	1	14,3%	0	0%	1	11,1%	0	0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	0	0%	1	10,0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	14,3%	0	0%	1	11,1%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	3	42,9%	4	40%	2	15,4%	0	0%	4	44,4%	5	62,5%	2	28,6%	1	50%	3	33,3%	0	0%
17. Άστεγοι/Άποροι	1	14,3%	1	10%	1	7,7%	0	0%	0	0%	1	12,5%	2	28,6%	0	0%	1	11,1%	0	0%
18. Νεολαία	2	28,6%	2	20%	2	15,4%	0	0%	2	22,2%	2	25%	2	28,6%	0	0%	3	33,3%	1	10%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	14,3%	0	0%	0	0%	0	0%

**Πίνακας 117: Πολιτικές και δράσεις πρέπει να εφαρμοστούν
για την καλύτερη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε
εθελοντικό επίπεδο**

	Αρ.	%
Ευαισθητοποίηση	28	22,4%
Ανάπτυξη εθελοντισμού	36	28,8%
Ενημέρωση κοινού	19	15,2%
Οργάνωση	11	8,8%
Εκπαίδευση	4	3,2%
Εξειδικευμένο προσωπικό	1	0,8%
Τροποποίηση- βελτίωση νομοθεσίας	2	1,6%
Άλλες προτάσεις	22	17,6%

Πίνακας 118: Πολιτικές και δράσεις πρέπει να εφαρμοστούν για την καλύτερη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε εθελοντικό επίπεδο ανά ομάδα στόχο

	Ευαισθητοποίηση		Ανάπτυξη εθελοντισμού		Ενημέρωση κοινού		Οργάνωση		Εκπαίδευση		Εξειδικευμένο προσωπικό		Τροποποίηση νομοθεσίας		Άλλες προτάσεις		
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	0	0%	1	2,8%	1	5,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	1	3,6%	2	5,6%	6	31,6%	2	18,2%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	0	0%	3	8,3%	2	10,5%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4,5%	4,5%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	0	0%	2	5,6%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4,5%	4,5%
5. Αποφυλακισμένοι	1	3,6%	2	5,6%	1	5,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
6. Παλιννοσούστες	1	3,6%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
7. ΑρΜΕΑ	5	17,9%	4	11,1%	7	36,8%	3	27,3%	1	25%	0	0%	0	0%	2	9,1%	9,1%
8. Τσιγγάνοι	1	3,6%	0	0%	1	5,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4,5%	4,5%
Πάσχοντες από Χρόνιες Ασθένειες	10	35,7%	9	25%	3	15,8%	3	27,3%	0	0%	0	0%	1	50%	6	27,3%	27,3%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	2	7,1%	1	2,8%	1	5,3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4,5%	4,5%
11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	1	3,6%	0	0%	3	15,8%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
12. Ψυχικά Ασθενείς	2	7,1%	4	11,1%	1	5,3%	2	18,2%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
13. Τρίτη ηλικία	11	39,3%	12	33,3%	10	52,6%	5	45,5%	2	50%	0	0%	1	50%	6	27,3%	27,3%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	2	7,1%	3	8,3%	1	5,3%	1	9,1%	0	0%	0	0%	0	0%	2	9,1%	9,1%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	1	3,6%	0	0%	3	15,8%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	4,5%	4,5%
16. Οικογένεια και Παιδί	9	32,1%	11	30,6%	8	42,1%	3	27,3%	2	50%	1	100%	0	0%	7	31,8%	31,8%
17. Άστεγοι/Άποροι	1	3,6%	1	2,8%	2	10,5%	1	9,1%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	0%
18. Νεολαία	6	21,4%	6	16,7%	4	21,1%	1	9,1%	1	25%	1	100%	0	0%	3	13,6%	13,6%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	1	3,6%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0%

Πίνακας 119: Σχέσεις με την τοπική κοινωνία

	Αρ.	%
Άριστες	140	69,3%
Άρκετά καλές	38	18,8%
Υπάρχουν κάποιες δυσκολίες	5	2,5%
Τυπικές	6	3,0%
Χρειάζονται βελτίωση	13	6,4%

Πίνακας 120: Σχέσεις με την τοπική κοινωνία ανά Επαρχία

	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Άριστες	35	47,9%	2,Ε1	64,0%	4,Ε1	78,9%	3,Ε1	97,1%	1,Ε1	84,6%
Άρκετά καλές	23	31,5%	5	20,0%	7	12,3%	1	2,9%	2	15,4%
Υπάρχουν κάποιες δυσκολίες	3	4,1%	1	4,0%	1	1,8%	0	0%	0	0%
Τυπικές	2	2,7%	3	12,0%	1	1,8%	0	0%	0	0%
Χρειάζονται βελτίωση	10	13,7%	0	0%	3	5,3%	0	0%	0	0%

Πίνακας 121: Σχέσεις με την τοπική κοινωνία ανά ομάδα στόχο

	Άριστες		Άρκετά καλές		Υπάρχουν κάποιες δυσκολίες		Τυπικές		Χρειάζονται βελτίωση	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	1	0,7%	1	2,6%	1	20%	0	0%	0	0%
2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	12	8,6%	4	10,5%	1	20%	1	16,7%	1	7,7%
3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	6	4,3%	2	5,3%	0	0%	0	0%	1	7,7%
4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	6	4,3%	1	2,6%	0	0%	0	0%	0	0%
5. Αποφυλακισμένοι	3	2,1%	1	2,6%	0	0%	0	0%	0	0%
6. Παλιννοστούντες	1	0,7%	1	2,6%	0	0%	0	0%	0	0%
7. ΑμΕΑ	27	19,3%	4	10,5%	1	20%	1	16,7%	4	30,8%
8. Τσιγγάνοι	3	2,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
9. Χρόνια Ασθενείς	27	19,3%	8	21,1%	3	60%	2	33,3%	3	23,1%
10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	8	5,7%	2	5,3%	0	0%	0	0%	0	0%
11. Μακροχρόνια Άνεργοι	3	2,1%	0	0%	1	20%	0	0%	1	7,7%
12. Ψυχικά Ασθενείς	11	7,9%	3	7,9%	0	0%	1	16,7%	3	23,1%
13. Τρίτη ηλικία	51	36,4%	13	34,2%	2	40%	2	33,3%	5	38,5%
14. Ανήλικοι Παραβάτες	10	7,1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	5	3,6%	0	0%	1	20%	0	0%	0	0%
16. Οικογένεια και Παιδί	52	37,1%	10	26,3%	2	40%	0	0%	5	38,5%
17. Άστεγοι/Άποροι	9	6,4%	1	2,6%	0	0%	0	0%	1	7,7%
18. Νεολαία	21	15%	4	10,5%	0	0%	0	0%	3	23,1%
19 Πρόσφυγες της Εισβολής	1	0,7%	0	0%	0	0%	0	0%	1	7,7%

Εκπροσώπηση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στα κέντρα λήψης αποφάσεων

Ένας σημαντικός τομέας για τις εθελοντικές οργανώσεις, πέρα από την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τα μέλη τους και τις ειδικές κοινωνικές ομάδες που εξυπηρετούν, είναι η εκπροσώπηση αυτών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Η συγκεκριμένη ενότητα αναφέρεται στη συνηγορία που μπορεί να ασκούν για λογαριασμό των συμφερόντων των μελών τους. Για την κατανόηση των αναγνωστών, η συνηγορία στο παρόν κείμενο ορίζεται ως η παρακολούθηση των επιδρώντων παραγόντων, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται δημόσιες πρακτικές και αποφάσεις καταμερισμού οικονομικών πόρων σε πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά συστήματα και ιδρύματα, και οι οποίοι επηρεάζουν άμεσα τις ζωές των ανθρώπων. Προωθείται η ενεργός συμμετοχή των μελών για την ενεργητική προώθηση ενός σκοπού ή/και στόχων που θα έχει ως συνέπεια την ανάπτυξη μιας σειράς δράσεων που θα επιφέρουν ένα επιθυμητό αποτέλεσμα για αυτούς.

Πίνακας 122: Προάσπιση των δικαιωμάτων της ομάδας στόχου

	Αρ.	%
Άμεση με εκπροσώπηση σε διάφορα σώματα	33	19,9%
Διαβήματα προς τις Δημόσιες Υπηρεσίες	25	15,1%
Μέσω του Διοικητικού Συμβουλίου	31	18,7%
Μέσω ΕΣΣΕ/ΠΣΣΕ	8	4,8%
Ενημέρωση, Διαφώτιση και Συμβουλευτική	22	13,3%
Επιστολές	11	6,6%
Άτυπη προάσπιση	12	7,2%
Δεν έχει συμβεί μέχρι τώρα	3	1,8%
Δεν υπάρχει προάσπιση	9	5,4%
Δημοσιοποίηση προβλημάτων σε ΜΜΕ	3	1,8%
Άλλοι τρόποι προάσπισης	9	5,4%
Σύνολο	166	100%

Η πρώτη ερώτηση της ενότητας αυτής ήταν σχετική με τον εντοπισμό των διαφορετικών τρόπων και μεθόδων, που χρησιμοποιούν οι οργανώσεις για να προασπίσουν τα δικαιώματα της ομάδας-στόχου που εξυπηρετούν. Οι απαντήσεις τους δείχνουν ένα εύρος μεθόδων. Οι περισσότερες από τις οργανώσεις που απάντησαν στη συγκεκριμένη ερώτηση είπαν ότι, ασκούν άμεση συνηγορία των αιτημάτων και δικαιωμάτων των μελών τους με εκπροσώπηση σε διάφορα σώματα και φορείς, όπως σε Υπουργεία, Κρατικές Υπηρεσίες, Βουλή και εθνικές επιτροπές. Εάν στο ποσοστό αυτό προσθέσουμε και αυτούς που απάντησαν ότι όλες οι διαβουλεύσεις με τρίτους γίνονται μέσα από το Διοικητικό Συμβούλιο, γίνεται αντιληπτή η γενικότερη στάση που ακολουθείται. Παράλληλα φαίνεται ότι ένα ποσοστό οργανώσεων ασκεί έμμεση συνηγορία. Ενημερώνει, συμβουλεύει και διαφωτίζει τα μέλη του, ώστε να διεκδικούν τα δικαιώματά τους από τους αρμόδιους φορείς. Ποσοστό στο οποίο, εάν προστεθούν και οι οργανώσεις που δήλωσαν ότι ασκούν άτυπη προάσπιση, τότε το συνολικό ποσοστό ανέρχεται στο 20,5%. Κάποιοι άλλοι ανέφεραν ότι προβαίνουν σε προάσπιση των δικαιωμάτων των μελών τους μέσω επιστολών που αποστέλλουν σε επίσημους φορείς και τους κοινοποιούν την κατάστασή τους, ζητώντας εναρμονίσεις της νομοθεσίας ή/και κάλυψη των αναγκών τους λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που βρίσκονται (Πίνακας 122).

Ένα μικρότερο ποσοστό των οργανώσεων είπαν ότι, θεωρούν ως αποτελεσματικό τρόπο πίεσης και επιρροής την κοινοποίηση των αιτημάτων τους προς τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας με στόχο την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού και την άμεση ή/και έμμεση πίεση προς τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Τέλος, θα πρέπει να σχολιασθεί το γεγονός ότι, κάποιες οργανώσεις δήλωσαν ότι μέχρι τώρα δεν χρειάστηκε ή ότι δεν προβαίνουν σε τέτοιες ενέργειες. Έστω και αν το ποσοστό είναι πολύ χαμηλό, μπορεί να ερμηνευτεί ότι οι συγκεκριμένες οργανώσεις δεν έχουν αναπτύξει στρατηγικές και τεχνικές ενημέρωσης τόσο των μελών τους όσο και για την άσκηση πίεσης προς τα κέντρα λήψης αποφάσεων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης των ειδικών κοινωνικών ομάδων που εκπροσωπούν. Κρίνεται, λοιπόν, σκόπιμο τα συντονιστικά όργανα του εθελοντισμού να οργανώσουν μια σειρά από εκπαιδεύσεις όπου και θα μπορέσουν να ενημερώσουν για τα διαφορετικά είδη της συνηγορίας και τα αποτελέσματα τα οποία οι οργανώσεις μπορούν να πετύχουν μέσω της συνηγορίας.

Πίνακας 123: Προώθηση των αιτημάτων στα κέντρα λήψης αποφάσεων

	Αρ.	%
Άμεσα προς τα αρμόδια πρόσωπα και οργανισμούς	27	17,4%
Δεν προωθούνται τα αιτήματα στα κέντρα λήψης αποφάσεων	15	9,7%
Διαβήματα προς Κρατικές Υπηρεσίες που δρουν ως ενδιάμεσοι με τα κέντρα λήψης αποφάσεων	45	29%
Άγνοια του πώς να γίνει	3	1,9%
Δεν έχει συμβεί μέχρι στιγμής	2	1,3%
Επιστολές σε αρμόδιους	23	14,8%
Μέσω ΔΣ/Επιτροπής/Ιδρύματος	37	23,9%
Μόνο ενημέρωση	1	0,6%
Άλλοι τρόποι προώθησης	2	1,3%
Σύνολο	155	100%

Το δεύτερο σκέλος της ίδιας ερώτησης αναφερόταν στην αποτύπωση των μεθόδων που ακολουθούνται για την προώθηση των αιτημάτων τόσο των εθελοντικών οργανώσεων, όσο και των μελών τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Από τις απαντήσεις των φορέων διαφαίνεται ότι, ο συνηθέστερος τρόπος είναι το διάβημα προς τους κρατικούς φορείς που μπορεί είτε να αποτελούν τα κέντρα λήψης αποφάσεων είτε να δρουν ως ενδιάμεσοι φορείς προς τα ανάλογα κέντρα. Εάν στο ποσοστό αυτό προσθέσουμε και τις οργανώσεις που δήλωσαν ότι, ένας συνήθης τρόπος είναι να αποστέλλουν επιστολές, το συνολικό ποσοστό ανέρχεται στο 43,8% του συνολικού ποσοστού των οργανώσεων που ανταποκρίθηκαν στη συγκεκριμένη ερώτηση. Ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό (17,4%) ανέφερε ότι προωθεί άμεσα τα αιτήματα των μελών του, καθώς συμμετέχουν άμεσα σε διάφορες επιτροπές, συναντώνται με άτομα που είτε ανήκουν σε κέντρα λήψης αποφάσεων, είτε με αντίστοιχους φορείς (Πίνακας 123).

Στην ερώτηση αυτή διαφαίνεται και πάλι η άγνοια των οργανώσεων να επηρεάσουν ουσιαστικά τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Κάποιες, έστω και ελάχιστες δηλώνουν άγνοια του πώς να το πραγματοποιήσουν. Είναι ένας σημαντικός τομέας, στον οποίο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση.

Πίνακας 124: Επιπρόσθετοι τρόποι προώθησης των αιτημάτων και δικαιωμάτων τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων

	Αρ.	%
Ανοικτές συζητήσεις με τη συμμετοχή των πολιτών	1	4,5%
Δημοσιογραφικές διασκέψεις	1	4,5%
Δημοσιοποίηση στα ΜΜΕ	9	40,9%
Συμμετοχή των εκπροσώπων των εξυπηρετούμενων σε ομάδες εργασίας	2	9,1%
Μέσω του ΠΣΣΕ	3	13,6%
Θεσμοθέτηση άμεσης εκπροσώπησης	3	13,6%
Μέσω των κοινοβουλευτικών επιτροπών και της Βουλής	3	13,6%
Σύνολο	22	100%

Μια τρίτη σχετική ερώτηση πάνω στο ίδιο αντικείμενο μελέτης ήταν να αναφέρουν πιθανούς εναλλακτικούς τρόπους, με τους οποίους θεωρούν ότι θα μπορούσαν να προωθηθούν τα δικαιώματα και οι αιτήσεις των μελών τους προς τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Οι απαντήσεις για εναλλακτικούς τρόπους ήταν ελάχιστες σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των οργανώσεων που ανταποκρίθηκαν στην έρευνα (μόνο 22 απαντήσεις ελήφθησαν). Η πλειοψηφία αυτών εστιάζεται στη στρατηγική δημοσιοποίησης της προβληματικής κατάστασης προς τα ΜΜΕ. Θεωρούν ότι, η δημοσιότητα και η επιρροή της κοινής γνώμης μπορεί να επηρεάσει θετικά τα κέντρα λήψης αποφάσεων, ώστε να τους λάβουν υπόψη τους. Κάποιοι άλλοι αναγνωρίζουν το ρόλο του ΠΣΣΕ και τονίζουν την αναγκαιότητα να παίξει ένα πιο δραστήριο ρόλο στην προώθηση των αιτημάτων τους. Ανάλογες προτάσεις υπάρχουν και για άσκηση επιρροής προς τις διάφορες κοινοβουλευτικές επιτροπές και βουλευτές, ώστε οι τελευταίοι να συνηγορήσουν υπέρ των αιτημάτων τους. Τέλος, υπάρχουν και κάποιες προτάσεις που προκρίνουν τη συνταγματική θεσμοθέτηση της παρουσίας των άμεσα ενδιαφερόμενων στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Η πρόταση αυτή μπορεί να ερμηνευτεί και ως εφιαλτήριο για την αλλαγή της νοοτροπίας, που θέλει το κράτος να αποφασίζει για τους εξυπηρετούμενους, σε μια πολιτική, στην οποία οι χρήστες των υπηρεσιών πρόνοιας είναι συμμετοχοί στο σχεδιασμό προγραμμάτων και υπηρεσιών για τους ίδιους (Πίνακας 124).

Πίνακας 125: Συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στο ΠΣΣΕ

	Αρ.	%
Ναι	106	53,8%
Όχι	91	46,2%

Η επόμενη ερώτηση ήταν σχετική με τις εμπειρίες που έχουν οι εθελοντικές οργανώσεις από τη συμμετοχή τους στο κεντρικό συντονιστικό όργανο του εθελοντισμού, το ΠΣΣΕ. Οι στόχοι πίσω από τη συγκεκριμένη ερώτηση ήταν διττοί. Από τη μια πλευρά ήταν η διαπίστωση μιας νοοτροπίας, που θέλει τις εθελοντικές οργανώσεις να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της γενικής πολιτικής του οργάνου που τους εκπροσωπεί. Από την άλλη πλευρά να διαπιστωθεί κατά πόσο διαθέτουν σχετική εμπειρία διαπραγμάτευσης και άσκησης επιρροής σε κεντρικό επίπεδο.

Τα αποτελέσματα είναι ανάμεικτα. Ο σχετικός Πίνακας 125 δείχνει μια υπεροχή ως προς τις οργανώσεις που δήλωσαν ότι συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Αλλά τα αντίστοιχα ποσοστά που δηλώνουν μια αδυναμία συμμετοχής είναι αρκετά ψηλά. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να προβληματίσει το Κεντρικό σώμα, και να σχεδιάσει πρωτοβουλίες και πολιτικές που να ενισχύουν τις συμμετοχικές διαδικασίες των μελών του. Τέτοιες μπορεί να είναι έκτακτες συνελεύσεις, πρόσκληση συγκεκριμένων ομάδων σε συνήθεις και ειδικές συνεδριάσεις του ΠΣΣΕ, πολιτικές προώθησης της συμμετοχικής διαδικασίας κλπ.

Πίνακας 126: Συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στο ΠΣΣΕ/ΕΣΣΕ ανά

	Επαρχία									
	Λευκωσία		Λάρνακα		Λεμεσός		Πάφος		Αμμόχωστος	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Ναι	29	44,6%	9	34,6%	39	67,2%	20	58,8%	9	64,3%
Όχι	36	55,4%	17	65,4%	19	32,8%	14	41,2%	5	35,7%

Κοιτώντας λίγο ενδότερα στις προθέσεις των οργανώσεων ανά επαρχία, γίνονται αντιληπτές κάποιες αντιθέσεις που παρατηρούνται. Οι οργανώσεις από την επαρχία της Λάρνακας φαίνεται ότι συμμετέχουν πολύ λιγότερο σε σχέση με όλες τις υπόλοιπες επαρχίες. Επίσης η επαρχία της Λευκωσίας, παρ' όλο που τα γραφεία του ΠΣΣΕ και οι συνεδριάσεις γίνονται στη Λευκωσία, εμφανίζει ένα αρνητικό πρόσημο συμμετοχής (-10,8%). Στον αντίποδα η πιο ενεργή επαρχία εμφανίζεται να είναι η Λεμεσός (67,2%) και να ακολουθεί η Αμμόχωστος. Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν και μια στρατηγική που θα πρέπει να αναπτύξουν τα τοπικά συντονιστικά όργανα, ώστε να πείσουν τις οργανώσεις να συμμετάσχουν σε συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να τις εκπαιδεύσουν στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους (Πίνακας 126).

Πίνακας 127.1: Συμμετοχή σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων από την Πολιτεία

	Αρ.	%
Ναι	58	32,6%
Όχι	99	55,6%
Μέσω επιτροπών	10	5,6%
Μέσω Κρατικών Φορέων	11	6,2%
Σύνολο	178	100%

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την έρευνα αποτέλεσε και το κομμάτι που αναφερόταν στην αποτύπωση των απόψεων των εθελοντικών οργανώσεων, σε σχέση με την όποια επιρροή ασκούν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων από την Πολιτεία. Η πλειοψηφία αυτών απάντησε ότι δεν συμμετέχει σε μια τέτοια διαδικασία (55,6%). Από τις υπόλοιπες απαντήσεις υπάρχει μια σχετική διαφοροποίηση ανάμεσα στις οργανώσεις που δήλωσαν ότι, θεωρούν ότι ασκούν επιρροή και συμμετέχουν σε ανάλογες διαδικασίες. Ένα ποσοστό περί το 12% δήλωσε ότι, η επιρροή πραγματοποιείται ενόσω συναντώνται με διάφορους κρατικούς φορείς και στους οποίους ασκούν πίεση για αλλαγή και μέσω της συμμετοχής τους σε διάφορες επιτροπές. Το υπόλοιπο ποσοστό (32,6%) απάντησε θετικά και ότι αυτό πραγματοποιείται με διάφορες τεχνικές που μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τη ομάδα – στόχο που εκπροσωπούν, το μέγεθος της οργάνωσης, τον αριθμό των μελών που διαθέτουν και τις όποιες προσβάσεις διαθέτουν.

Για παράδειγμα, κάποιοι μιλούν απευθείας με το ανάλογο Υπουργείο ή/και Υπουργό, κάποιοι με συγκεκριμένες διευθύνσεις Υπουργείων, κάποιοι άλλοι με βουλευτές κλπ (Πίνακας 127.1).

Πίνακας 127.2: Αποτύπωση απόψεων σχετικά με την επιρροή των ευπαθών ομάδων στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων

	Αρ.	%
Ναι	42	23,2%
Αρκετά, αλλά χρειάζεται ακόμα βελτίωση	47	26%
Όχι ιδιαίτερα	46	25,4%
Όχι	45	24,9%
Δεν είμαι σίγουρος / δεν ξέρω	1	0,6%
Σύνολο	181	100%

Οι οργανώσεις κλήθηκαν να απαντήσουν και να διατυπώσουν την άποψή τους σχετικά με την επιρροή των ευπαθών ομάδων στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων. Οι απόψεις τους δίστανται. Οι μισοί θεωρούν ότι αυτό γίνεται, αλλά και ότι η κατάσταση μπορεί να βελτιωθεί και οι άλλοι μισοί θεωρούν ότι δεν υπάρχει επιρροή. Η γενικότερη ερμηνεία, η οποία προκύπτει από την ερώτηση αυτή, είναι ότι δεν υπάρχει η επιρροή άρα οι οργανώσεις θεωρούν ότι χρειάζονται βελτιωτικές ενέργειες, αλλά και αλλαγή στάσης από τα κέντρα λήψης αποφάσεων (Πίνακας 127.2).

Πίνακας 128: Προτάσεις για τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης

	Αρ.	%
Αλλαγή της νομοθεσίας και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων	9	5,7%
Διαβούλευση και συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών	27	17%
Αποκέντρωση των κέντρων λήψης αποφάσεων	8	5%
Παρουσία εξειδικευμένων ατόμων	7	4,4%
Αύξηση πόρων	9	5,7%
Άμεση συμμετοχή των ενδιαφερόμενων, ή μέσω της δημιουργίας επιτροπών	56	35,2%
Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού και των κέντρων λήψης αποφάσεων	11	6,9%
Συνηγορία - Προάσπιση δικαιωμάτων	4	2,5%
Άλλες προτάσεις	28	17,6%
Σύνολο	159	100%

Ακούοντας τα σχόλια των οργανώσεων για την υφιστάμενη κατάσταση και πώς αντιλαμβάνονται την τωρινή προσέγγιση των κέντρων λήψης αποφάσεων, η επόμενη ερώτηση ήταν σχετική με τις προτάσεις και πρακτικές, που αυτοί θεωρούν ότι θα πρέπει να υλοποιηθούν για να βελτιωθεί η τωρινή κατάσταση.

Ένα αρκετά αξιοσημείωτο ποσοστό από τις εθελοντικές οργανώσεις, που ανταποκρίθηκαν, ανέφεραν ως κομβικό σημείο την άμεση συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μελών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Πρότειναν είτε να συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι μέσω γενικών συνελεύσεων, ανοικτών σχημάτων, ή/ και μέσω ειδικών επιτροπών. Οι προτάσεις αυτές ερμηνεύονται ως μια τάση αλλαγής των τρόπων, που οι σχετικές αποφάσεις λαμβάνονται. Ζητούν δηλαδή τη συμμετοχή των χρηστών στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση υπηρεσιών και προγραμμάτων γι' αυτούς. Θέλουν με αυτό τον τρόπο να εισακούονται οι απόψεις τους, να έχουν συμβολή στην αξιολόγηση των υπηρεσιών και να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινωνικής ατζέντας (Πίνακας 128).

Το τελευταίο ζήτημα προκύπτει και από τις οργανώσεις, που ζήτησαν τη δημιουργία μιας στρατηγικής ανοικτής διαβούλευσης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών (18%). Ζήτησαν την κοινή συμμετοχή του κράτους, του εθελοντικού τομέα, του ιδιωτικού τομέα και των χρηστών στη διαμόρφωση των νέων πολιτικών με στόχο την κάλυψη των αναγκών των τελευταίων.

Υπό το πρίσμα αυτό, κάποιοι άλλοι σε μικρότερο ποσοστό (6%) πρότειναν την αποκέντρωση των υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο, όπως επίσης και των κέντρων λήψης αποφάσεων. Δημιουργείται δηλαδή το ερώτημα για το ρόλο των τοπικών κοινωνιών που θα αντικαταστήσουν την Κεντρική Εξουσία στο κομμάτι του σχεδιασμού υπηρεσιών σε ένα τοπικά διαμορφούμενο πλαίσιο. Αντίστοιχο ποσοστό επίσης επισήμανε ότι, για την υλοποίηση εξειδικευμένων και ποιοτικών υπηρεσιών χρειάζεται οικονομική στήριξη και ενίσχυση πόρων, που θα επενδυθούν στο εξειδικευμένο προσωπικό και τις υποδομές. Πόροι που μπορεί να προέλθουν και από τη γενικότερη ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού και των κέντρων λήψης αποφάσεων, όπως εκτιμά ένα ποσοστό της τάξεως του 7%. Η κοινωνία δύναται και να συνδράμει, αλλά και να επηρεάσει τις μελλοντικές εξελίξεις υπέρ των αδύνατων κοινωνικών ομάδων. Αντίστοιχα η παρουσία εξειδικευμένων ατόμων και επιστημόνων κρίνεται απαραίτητη, για το σχεδιασμό και την παροχή ποιοτικών και εξειδικευμένων υπηρεσιών, όπως κρίνουν κάποιοι άλλοι (4,4%).

Οι πιο πάνω προτάσεις δίνουν ένα γενικότερο στίγμα μιας τάσης προς αλλαγή του τρόπου άσκησης της κοινωνικής πολιτικής από το κράτος σήμερα. Αναφέρεται η ανάγκη επαναπροσδιορισμού της θέσης των συμβαλλόμενων μερών και της ανάπτυξης ενός εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

Προτάσεις - σχόλια

Η τελευταία ερώτηση ήταν γενική και ο στόχος πίσω από αυτή ήταν όπως η κάθε οργάνωση προτείνει κάποια ιδέα είτε ειδική που να αναφέρεται στις ανάγκες της, είτε γενική που θα προσδώσει μια γενικότερη δυναμική για το σύνολο του εθελοντικού τομέα στην Κύπρο. Όντως οι προτάσεις των οργανώσεων κινήθηκαν στο πλαίσιο αυτό.

Η ανάλυση των προτάσεων κινήθηκε σε ένα αφαιρετικό πλαίσιο, όπου και έγινε συστηματική προσπάθεια να τοποθετηθούν αυτές πάνω σε γενικότερες κατηγορίες, οι οποίες και θα ανταποκρίνονται σε μια γενικότερη συλλογιστική επί του ερευνώμενου θέματος και θα συμβάλουν ουσιαστικά στην υιοθέτηση καινοτόμων στρατηγικών και να γίνουν το εφαλτήριο ενός διαλόγου για το μέλλον της κοινωνικής πολιτικής και του εθελοντικού τομέα στην Κύπρο.

Αρχικά θα πρέπει να τονισθεί η διατύπωση της ανάγκης για επαναξιολόγηση της κοινωνικής πολιτικής. Μια επαναξιολόγηση, η οποία να βασιστεί σε ερευνητικά δεδομένα για τις ανάγκες των διαφορετικών ειδικών κοινωνικών ομάδων.

Τα πορίσματα των ερευνών μπορούν να συμβάλουν στην υιοθέτηση κοινών σκοπών και στόχων ανά ενδιαφερόμενη ομάδα, αλλά και ανά τομέα ενδιαφέροντος. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να επιτευχθεί μια αλλαγή στη γενικότερη παιδεία και κουλτούρα της κυπριακής κοινωνίας, η οποία και χαρακτηρίστηκε από τις ερωτώμενες οργανώσεις ως προβληματική για κάποιες ομάδες πληθυσμού.

Η δημιουργία μιας νέας κοινωνικής πολιτικής εναρμονισμένης με τις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας θα πρέπει να στηριχθεί στην τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε αυτή να προσφέρει τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας, που θα προσδώσουν την απαραίτητη δυναμική προς επίτευξη της επιδιωκόμενης κοινωνικής αλλαγής.

Ταυτόχρονα όμως, κρίνουν απαραίτητη και την ακολουθούμενη τακτική χρηματοδότησης. Αναφέρθηκε από οργανώσεις ότι θα πρέπει να αλλάξουν τα κριτήρια παροχής της κρατικής χορηγίας, η οποία θα πρέπει να αντικατασταθεί από κάποια άλλη στήριξη, στοχευμένης μορφής, που θα δίνει προτεραιότητα στη δημιουργία και συντήρηση γενικών και εξειδικευμένων κτηριακών υποδομών και στην εργοδότηση εξειδικευμένου προσωπικού που θα παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες.

Για να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές και να είναι αποτελεσματικές, θα πρέπει να υπάρξει εκτενής διάλογος και επικοινωνία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων χωρίς προσκόμματα και αμφισβητήσεις. Μεταξύ του κράτους και του εθελοντικού τομέα, καθώς ο ρόλος τους είναι διαφορετικός αλλά και αλληλοσυμπληρούμενος.

Βασικό στοιχείο της εθελοντικής ανάπτυξης αποτελεί και η προώθηση της επικοινωνίας, για το σκοπό και το ρόλο του εθελοντικού τομέα, για τις δραστηριότητες και τα προγράμματα που αναπτύσσει, για την προσέλκυση νέων εθελοντών αλλά και χορηγιών.

Σε όλες τις πιο πάνω προτάσεις, υπήρξαν και οργανώσεις που είδαν και έδωσαν ένα ιδιαίτερο ρόλο στο ΠΣΣΕ και του προσέδωσαν την ευθύνη να τις βοηθήσει σε μια σειρά από θέματα και ζητήματα που τους απασχολούν, όπως στην εξεύρεση πόρων από διάφορα προγράμματα και κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην επικοινωνία μεταξύ των εθελοντικών οργανώσεων, στη διαβούλευση με τα κέντρα λήψης αποφάσεων και στη συνηγορία υπέρ του εθελοντικού τομέα και των μελών που αυτές εξυπηρετούν.

5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

A. Δημογραφικά Στοιχεία ερωτώμενων

Συνολικά συμπληρώθηκαν 49 ερωτηματολόγια με εξυπηρετούμενους από εθελοντικές οργανώσεις. Η διαφοροποίηση από τον αρχικό σχεδιασμό, που ο συνολικός αριθμός ανερχόταν στα πενήντα άτομα οφείλεται αφενός στην πίεση του χρόνου και αφετέρου στην τελική άρνηση ενός ατόμου να παραχωρήσει τελικά συνέντευξη, ενώ αρχικά είχε δώσει τη συγκατάθεσή του για να συμμετάσχει. Από τα 49 άτομα τα 20 ήταν άνδρες και 29 γυναίκες, όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 1. Υπήρξε μια συνειδητή προσπάθεια να υπάρχει μια αναλογική συμμετοχή από τους εξυπηρετούμενους αναφορικά με το φύλο.

Πίνακας 1: Φύλο

	Αρ.	%
Άνδρας	20	40,8%
Γυναίκα	29	59,1%
Σύνολο	49	100%

Ανάλογη προσπάθεια πραγματοποιήθηκε για τον εντοπισμό εξυπηρετούμενων από τις εθελοντικές οργανώσεις, που ανήκουν σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες. Ο Πίνακας 2 απεικονίζει την ηλικιακή κατάσταση των ερωτώμενων ανά γενικές κατηγορίες. Η κύρια κατηγοριοποίηση έγινε σε μια προσπάθεια απεικόνισης νεαρών χρηστών των υπηρεσιών, μεσηλικών, ηλικιωμένων και ανθρώπων σε προχωρημένη ηλικία (που συνήθως συνοδεύεται με αυξημένες ανάγκες φροντίδας).

Πίνακας 2: Ηλικία

	Αρ.	%
Μέχρι 25	5	10,2%
Μέχρι 50	32	65,3%
Μέχρι 79	8	16,3%
80 ετών και άνω	4	8,2%
Σύνολο	49	100%

Στον επόμενο Πίνακα 3 απεικονίζονται οι ερωτώμενοι ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο. Ιδιαίτερα χρήσιμο για την παρούσα μελέτη είναι το γεγονός ότι, άτομα διαφορετικών ηλικιών συμπεριλαμβάνονται στους εξυπηρετούμενους γεγονός που καταδεικνύει την ποικιλία των υφιστάμενων υπηρεσιών που προσφέρει ο εθελοντικός τομέας και το εύρος των αναγκών που καλύπτει. Η πλειοψηφία των συμμετασχόντων προέρχεται από την ηλικιακή ομάδα μέχρι 50 ετών, άτομα δηλαδή που βρίσκονται στην παραγωγική φάση της ζωής τους.

Πίνακας 3: Ηλικιακή Ομάδα ανά Φύλο

	Άνδρας		Γυναίκα	
	Αρ.	%	Αρ.	%
Μέχρι 25	3	15%	2	6,9%
Μέχρι 50	12	60%	20	69%
Μέχρι 79	4	20%	4	13,8%
80 ετών και άνω	1	5%	3	10,3%
Σύνολο	20	100%	29	100%

Σε συνάφεια με αυτόν τον πίνακα, ο επόμενος Πίνακας 4 δείχνει την επαγγελματική κατάσταση των ερωτώμενων, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί η προσπάθεια που έγινε να συμπεριληφθούν διαφορετικές ομάδες του πληθυσμού, για να αποφευχθεί η πιθανότητα να αποτελείται το δείγμα μόνο από μία ή δύο ομάδες. Οι άνεργοι, για παράδειγμα, αποτελούν μόνο το 17,8% ενώ το υπόλοιπο ποσοστό αποτελούν εργαζόμενοι στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αλλά και συνταξιούχοι.

Πίνακας 4: Επάγγελμα

	Αρ.	%
Δημόσιος Υπάλληλος	5	10,9%
Ιδιωτικός Υπάλληλος	20	43,5%
Αγρότης	1	2,2%
Άνεργος/η	8	17,4%
Φοιτητής/τρια	2	4,3%
Συνταξιούχος	10	21,7%
Σύνολο	46	100%

Ο Πίνακας 5 βοηθά στην αποτελεσματικότερη απεικόνιση της επαγγελματικής κατάστασης των ερωτώμενων ανά ηλικιακή ομάδα και αποδεικνύει την αντικειμενικότητα και αξιοπιστία αυτών που έδωσαν τις συνεντεύξεις με κριτήρια την ηλικία, τη διαφορετική επαγγελματική κατάσταση και άρα τις διαφορετικές ανάγκες που ζητούν να καλυφθούν από τις υπηρεσίες και τα προγράμματα που παρέχονται από τις εθελοντικές οργανώσεις.

Πίνακας 5: Επάγγελμα ανά ηλικιακή ομάδα

	Μέχρι 25		Μέχρι 50		Μέχρι 79		80 ετών και άνω		Σύνολο	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Δημόσιος Υπάλληλος	1	20%	4	13,3%	0	0%	0	0%	5	10,9%
Ιδιωτικός Υπάλληλος	0	0%	18	60%	2	28,6%	0	0%	20	43,5%
Αγρότης	0	0%	1	3,3%	0	0%	0	0%	1	2,2%
Άνεργος/η	2	40%	5	16,7%	0	0%	1	25%	8	17,4%
Φοιτητής/τρια	2	40%	0	0%	0	0%	0	0%	2	4,3%
Συνταξιούχος	0	0%	2	6,7%	5	71,4%	3	75,0%	10	21,7%
Σύνολο	5	100%	30	100%	7	100%	4	100%	46	100%

Στον Πίνακα 6 απεικονίζεται η οικογενειακή κατάσταση ανά φύλο. Η πλειοψηφία των γυναικών, δηλαδή το 69,6%, είναι έγγαμες, ενώ και το ίδιο διαπιστώνεται και για τους άνδρες. Το γεγονός αυτό μπορεί να ερμηνευτεί πολυδιάστατα, καθώς οι εξυηρητούμενοι μπορούν να ζητούν κάλυψη αναγκών είτε για τους ίδιους, είτε για μέλη της οικογένειάς τους. Επιπλέον, οι ανάγκες τους μπορεί να έχουν επιπτώσεις και σε άλλα μέλη της οικογένειάς τους.

Πίνακας 6: Οικογενειακή κατάσταση ανά φύλο

	Ανδρας		Γυναίκα	
	Αρ.	%	Αρ.	%
Έγγαμος/η	11	61,1%	16	69,6%
Άγαμος/η	4	22,2%	2	8,7%
Χήρος/α	3	16,7%	5	21,7%
Σύνολο	18	100%	23	100%

Σε συνδυασμό με την ερμηνεία των πολλαπλών αναγκών των εξυηρητούμενων, ο Πίνακας 6.1 απεικονίζει τον αριθμό των εξαρτώμενων παιδιών που δήλωσε αυτός που έδωσε τη συνέντευξη. Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης ερώτησης δείχνουν και την ευρύτητα (διαφορετικότητα) των εξαρτώμενων μελών των ερωτώμενων και συνακόλουθα και τις πιθανές διαφορετικές ανάγκες που έχει ο καθένας στην καθημερινή του ζωή.

Πίνακας 6.1: Αριθμός Παιδιών

	Αρ.	%
Αρ. Παιδιών: 1	2	4,1
Αρ. Παιδιών: 2	22	44,9
Αρ. Παιδιών: 3	7	14,3
Αρ. Παιδιών: 4	3	6,1
Σύνολο	34	69,4

Επιπλέον, κριτήρια για την εκπλήρωση της αντικειμενικότητας και αξιοπιστίας των απαντήσεων των ερωτώμενων αποτέλεσε ο τόπος διαμονής. Πραγματοποιήθηκε συστηματική προσπάθεια σχετικά αναλογικής συμμετοχής εξυηρητούμενων από όλες τις επαρχίες της Κυπριακής Δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων και της κατηγορίας των εκτοπισμένων. Επιπρόσθετο, κριτήριο αποτέλεσε ο βαθμός ύπαρξης των οργανώσεων ανά επαρχία. Προτιμήθηκαν εξυηρητούμενοι σε επαρχίες με ισχυρότερο αριθμό οργανώσεων, με στόχο να αποτυπωθούν τυχόν ελλείψεις και ανάγκες για επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις συγκεκριμένες γεωγραφικές περιφέρειες, έχοντας παράλληλα υπόψη την αναλογική αποτύπωση των απόψεων τους ανά επαρχία με βάση τους 10 εξυηρητούμενους.

Πίνακας 7: Τόπος Διαμονής

	Αρ.	%
Λευκωσία	8	16,3%
Λάρνακα	11	22,4%
Λεμεσός	9	18,4%
Πάφος	10	20,4%
Αμμόχωστος	9	18,4%
Εκτοπισμένος	2	4,1%
Σύνολο	49	100%

B. Ανάλυση συνεντεύξεων

Επιπλέον, κριτήριο για την επιλογή των ερωτώμενων ήταν η διαφορετικότητα των οργανώσεων, στις οποίες απευθύνονται για την κάλυψη των αναγκών τους. Δόθηκε μεγάλη έμφαση στην κατανομή του δείγματος σε διάφορες οργανώσεις, έτσι ώστε να διαφανεί τόσο η ευρύτητα των οργανώσεων, όσο και η ποικιλία των αναγκών που καλύπτονται από τον εθελοντικό τομέα. Μόνο σε 4 οργανώσεις ερωτήθηκαν δύο χρήστες υπηρεσιών για την ποιότητα των υπηρεσιών που λαμβάνουν από αυτές. Όλοι οι υπόλοιποι ερωτώμενοι λαμβάνουν υπηρεσίες από διαφορετικές οργανώσεις και για διαφορετικούς λόγους ο καθένας. Επιπλέον, με βάση τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας, έγινε συνειδητή προσπάθεια κάλυψης των απόψεων των μελών από τις παρουσιαζόμενες ειδικές κοινωνικές ομάδες, που εξυπηρετούν οι εθελοντικές οργανώσεις παγκύπρια.

Για την αποτύπωση της διαφορετικότητας, άρα και της αντικειμενικότητας των απαντήσεων των ερωτώμενων από τις διαφορετικές οργανώσεις, υπήρξε και μια ερώτηση που αναφερόταν στην αποτύπωση των υπηρεσιών που λαμβάνουν από τις εθελοντικές οργανώσεις. Από τις απαντήσεις τους, διαφαίνεται ότι αυτές ποικίλλουν. Μπορεί να σχετίζονται με βοήθεια για τις δουλειές του σπιτιού, με την απασχόληση παιδιών μέχρι και την απεξάρτηση από εξαρτησιογόνες ουσίες. Επιπλέον, υπήρξαν κάποιες περιπτώσεις που οι ερωτώμενοι ανέφεραν ότι, κάνουν χρήση υπηρεσιών που αναφέρονται στην ψυχολογική στήριξη, τη λογοθεραπεία, την εργοθεραπεία κλπ. Η πολυπλοκότητα και η ευρύτητα των υπηρεσιών, για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και διαφορετικές ανάγκες των εξυπηρετούμενων, φανερώνουν τη συμβολή του εθελοντικού τομέα, ο οποίος δραστηριοποιείται σε ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων και αναγκών από χρόνιες ασθένειες και εξάρτηση από ουσίες μέχρι την απασχόληση και φροντίδα παιδιών και ηλικιωμένων. Επίσης καταδεικνύεται ότι, οι εθελοντικές οργανώσεις ανταποκρινόμενες σε μια τόσο ευρεία ποικιλία αναγκών και κοινωνικών προβλημάτων είναι καλά ενημερωμένες για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος άνθρωπος και η κοινωνία γενικότερα.

Παραδείγματα υπηρεσιών που ανέφεραν οι ερωτώμενοι εκτείνονται από την παροχή υλικών πόρων όπως, τροφοδοσία, στέγαση, οικονομική βοήθεια, ειδικό εξοπλισμό, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, μέχρι και την κάλυψη ψυχοσυναισθηματικών αναγκών, όπως απεξάρτηση, συναισθηματική στήριξη, υποστήριξη, αναπτυξιακές δραστηριότητες, ψυχαγωγικές δραστηριότητες, εξειδικευμένες υπηρεσίες (λογοθεραπεία, φυσιοθεραπεία, εργοθεραπεία), συνηγορία, συμβουλευτική αγωγή και νομική στήριξη.

Η έρευνα, επιθυμώντας να συσχετίσει τυχόν ανάλογες ή παραπλήσιες, ή/και συμπληρωματικές υπηρεσίες που λαμβάνουν οι ερωτώμενοι από τον κρατικό τομέα, έθεσε και ανάλογη ερώτηση. Απώτερος στόχος ήταν να γίνει κατανοητός μέσα από τις συνδυαζόμενες ερωτήσεις ο ρόλος του εθελοντικού τομέα σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών που λαμβάνουν οι εξυπηρετούμενοι. Ανάμεσα στα άτομα που ερωτήθηκαν, υπήρχαν και λήπτες Δημοσίου Βοηθήματος, καθώς και άλλες κατηγορίες ομάδων που λαμβάνουν κάποιου είδους οικονομική ενίσχυση από την Πολιτεία, όπως επιδόματα ανεργίας, αναπηρίας, σύνταξης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, κλπ. Αυτό αποτέλεσε και το κοινό χαρακτηριστικό των απαντήσεων από τους ερωτώμενους. Η παρουσία του Κράτους συνίσταται στην παροχή οικονομικής ενίσχυσης και παροχή ιατρικής περίθαλψης, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που χρήζουν υψηλού κόστους υπηρεσιών, όπως στις περιπτώσεις χρόνιων ασθενών και αναπήρων, όπου νοσηλευτική και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι απαραίτητη. Από την άλλη πλευρά, όμως, οι απαντήσεις τους καταδεικνύουν ότι οι Δημόσιες Υπηρεσίες δεν έχουν την ίδια ποικιλία και ευρύτητα, όπως ο εθελοντικός τομέας. Επιπλέον, δεν καλύπτονται – τουλάχιστον σε αποτελεσματικό βαθμό, εξειδικευμένες υπηρεσίες, όπως λόγω χάρη εργοθεραπεία ή λογοθεραπεία, ή ακόμα αγνοούνται ή τουλάχιστον δε δίνεται η ανάλογη βαρύνουσα σημασία σε περιοχές οι οποίες θεωρούνται εξίσου σημαντικές, όπως η κοινωνική αρωγή, η συνηγορία και η ψυχολογική στήριξη.

Κατανοώντας ότι η νομοθεσία διαδραματίζει ένα ιδιαίτερο ρόλο στη διαμόρφωση μιας σειράς από υποστηρικτικές υπηρεσίες αλλά ταυτόχρονα ορίζει και τα όποια όρια των παρεχόμενων υπηρεσιών, ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να απεικονίσουν ο καθένας το βαθμό της γνώσης που πρεσβεύει αναφορικά με τις νομοθεσίες της Πολιτείας που καλύπτουν τις γενικές και ειδικές ανάγκες τους. Οι απαντήσεις τους, έστω και διαφορετικά διατυπωμένες από τον καθένα, δείχνουν ότι έχουν τουλάχιστον μια γενική γνώση της νομοθεσίας και των υπηρεσιών που δικαιούνται από την Πολιτεία. Χαρακτηριστικές είναι, όμως, οι απαντήσεις που αναφέρθηκαν στον τρόπο ενημέρωσής τους; «είμαι ενημερωμένος/η από το Σύνδεσμο», «... Ναι μέσω του Συνδέσμου. Δεν υπάρχει κάποιος (επίσημος) φορέας που να κάνει την ενημέρωση αυτή». Στις περισσότερες των περιπτώσεων η ενημέρωση, άρα και η έμμεση συνηγορία, γίνεται κυρίως μέσω της εθελοντικής οργάνωσης που τους εξυπηρετεί. Κατά συνέπεια διακρίνεται ο ρόλος της εθελοντικής οργάνωσης και σ' αυτό τον τομέα. Οι περισσότερες εθελοντικές οργανώσεις που εξυπηρετούν διάφορες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού έχουν ιδιαίτερα καλή γνώση της νομοθεσίας που άπτονται των αναγκών της ομάδας που εξυπηρετούν, καθώς η νομοθεσία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παροχής υπηρεσιών.

Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να επισημανθούν και οι περιπτώσεις των ανθρώπων που ανταποκρίθηκαν αρνητικά:

«Όχι (δεν είμαι ενήμερος/η) γιατί δεν υπήρξε σωστή ενημέρωση», «όχι δεν έτυχε να ενημερωθώ», «όχι δεν χρειάστηκε να ενημερωθώ αλλά θα ήθελα να ενημερωθώ»

Οι παραπάνω απαντήσεις μπορούν να ερμηνευτούν ποικιλοτρόπως: ότι δεν υπάρχει από την επίσημη αρχή ικανοποιητική ενημέρωση, ότι οι εθελοντικές οργανώσεις δεν είναι αποτελεσματικές στο βαθμό που πιθανόν οι ίδιες να επιζητούν και τέλος, οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι δεν επιθυμούν να μάθουν τα δικαιώματά τους, για να καταστούν ικανοί να μπορέσουν να διεκδικήσουν την απαραίτητη κοινωνική αλλαγή, που θα προσδώσει ποιοτικά χαρακτηριστικά στην καθημερινή διαβίωσή τους. Υπογραμμίζοντας όμως, ότι η ερώτηση επικεντρώνεται στη νομοθεσία, αναδύεται μια περιοχή που θα πρέπει ο κρατικός τομέας να δώσει μεγαλύτερη σημασία. Είναι ο τομέας της επαρκούς ενημέρωσης και των διαφορετικών εναλλακτικών τρόπων που θα πρέπει να ενημερώνει τους τωρινούς αλλά και τους μελλοντικούς πιθανά εξυπηρετούμενους διαφόρων υπηρεσιών. Η ενημέρωση μπορεί πιθανό να ξεκινά από τους λειτουργούς του κρατικού τομέα οι οποίοι θα πρέπει να αναφέρονται με ευκρίνεια και σαφήνεια σε αυτούς, και να προχωρά σε δημοσίευση (ακόμα και με τη χρήση απλών παραδειγμάτων) των όποιων παροχών δικαιούνται οι κάτοικοι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η επισημάνση πιθανής ανεπαρκούς ενημέρωσης από την εθελοντική οργάνωση, μπορεί επίσης να συνεπάγεται και έλλειψη ποιοτικών και αποτελεσματικών υπηρεσιών από μέρους της. Για την κατανόηση του βαθμού κάλυψης αναγκών τους από τον εθελοντικό τομέα, υπήρξε και ανάλογη ερώτηση που αποσκοπούσε να καταγράψει τις προσωπικές εμπειρίες των ερωτώμενων από το οργανωμένο σύνολο (εθελοντική οργάνωση) που τον/την εξυπηρετεί. Στην ερώτηση αν είναι ικανοποιημένοι από την εθελοντική οργάνωση που τους εξυπηρετεί οι εξυπηρετούμενοι δήλωσαν στην πλειοψηφία τους πως είναι ικανοποιημένοι (ο βαθμός τους κυμαινόταν από αρκετά ικανοποιημένοι έως απόλυτα ικανοποιημένοι – που συγκέντρωσε και τις περισσότερες προτιμήσεις. Συναφώς υπήρξαν και επισημάνσεις, όπως:

«είμαι ευχαριστημένη... κάνουν ότι μπορούν στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους...»

Η απάντηση του συγκεκριμένου ερωτώμενου ερμηνεύεται ως κατανόηση του ρόλου αλλά και των περιοριστικών πλαισίων του εθελοντικού τομέα. Είναι ένα ζήτημα που τονίζεται και στη συνέχεια αλλά και στις γενικότερες προτάσεις που ακολουθούν για την ανάδειξη του ρόλου του εθελοντικού τομέα.

Παράλληλα, κρίνεται σκόπιμο να τονιστεί πως δε δόθηκε αρνητική απάντηση δηλαδή καθόλου ή λίγο ικανοποιημένος/η. Οι ερωτώμενοι δήλωσαν σαφώς πως υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης με εμπλουτισμό των υπηρεσιών και των προγραμμάτων. Αυτή η θετική ανταπόκριση των ερωτώμενων καταδεικνύει σαφώς την αμεσότητα και τον υψηλό βαθμό ανταπόκρισης των εθελοντικών οργανώσεων στα προβλήματα και τις ανάγκες τους.

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε τον Δημόσιο Τομέα. Πιο συγκεκριμένα ερωτήθηκαν εάν για τις ίδιες ανάγκες που έχουν, πώς κρίνουν τη δημόσια υπηρεσία για το επίπεδο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών της. Οι ερωτώμενοι έδειξαν μάλλον μια θετική προδιάθεση αλλά επεσήμαναν και τα περιθώρια βελτίωσης που υπάρχουν:

«...από τις δημόσιες υπηρεσίες είμαι ευχαριστημένος αλλά υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης...»

Υπήρχαν όμως και περιπτώσεις, στις οποίες αρκετά άτομα επέδειξαν μια ικανοποίηση σε μικρότερο βαθμό για την ποιότητα παροχής υπηρεσιών από τη Δημόσια Υπηρεσία σε σχέση με τον εθελοντικό τομέα:

«δεν εξυπηρετούμαι από δημόσια υπηρεσία γιατί είναι πιο χρονοβόρα η διαδικασία για την απόκτηση της συγκεκριμένης βοήθειας, την οποία παίρνω από την εθελοντική οργάνωση»

Αυτό προκύπτει ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι, συνήθως, οι Δημόσιες Υπηρεσίες είναι αυστηρότερα δομημένες και με τυποποιημένες διαδικασίες σε σχέση με τον εθελοντικό τομέα ο οποίος συνήθως έχει πιο ευέλικτες δομές και λιγότερες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Επιπλέον, ο εθελοντικός τομέας καλύπτει μια σειρά από υπηρεσίες, τις οποίες τη συγκεκριμένη στιγμή, ή για τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιφέρεια δεν καλύπτει ο Δημόσιος Τομέας:

*«...δυστυχώς θεωρώ ότι καλύπτουν απλά το οικονομικό κομμάτι των αναγκών.
Δεν υπάρχει προσωπική επαφή για την κάλυψη των συναισθηματικών αναγκών.»*

Τέλος αναφέρθηκαν, όπως αντίστοιχα έγινε και από τους εκπροσώπους των εθελοντικών οργανώσεων κατά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, στη δυσκολία της γραφειοκρατίας:

«δεν υπάρχουν σοβαρές δυσκολίες. Κάποιες φορές υπάρχει το πρόβλημα της γραφειοκρατίας...»

Επεσήμαναν την αναγκαιότητα της καλύτερης οργάνωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας:

«θα μπορούσε να υπάρξει και καλύτερη οργάνωση...»

Ή ακόμα και της ανάγκης για καλύτερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση των εξειδικευμένων αναγκών που μπορεί να αντιμετωπίζουν:

«Το Δημόσιο Βοήθημα δεν είναι ικανοποιητικό για την κάλυψη των ειδικών αναγκών (θεραπείες, ειδικό εξοπλισμό)...»

Συνακόλουθα της διαπίστωσης για την ποιότητα κάλυψης των αναγκών τους, τόσο από τη δημόσια υπηρεσία, όσο και από τον εθελοντικό τομέα, αυτοί που έδωσαν συνέντευξη ερωτήθηκαν για την ύπαρξη βασικών αναγκών που δεν καλύπτονται από κανένα φορέα (κρατικό η/και εθελοντικό) και τους τρόπους που χρησιμοποιούν για να μπορέσουν να τις καλύψουν. Οι απαντήσεις, όπως αναμενόταν, διαφέρουν ανάλογα με τις γενικές και ειδικές ανάγκες των εξυπηρετούμενων:

*«υπάρχει έλλειψη μεταφορικού μέσου και συνοδός για πρόσβαση στα νοσοκομεία.
Δεν έχω κάποιο άτομο για να μου κρατά συντροφιά, περνώ πολλές ώρες μόνη μου...»*

Ένα άλλο άτομο ανέφερε:

*«Θα επιθυμούσα να υπάρχει μια υγιής απασχόληση των παιδιών κατά τη διάρκεια της εργασίας των γονέων τους. Δεν υπάρχει εναρμονισμός των ωραρίων των παιδικών σταθμών με τα ωράρια της εργασίας.
Επιπλέον υπάρχουν υψηλά κόστη για τις σχετικές παροχές και τα μεταφορικά...»*

Τα παραπάνω αποσπάσματα πέρα από τις άλλες αναφορές, αναφέρουν και τη σημαντικότητα της παρουσίας μεταφορικών μέσων. Το μεταφορικό μέσο σε συνδυασμό με τις διαπιστωθείσες αδυναμίες της δημόσιας συγκοινωνίας, εντοπίζεται ως πρόβλημα για διάφορες κατηγορίες ατόμων, καθώς τους εμποδίζει να πραγματοποιήσουν μια σειρά από δραστηριότητες τις οποίες επιθυμούν.

Αρκετά άτομα αναφέρθηκαν στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες και στα επιπλέον οικονομικά έξοδα στα οποία υποβάλλονται για την κάλυψη των ειδικών αναγκών. Κάποιοι δανείζονται από τις τράπεζες:

«Για την κάλυψη άλλων αναγκών, ξέρω ότι πολλά άτομα παίρνουν δάνεια...»

Ένας άλλος επισημαίνει την ανάγκη βοήθειας από την Πολιτεία για την πραγματοποίηση χειρουργικών επεμβάσεων, ή/και για τη μετάβαση στο εξωτερικό για θεραπεία:

«οι χειρουργικές επεμβάσεις χρειάζονται μεγάλο χρηματικό ποσό, γι' αυτό χρειάζεται οικονομική στήριξη»

«οικονομική βοήθεια σε περίπτωση που κάποιο παιδί θα πρέπει να πάει στο εξωτερικό για θεραπεία»

Η συνεχιζόμενη επισήμανση της οικονομικής δυσπραγίας και της αναζήτησης στήριξης από τις Δημόσιες Υπηρεσίες, αναδεικνύουν μια σειρά από κενά. Πιθανόν κενά στη νομοθεσία που να διασφαλίζει ικανοποιητικές και αποτελεσματικές υπηρεσίες ως προς την ποιότητά τους. Από την άλλη πλευρά, διαφαίνεται μια συνεχιζόμενη άποψη των εξυπηρετούμενων να ζητούν από το Κράτος την ικανοποίηση των όποιων αναγκών τους, και να αποδίδουν μικρότερη βαρύτητα στην ενεργοποίηση είτε των ίδιων είτε του εθελοντικού τομέα. Πιθανόν αυτό να οφείλεται στο γεγονός ότι ο εθελοντικός τομέας παρουσιάζεται οικονομικά ιδιαίτερα αδύναμος και προσανατολισμένος στην παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών σε μικρή γεωγραφική κλίμακα.

Σε συνέχεια της προηγούμενης ερώτησης ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να περιγράψουν τρόπους, με τους οποίους θα μπορούσε η Πολιτεία να καλύψει τις ανάγκες τους.

Η οικονομική στήριξη για ακόμα μια φορά μονοπώλησε το ενδιαφέρον της συζήτησης στη σχετική ερώτηση. Αρκετοί ερωτώμενοι αναφέρθηκαν, άνκαι εννοώντας διαφορετικά σημεία και τομείς στην ανάγκη οικονομικής ενίσχυσης από το Κράτος:

«να παρέχει οικονομική βοήθεια προς τα άτομα ανεξαρτήτως της αναπηρίας τους»,

«κάλυψη των εξόδων που χρειάζεται μια επέμβαση»,

«να συνδράμει οικονομικά έτσι ώστε να γίνουν πιο πολλές μελέτες και έρευνες για τη γονιδιακή θεραπεία η οποία ίσως να τερματίσει και το πρόβλημα της μεσογειακής αναιμίας»,

«με τις χορηγίες της πολιτείας θα καλυφθούν οι ανάγκες των σωματείων αυτών»

Κάποιοι άλλοι αναφέρθηκαν στην ανάγκη εξάλειψης της γραφειοκρατίας, αλλά και στη δημιουργία θεματικών πάρκων ή/και στην ενίσχυση των Πολυδύναμων Κέντρων:

«...να δημιουργήσει ειδικά πάρκα ή να επενδύσει στα πολυδύναμα που προσφέρουν ψυχαγωγικές δραστηριότητες...»

Επιπλέον, κάποια άτομα αναφέρθηκαν στην ανάγκη ύπαρξης εξειδικευμένου προσωπικού που θα μπορούσε να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες:

«να υπάρχει μακροπρόθεσμα. καλύτερη εκπαιδευτική κατάρτιση του προσωπικού. Τα κριτήρια αξιολόγησης και εισδοχής να γίνονται από ειδικούς του τομέα»

Ζητήθηκε επίσης μια καλύτερη (προφανώς εννοούσαν ποιοτικότερη) προσέγγιση των επαγγελματιών με τους εξυπηρετούμενους:

«οι λειτουργοί πρέπει να κάνουν πιο πολλές επαφές και να έρχονται πιο συχνά σε επαφή με τις οικογένειες»

«Το Γραφείο Ευημερίας πρέπει να δημιουργήσει καλύτερες επαφές με τους εξυπηρετούμενους»

Ανάλογα, εκφράστηκαν και για την ανάγκη σχεδιασμού νέων προγραμμάτων ή/και για την επέκταση των προγραμμάτων σε άλλες γεωγραφικές περιοχές πέρα από τα αστικά όρια των Δήμων:

«Περισσότερα κέντρα ενηλίκων για κάλυψη κι άλλων περιοχών της πόλης. Μεγαλύτερα κονδύλια για την εφαρμογή νέων προγραμμάτων»

Ξεκινώντας από την άποψη ότι οι εξυπηρετούμενοι έχουν το δικαίωμα και πρέπει να συμμετέχουν στη διαμόρφωση των υπηρεσιών και των προγραμμάτων που παρέχονται προς αυτούς, αυτοί που έδωσαν συνέντευξη ρωτήθηκαν για τις υπηρεσίες που θα επιθυμούσαν να αλλάξουν, τροποποιήσουν ή/και να προσθέσουν. Πέρα όμως από τις υποχρεώσεις της Πολιτείας, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ερωτώμενων, υπήρξε και αντίστοιχη ερώτηση για τις αλλαγές στις οποίες θα πρέπει να προβούν οι εθελοντικές οργανώσεις για να καλύψουν τις ανάγκες των εξυπηρετούμενων τους, στους τομείς που δεν ανταποκρίνονται μέχρι σήμερα.

Μια πρώτη άποψη αναφερόταν στην επικέντρωση της συνηγορίας από πλευράς της οργάνωσης. Συνηγορίας είτε άμεσης είτε έμμεσης που θα βελτίωνε τις συνθήκες διαβίωσης των εξυπηρετούμενων μελών. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες απαντήσεις:

«θα μπορούσε να συνηγορεί περισσότερο»

«θα πρέπει να γίνουν περισσότερες προσπάθειες για να διεκδικηθούν περισσότερα από τα δικαιώματά και τα αιτήματά μας»

«Θα μπορούσε να διεκδικήσει περισσότερους οικονομικούς πόρους»

«να προσπαθήσει να έρθει σε επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς»

Ζητείται, επιπλέον, η παροχή εξειδικευμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών από τις εθελοντικές οργανώσεις:

«να ενημερώνει για την πρόοδο του παιδιού, όπως και για καινούριες τακτικές και τρόπους που θα μπορούσα και εγώ να βοηθήσω το παιδί μου στο σπίτι».

«ψυχολογική στήριξη»

Ζητούν επίσης καλύτερη συνεργασία με τους φορείς για την παροχή αποτελεσματικότερων υπηρεσιών:

«χρειάζεται καλύτερη συνεργασία κάποιες φορές είτε με τους εξυπηρετούμενους είτε με άλλους φορείς κρατικούς, εθελοντικούς ή/και ιδιωτικούς»

Επιπρόσθετα, εντοπίστηκαν ελλείψεις σε υποδομές, οι οποίες χρήζουν είτε ανακατασκευής είτε βελτίωσης:

«χρειάζονται εγκαταστάσεις ανάλογα με τις ηλικίες των παιδιών»

«το κτήριο είναι ανεπαρκές και χρειάζεται επειγόντως καινούριες εγκαταστάσεις»

Τέλος, αρκετά ενδιαφέρουσα ήταν και η άποψη για την ενεργητικότερη συμμετοχή των χρηστών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων:

«μέσα στη λήψη αποφάσεων να μετρά πιο πολύ η άποψή μου»

Αντίστοιχα ερωτήθηκαν στο δεύτερο σκέλος της ίδιας ερώτησης για τις υπηρεσίες που παρέχονται από τη δημόσια υπηρεσία. Τους τομείς, τα σημεία όπου και επιθυμούσαν να αλλάξουν ή/και να τροποποιήσουν. Κάποιοι αναφέρθηκαν στην ανάγκη τροποποίησης – εναρμόνισης της νομοθεσίας με τα σύγχρονα δεδομένα για την ειδική κοινωνική ομάδα όπου και ανήκουν:

«Θα ζητούσα να εναρμονίζονταν όλες οι νομοθεσίες που αφορούν τις Μονογονεϊκές Οικογένειες. Υπάρχει ανάγκη για τη συσχέτιση της ερμηνείας του όρου μονογονιός, με τη νομοθεσία του δημόσιου βοηθήματος.»

Σε αρκετές περιπτώσεις αναφέρθηκε η ανάγκη βελτίωσης της συμπεριφοράς και γενικότερα του τρόπου προσέγγισης των αρμόδιων λειτουργών προς αυτούς:

«καλύτερη επαφή με τους λειτουργούς του Γραφείου Ευημερίας και χειρισμός καταστάσεων.»

Ιδιαίτερα για τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ζητήθηκε από αρκετούς εξυπηρετούμενους να υπάρχει καλύτερη οργάνωση και συμπεριφορά προς τους εξυπηρετούμενους. Γενικότερα όμως ζητήθηκε από όλους τους κρατικούς λειτουργούς να έχουν:

«περισσότερη επαφή με τους εξυπηρετούμενους και να αναπτύξουν καλύτερη αξιολόγηση των αναγκών τους»

Ένα άλλο θέμα που τους απασχόλησε ήταν η πρόσβαση στις διάφορες υπηρεσίες (με ιδιαίτερη έμφαση στα νοσοκομεία αλλά και στους χώρους αναμονής:

«ελεύθερος χώρος στάθμευσης για τους νεφροπαθείς στο νοσοκομείο και εύκολη πρόσβαση»

Τέλος, αναφέρθηκαν στην εργοδότηση εξειδικευμένων επαγγελματιών που θα μπορούσαν να καλύψουν πιθανόν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους:

«Περισσότερο εξειδικευμένο προσωπικό, καλύτερη αντιμετώπιση, πιο σύντομη διαδικασία ...»

Προχωρώντας πίσω από το προφανές και σε μια προσπάθεια η ερευνήτρια να εξερευνήσει τις τυχόν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι χρήστες των υπηρεσιών των εθελοντικών οργανώσεων, αναπτύχθηκαν ανάλογες σχετικές ερωτήσεις. Η πρώτη αναφερόταν στην αποτύπωση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν με την παροχή υπηρεσιών από την εθελοντική οργάνωση. Η συντριπτική πλειοψηφία ανέφερε ότι δεν αντιμετωπίζουν κάποιου είδους δυσκολία:

«δεν αντιμετωπίζω καμία δυσκολία. Υπάρχει καλή επικοινωνία»

Από τα άτομα που αναφέρθηκαν σε κάποιες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, εντοπίστηκε κάποια αργοπορία στην παροχή υπηρεσιών, ή/και κάποια σχετική γραφειοκρατία:

«επειδή υπάρχει μια κοινωνική λειτουργός στην οργάνωση για όλη την Κύπρο, μερικές φορές υπάρχει μικρή αργοπορία στη συνάντηση.»

«Υπάρχει γραφειοκρατία που δεν αναμενόταν από εθελοντική οργάνωση»

Καθώς, οι διασαφηνιστικές απαντήσεις ήταν λίγες, υπήρξε και μια επιπρόσθετη ερώτηση που αναφερόταν στην άποψη των εξυπηρετούμενων για τυχόν προβλήματα που εντόπισαν ότι έχει η εθελοντική οργάνωση που τους εξυπηρετεί και πιθανόν να παρεμποδίζουν την ικανοποίηση των αναγκών τους. Όλες οι απαντήσεις ανεξαιρέτως επικεντρώθηκαν στην έλλειψη οικονομικών πόρων:

«...έλλειψη οικονομικών πόρων γιατί θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερες υπηρεσίες»

Αντίστοιχη ερώτηση υπήρξε και για τυχόν προβλήματα που εντόπισαν ότι έχει η Δημόσια Υπηρεσία που τους εξυπηρετεί και πιθανόν να παρεμποδίζουν την ικανοποίηση των αναγκών τους. Αρκετοί από τους εξυπηρετούμενους αναφέρθηκαν στο πρόβλημα της γραφειοκρατίας. Αυτό τέθηκε ως προτεραιότητα από αυτούς, καθώς τους υποχρεώνει σε πολλές ώρες αναμονής και σε χρονοβόρες διαδικασίες:

«γραφειοκρατία και χρονοβόρες διαδικασίες»

Σε συσχέτιση με το πιο πάνω θέμα ανέφεραν μια επιπρόσθετη παράμετρο που αναφερόταν στην ανάγκη καλύτερης οργάνωσης και στελέχωσης των υπηρεσιών:

«Υπάρχει έλλειψη οργάνωσης και έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού για να αξιολογήσει και να κατανοήσει τις ανάγκες μας»

Στο σημείο αυτό αναφέρθηκαν και συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ανάλογα με την ομάδα που εκπροσωπούν:

«στο σχολείο υπάρχει έλλειψη επικοινωνίας με το δάσκαλο και τη διεύθυνση του σχολείου. Δεν υπάρχει ικανοποίηση των αναγκών μας ούτε στο ελάχιστο»

«Οι λειτουργοί δεν είναι εξειδικευμένοι στην Κοινωνική Εργασία»

Η υποστελέχωση που εντοπίστηκε από τους εξυπηρετούμενους αναφέρθηκε και πάλι εκτενώς, εστιάζοντας την ιδιαίτερα στο Γραφείο Ευημερίας:

«έλλειψη οργάνωσης και υποστελέχωση»

«το γραφείο ευημερίας είναι υποστελεχωμένο από κοινωνικούς λειτουργούς.»

«υποστελέχωση και μη ύπαρξη καλής οργάνωσης σε σχέση με τις περιπτώσεις που έχει το Γραφείο Ευημερίας»

Αναμένοντας την παρουσίαση διαφόρων προβληματικών καταστάσεων, αλλά και θεωρώντας ότι οι εξυπηρετούμενοι θα πρέπει να έχουν έναν πιο ενεργό ρόλο, ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να αναφερθούν στο πώς θεωρούν ότι θα μπορούσαν να επιλυθούν μια σειρά από προβλήματα, αλλά και στο τί θα μπορούσαν να κάνουν οι ίδιοι.

Από τις απαντήσεις τους, αναπτύχθηκε ένας προβληματισμός ιδιαίτερα λόγω της αδυναμίας να δοθεί απάντηση από τους εξυπηρετούμενους. Οι μισοί δεν είχαν κάποιες προτάσεις και ιδέες να προτείνουν. Η αδυναμία αυτή μπορεί να ερμηνευτεί από το ότι δεν έχουν εκπαιδευτεί για να διεκδικούν αλλά και να προτείνουν μια σειρά από αλλαγές. Η νοοτροπία αυτή διαφαίνεται μέσα από την επανάληψη των απαντήσεων τους, που περιμένουν πολλά πράγματα από τις Κρατικές Υπηρεσίες, αλλά χωρίς οι ίδιοι να μπορούν να έχουν συγκεκριμένες, γενικού και ειδικού χαρακτήρα, προτάσεις. Βέβαια από την άλλη πλευρά υπήρξαν και ανάλογες προτάσεις που είτε αναδεικνύουν την υπάρχουσα νοοτροπία, που θέλει το Κράτος να σχεδιάζει και να υλοποιεί προγράμματα, είτε θέτουν επί τάπητος κάποιες ιδέες.

Αρκετοί από τους εξυπηρετούμενους αναφέρθηκαν στην ανάγκη αύξηση των οικονομικών δαπανών από πλευράς του κράτους:

«περισσότερα χρήματα και οικονομική βοήθεια από το κράτος»

Ανέφεραν επίσης την ανάγκη υιοθέτησης μιας διαφορετικής επικοινωνιακής πολιτικής:

«Ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού, έτσι ώστε να συμμετέχει πιο ενεργά στην αντιπροσώπευση των δραστηριοτήτων του συνδέσμου».

Ή ακόμα και την ανάγκη του προσδιορισμού και της αποσαφήνισης των προβληματικών καταστάσεων, γεγονός που θα συμβάλει στη υιοθέτηση σχεδίων παρέμβασης:

«να αναδείξουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, έτσι ώστε να βοηθήσουν την οργάνωσή τους να βελτιωθεί»

Κάποιοι ακόμα ξεκίνησαν να αναφέρουν ότι βασικό συστατικό (φορείς) αλλαγής αποτελούν οι ίδιοι, που θα πρέπει να αναλάβουν πιο ενεργή πρωτοβουλία και δράση:

«να υπάρξει καλύτερη οργάνωση και οι εξυπηρετούμενοι πρέπει να συμμετέχουν ενεργά και να αναδεικνύουν τις κοινές πρακτικές μέσα από τη δημιουργία συμβουλίων».

Στο σημείο αυτό εντοπίστηκε επίσης και η αδυναμία του εξυπηρετούμενου να γνωρίζει επακριβώς τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν:

«ο εξυπηρετούμενος δεν γνωρίζει το τι θα πρέπει να κάνει»

Επιπλέον, αναφέρθηκαν στον ανθρώπινο παράγοντα και στη σημασία του ικανοποιητικού αριθμού προσωπικού, το οποίο θα πρέπει να προβαίνει και σε ανάλογες αξιολογήσεις των περιστατικών που συναντά:

«Με το ενδιαφέρον και την κατανόηση του προσωπικού υπάρχει καλή συνεργασία και σωστός επαγγελματισμός.»

«Θα μπορούσε να υπάρχει επίσκεψη από κάποιον λειτουργό για να αξιολογεί την περίπτωση.»

«Να υπάρχει σωστή αξιολόγηση από το κράτος.»

Η επόμενη ερώτηση που τέθηκε προς τους ερωτώμενους ήταν σχετική με την προώθηση των δικαιωμάτων τους προς την επίσημη Πολιτεία. Ο λόγος που τέθηκε μια τέτοια ερώτηση ξεκινά από την τοποθέτηση της ερευνήτριας, ότι, ένας βασικός ρόλος που οι εθελοντικές οργανώσεις πρέπει να

διαδραματίζουν σχετίζεται με την άμεση και έμμεση συνηγορία των μελών τους και των χρηστών των διαφόρων υπηρεσιών.

Οι απαντήσεις των ερωτώμενων εμφάνισαν μια μεγάλη ποικιλομορφία. Αρκετά άτομα απάντησαν ότι δεν έχουν σαφή άποψη για το εάν η οργάνωσή τους προωθεί τα δικαιώματά τους προς την Πολιτεία:

«δε γνωρίζω»

Η συγκεκριμένη απάντηση φανερώνει μια αδυναμία των οργανώσεων στο κομμάτι αυτό και ταυτόχρονα επισημαίνει μια περιοχή που χρήζει περισσότερης προσοχής και ενδιαφέροντος από τις εθελοντικές οργανώσεις.

Από την άλλη πλευρά, υπήρχαν και ερωτώμενοι που απάντησαν καταφατικά, ως προς τον ρόλο των οργανώσεων στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους και στη διεκδίκηση περισσότερων και ποιοτικότερων υπηρεσιών:

«μας εξυπηρετεί πλήρως διεκδικώντας τα δικαιώματά μας και ενημερώνοντάς μας γι' αυτά».

Κάποιοι αναφέρθηκαν στους τρόπους που επιτυγχάνεται η συνηγορία που ασκούν:

«Γίνεται προώθηση δικαιωμάτων από το ίδρυμα μέσα από συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς»

«... γίνεται η συνηγορία και υπάρχουν και συχνές συναντήσεις με τους λειτουργούς, αλλά και ενημερωτικές εκδηλώσεις».

Ένας άλλος ερωτώμενος, αν και δεν είναι σίγουρος, αποφαινεται ότι η οργάνωσή του, τον βοηθά στο κομμάτι αυτό καθώς του παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες, με τις οποίες μπορεί να ανταποκριθεί στις γραφειοκρατικές διαδικασίες του κρατικού τομέα:

«ναι γιατί μας βοηθά με τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και τα πράγματα γίνονται πιο εύκολα για μας».

Τέλος, υπάρχει και η παραδοχή ότι χρειάζεται οι οργανώσεις να επενδύσουν περισσότερο στη συνηγορία:

«κάπως, χρειάζεται να κάνουν περισσότερη προώθηση»

Επιθυμώντας να αποτυπωθεί η άποψη των εξυπηρετούμενων για τη δυνατότητα που προσφέρεται στους χρήστες να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων από τις διάφορες οργανώσεις, τις οποίες και χρησιμοποιούν, υπήρξε και ανάλογη ερώτηση. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων ποικίλλουν και πάλι φανερώνουν μια συστηματική έλλειψη στην περιοχή αυτή. Εναπόκειται στην οργάνωση να δημιουργήσει διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων, στις οποίες να συμμετέχουν οι εξυπηρετούμενοι τους. Υπήρξαν αρκετές μονολεκτικές απαντήσεις: «όχι».

Οι υπόλοιπες απαντήσεις διακατέχονται από γενική γνώση των διαδικασιών, όπου προβλέπεται η ελεύθερη συμμετοχή των εξυπηρετούμενων:

«γνωρίζω ότι γίνονται συνεδριάσεις στο σύνδεσμο και ότι μπορώ να συμμετάσχω και να εκφράσω τις απόψεις μου και τις τυχόν δυσκολίες που αντιμετωπίζω»

Συνεχίζοντας, όπου κάποιες φορές και για ειδικά ζητήματα ζητείται η άποψη τους:

«κάποιες φορές ζητούν την άποψή μας για διάφορα θέματα που αφορούν τις υπηρεσίες

Ένας ερωτώμενος περιγράφει τον τρόπο που καταγράφεται η άποψη των εξυπηρετούμενων:

«ναι γίνεται ερωτηματολόγιο και η οργάνωση συμπεριλαμβάνει τις απόψεις μας και τις εισηγήσεις μας στις αποφάσεις της».

Η αναφέρεται ο ενδιάμεσος σύνδεσμος για την έκφραση των απόψεων τους:

«Οι εξυπηρετούμενοι μπορούν μέσω του προσωπικού να εκφράσουν τις απόψεις τους προς το συμβούλιο για τις υπηρεσίες που λαμβάνουν».

Και ολοκληρώνεται με την τακτική συμμετοχή των εξυπηρετούμενων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων:

«ναι γίνονται συχνές συναντήσεις στο σύνδεσμο όπου όλοι μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους».

«Ναι ο κάθε εξυπηρετούμενος μπορεί να εκφράσει την άποψή του για τις διάφορες αποφάσεις μέσω συναντήσεων που γίνονται από τον σύνδεσμο»

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ως παράδειγμα καλής πρακτικής, η διαδικασία που ακολουθείται από ένα ΣΚΕ, όπου διαφαίνεται και ο ενεργός ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν οι εξυπηρετούμενοι – χρήστες των προγραμμάτων των εθελοντικών υπηρεσιών:

«ναι μας ζητάνε την γνώμη μας και συμμετέχουμε σε επιτροπές που έχει το ΣΚΕ».

Η επόμενη ερώτηση, πιο γενική και θεωρητική, αναφερόταν στην αποτύπωση των απόψεων των ερωτώμενων σε σχέση με την ενεργό συμμετοχή τους στη διαμόρφωση πολιτικής, στο σχεδιασμό κοινωνικών προγραμμάτων και στη διοίκηση των οργανώσεων αυτών με σκοπό τη βελτίωση των υπηρεσιών που λαμβάνουν. Όπως ήταν αναμενόμενο, ύστερα από τις προηγούμενες ερωτήσεις, η συγκεκριμένη συλλογιστική δημιούργησε δυσκολίες κατανόησης και επαρκούς ανταπόκρισης των ερωτώμενων.

Κάποιοι εξέφρασαν σχετική αδυναμία να περιγράψουν τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να επιτευχθεί κάτι τέτοιο:

«Δεν γνωρίζω πως μπορούν να το κάνουν αυτό»

Κάποιοι άλλοι αναφέρθηκαν στην ιδέα δημιουργίας και λειτουργίας σχετικής επιτροπής που θα μπορούσε να αναλάβει ένα ανάλογο υποστηρικτικό ρόλο:

«δημιουργώντας μια επιτροπή, η οποία θα μπορεί να συμμετέχει στα κοινά και να δίνει εισηγήσεις»

«Μέσω μιας επιτροπής, όπου οι δικές μας προτάσεις και ιδέες θα προωθούνται»

«μέσω συμβουλίων τα οποία θα προωθήσουν τις ανάγκες τους με σκοπό τη βελτίωση των υπηρεσιών»

Κάποιοι άλλοι περιέγραψαν την εφαρμογή της «άμεσης δημοκρατίας», όπου σε γενικές συνελεύσεις με την παρουσία και των αρμόδιων υπηρεσιών θα καταγράφονται τα αιτήματά τους:

«κάνοντας διάφορες συνελεύσεις με τις αρμόδιες υπηρεσίες έτσι ώστε να εισακούονται τα αιτήματά τους».

Ιδιαίτερα ενθαρρυντική και πειστική ήταν η άποψη πολλών ερωτώμενων από διαφορετικές ομάδες, οι οποίοι επεσήμαναν ότι, για να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος στόχος θα πρέπει οι ίδιοι οι εξυπηρετούμενοι να αλλάξουν στάση και νοοτροπία:

«Θα πρέπει όλοι να έχουμε ενεργή συμμετοχή στα συμβούλια και στις δραστηριότητες του συνδέσμου»

Αναφέρθηκαν στην αξία και σημασία του να είναι κάποιος ενεργός πολίτης:

«να έχουν ενεργό συμμετοχή και να είναι ενεργοί πολίτες»

«να έχουν ενεργό συμμετοχή στους συνδέσμους που εξυπηρετούνται και σε διάφορες συνεδριάσεις και εκδηλώσεις με τους αρμόδιους φορείς».

Σε συνέχεια των προηγούμενων ερωτήσεων και επιθυμώντας να αποτυπωθούν οι σκέψεις τους για τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης, στην οποία οι περισσότεροι εντόπισαν κενά και κακώς κείμενα, ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να διατυπώσουν ειδικές και γενικές προτάσεις. Αρκετοί από τους ερωτώμενους, είτε γιατί ήταν ευχαριστημένοι από την παροχή υπηρεσιών και προγραμμάτων, είτε γιατί δεν μπορούσαν τη δεδομένη στιγμή να σκεφθούν κάποια πρόταση δεν ανταποκρίθηκαν με σχετική αιτιολόγηση. Το γεγονός όμως αυτό μπορεί να ερμηνευτεί και ως μια εγγενής αδυναμία του τωρινού συστήματος πρόνοιας, όπου οι εξυπηρετούμενοι δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του σχεδιασμού προγραμμάτων και υπηρεσιών, ούτε υπάρχει σχετική επιδίωξη θεσμοθετημένη από την Πολιτεία.

Από τα άτομα που απάντησαν, ένα μικρό μέρος αναφέρθηκε στην ανάγκη μετατροπής και μεταμόρφωσης του υφιστάμενου τρόπου προσέγγισης και λειτουργίας τους Κρατικού πλαισίου. Ειδικότερα αναφέρθηκαν στην υιοθέτηση μιας πελατοκεντρικής προσέγγισης που θα πρέπει να χαρακτηρίζει όλες τις λειτουργίες του συστήματος:

«να δοθεί περισσότερη προτεραιότητα στους εξυπηρετούμενους»

Τονίστηκε επίσης ότι θα πρέπει να ξεκινήσει ένας διάλογος ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη και να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στις απόψεις των εξυπηρετούμενων:

«να υπάρχει συζήτηση με τους εξυπηρετούμενους»

Τόνισαν για μια ακόμα φορά την αναγκαιότητα της αλλαγής των οργανισμών και υπηρεσιών, δίνοντας έμφαση στον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης

«να γίνουν αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης»

Χαρακτήρισαν την αποκέντρωση υπηρεσιών ως ένα τρόπο που θα συμβάλει στην αύξηση της παρεχόμενης ποιότητας:

«να γίνει αποκέντρωση υπηρεσιών»

Επεσήμαναν την ανάγκη εργοδότησης εξειδικευμένου προσωπικού, που θα είναι σε θέση να συμβάλλει και σε αξιολογήσεις τόσο των οργανώσεων όσο και των παρεχόμενων προγραμμάτων:

«θα πρέπει να εργοδοτηθεί εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο θα αξιολογεί και θα βελτιώνει τις υφιστάμενες υπηρεσίες».

Τέλος, ο οικονομικός παράγοντας αποτέλεσε βασικό κριτήριο ανάπτυξης τόσο νέων υπηρεσιών, όσο και της βελτίωσης των υφιστάμενων:

«Θα πρέπει να υπάρξουν περισσότεροι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι, αλλά και εξειδικευμένη προστασία»

Η τελευταία ερώτηση ήταν σχετική με τη συνολικότερη εικόνα και το ρόλο των ΜΚΟ. Ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να εκφράσουν, μέσα από τις εμπειρίες τους, την άποψή τους για τη θέση και το ρόλο των εθελοντικών οργανώσεων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Ο απώτερος στόχος ήταν η βαθύτερη κατανόηση του ρόλου των εθελοντικών οργανώσεων από την πλευρά των εξυπηρετούμενων από τις υπηρεσίες και πως αντιλαμβάνονταν την παρουσία τους μέσα στο σύστημα πρόνοιας. Οι απαντήσεις ανέδειξαν με σαφήνεια το ρόλο αυτό. Κάποιοι αναφέρθηκαν στη συμπληρωματικότητα του ρόλου τους σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες από το Δημόσιο Τομέα:

«είναι αρκετά σημαντικός ο ρόλος τους γιατί προσφέρουν υπηρεσίες, οι οποίες δεν προσφέρονται από το κράτος. Χωρίς τις εθελοντικές οργανώσεις θα ήταν αδύνατη η κάλυψη των αναγκών»

Ένα άλλο άτομο έκανε αναφορά των εξειδικευμένων υπηρεσιών που προσφέρονται:

«προσφέρουν ποιοτικές υπηρεσίες προς τις περιθωριοποιημένες ομάδες της κοινωνίας. Αυτές οι υπηρεσίες δυστυχώς δεν προσφέρονται από τον κρατικό τομέα»

Κάποιοι άλλοι, προσέδωσαν ένα πιο γλαφυρό χαρακτήρα ή ακόμα και φιλανθρωπικό, καθώς μια τέτοια νοοτροπία χαρακτηρίζει αρκετούς από τους εθελοντικούς οργανισμούς και τους χρήστες υπηρεσιών:

«Είναι σημαντικός ο ρόλος τους γιατί προσφέρουν βοήθεια προς τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού»

Κάποιοι άλλοι επεσήμαναν το σημαντικό της ύπαρξης των εθελοντικών οργανώσεων που καλύπτουν τα κενά που παρουσιάζονται από τον κρατικό τομέα, πιθανότατα λόγω του εξειδικευμένου χαρακτήρα που μπορούν να έχουν:

«Είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος των εθελοντικών οργανώσεων, γιατί το κράτος δεν μπορεί από μόνο του να καλύψει τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων»

Ένας άλλος ανέφερε μια περισσότερο σχηματοποιημένη εικόνα του ρόλου του εθελοντικού τομέα, ιδιαίτερα για τις κοινωνικές υπηρεσίες. Προχώρησε όμως στη θεώρηση ότι, χρειάζεται να αξιολογηθούν και στη συνέχεια να στηρίζονται ουσιαστικά στις υπηρεσίες τους:

«Θεωρώ ότι οι εθελοντικές οργανώσεις είναι το άμεσο και απαραίτητο συμπλήρωμα των κοινωνικών υπηρεσιών και ταυτόχρονα πιστεύω ότι πρέπει οι εθελοντικές οργανώσεις να αξιολογηθούν και να στηριχτούν πιο ουσιαστικά»

Ενώ ένας ακόμα τόνισε την ανάγκη εκσυγχρονισμού και βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών:

«είναι σημαντικός, γιατί προσφέρουν ότι μπορούν. Αλλά χρειάζεται κάποια βελτίωση σε σχέση με τις υπηρεσίες που προσφέρονται»

Κάποιοι άλλοι, διείδαν ως πρωτεύοντα ρόλο τη συνηγορία που εξασκούν και τη γενικότερη προσπάθεια κοινωνικής ενσωμάτωσης των ειδικών κοινωνικών ομάδων στο κοινωνικό σύνολο:

«Είναι απαραίτητες γιατί προωθούν τα δικαιώματα των εξυπηρετούμενων και βοηθούν τις ευπαθείς ομάδες να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο»

Ένα άλλος ερωτώμενος επεσήμανε την ιδέα της προσφοράς και του αλτρουισμού προς το κοινωνικό σύνολο:

«είναι σημαντικός ο ρόλος τους, γιατί προσφέρουν αρκετές υπηρεσίες και οι άνθρωποι που δουλεύουν στον εθελοντικό τομέα δεν έχουν προσωπικό όφελος αλλά καλή θέληση για να βοηθήσουν»

Επιπλέον, επισημάνθηκε ο ενισχυτικός ρόλος τους, αναφορικά με την προώθηση του αισθήματος της κοινωνικής ενσωμάτωσης:

«είναι σημαντικός ο ρόλος τους, γιατί τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν θα είχαν έναν τόπο να πηγαίνουν και να συμμετέχουν ως ενεργά μέλη της κοινωνίας»

Η τελευταία ερώτηση ήταν ανοικτή και έδινε τη δυνατότητα στα ερωτώμενα άτομα να αναφέρουν τυχόν επιπρόσθετα σχόλια που επιθυμούσαν, σχετικά με τις υπηρεσίες που λαμβάνουν ή/και το οργανωμένο σύνολο που τους εξυπηρετεί. Οι απαντήσεις τους εκφράζουν σε γενικό βαθμό την ικανοποίηση που νιώθουν από τις υπηρεσίες που λαμβάνουν:

«είναι αρκετά λειτουργική υπηρεσία και βοηθά τους συνταξιούχους της κοινότητας να περνούν την ώρα τους».

«είναι μια αρκετά οργανωμένη οργάνωση, που έχει στόχους και αρκετά καλούς συνεργάτες με σκοπό την εξυπηρέτηση των αναγκών των πελατών τους».

Κάποιοι προχώρησαν σε συστάσεις για τη περαιτέρω βελτίωσή τους:

«Κάνουν πολύ καλή δουλειά αλλά έχουν και περιθώρια βελτίωσης».

«Καλύτερη ενημέρωση προς το κοινό για τις υπηρεσίες που παρέχουν».

Κάποιοι προχώρησαν στο να ασκήσουν μια δημιουργική κριτική προς το Κράτος, αναφορικά με τη λειτουργία και το ρόλο των εθελοντικών οργανώσεων:

«Η κυβέρνηση πρέπει να δείξει πράξεις και ενεργό ρόλο, να μην μένει μόνο στη θεωρία»

«ο κρατικός τομέας πρέπει να δώσει περισσότερη προσοχή και να αρχίσει να υποστηρίζει καλύτερα τις εθελοντικές οργανώσεις, γιατί αυτές προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες. Επίσης, να τις ενδυναμώσει οικονομικά έτσι ώστε να δημιουργήσουν επιπλέον προγράμματα».

Κατατέθηκε ακόμα πρόταση – παρότρυνση προς το Κράτος να αξιολογεί τις υπηρεσίες και τα προγράμματα και στη συνέχεια να δίνει την ανάλογη έγκριση λειτουργίας και στήριξη προς αυτές:

«να είναι ευέλικτο το κράτος στην επιλογή αυτών που δίνει έγκριση».

«Η αξιολόγηση από κάποια ιδρύματα δεν είναι καλές και πολλές περιπτώσεις απορρίπτονται. Να αξιολογήσουν και να προνοήσουν για το μέλλον».

Τέλος, κάποιοι άλλοι αναφέρθηκαν προς το Κράτος και τόνισαν την ανάγκη τόσο για αξιολόγηση των υπηρεσιών τους, όσο και για την παροχή επιπρόσθετων υπηρεσιών:

«Το κράτος πρέπει να βοηθήσει τις οικογένειες περισσότερο, όχι μόνο οικονομικά αλλά και ψυχοκοινωνικά»

«το Γραφείο Ευημερίας πρέπει να κάνει καλύτερο έλεγχο και αξιολόγηση τόσο στις υπηρεσίες τους, όσο και στις οργανώσεις και στα νοικοκυριά γιατί πολλοί δείχνουν σημάδια αδιαφορίας ...»

6. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο εθελοντισμός, ή καλύτερα το κίνημα του εθελοντισμού, αποτελεί σήμερα με τις ανάλογες προϋποθέσεις μια μεγάλη δύναμη ελπίδας για τον σύγχρονο κόσμο. Αυτή η διατύπωση εμπεριέχει ένα θεμελιώδες ερώτημα για το τί είναι εθελοντισμός, πώς διαμορφώνεται και τί ρόλο διαδραματίζει στη σύγχρονη ζωή. Το φαινόμενο του οργανωμένου εθελοντισμού αποκτά ολοένα νέες και πρωτότυπες ποιοτικές και ποσοτικές διαστάσεις που ξεπερνούν τις παλιές εμπειρίες παραδοσιακής φιλανθρωπίας.

Η οργανωμένη εθελοντική δράση έχει καταστεί μια σημαντική συνιστώσα της «κοινωνίας των πολιτών» μέσω της οποίας διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις αντιμετώπισης πολλαπλών αδιεξόδων στην Κυπριακή κοινωνία. Σήμερα η επιστημονική κοινότητα, τα μέσα ενημέρωσης και η κοινή γνώμη, έχουν στρέψει το ενδιαφέρον τους γύρω από τις οργανώσεις παροχής εθελοντικών υπηρεσιών.

Ο εθελοντισμός έτσι όπως αναδύεται, ιδιαίτερα στις χώρες της Ευρώπης, οριοθετεί τον τρίτο πυλώνα της οικονομίας, παρέχοντας υλικά αγαθά και υπηρεσίες που αδυνατούν να προσφέρουν το κράτος και η ελεύθερη αγορά.

Παρόλα αυτά το εθελοντικό κίνημα αντιμετωπίζεται ακόμη με δυσπιστία από πολλούς. Πολλά υπολείπονται ακόμη, ώστε να διασφαλιστεί το κατάλληλο νομικό και φορολογικό πλαίσιο, προκειμένου να προωθηθούν οι κοινωφελείς του στόχοι. Το σοβαρό έλλειμμα ενημέρωσης αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στο σχεδιασμό μιας δημόσιας, κοινωνικά ωφέλιμης, πολιτικής.

Τα παραδοσιακά προγράμματα κοινωνικής πολιτικής αντιμετωπίζουν τεράστιες δυσκολίες προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα, που δημιουργούν η γήρανση του πληθυσμού, οι αλλαγές στην οικογένεια, στην αγορά εργασίας και γενικότερα στο τρόπο παραγωγής.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές η κινητοποίηση των εθελοντικών ενεργειών της Κυπριακής κοινωνίας μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής με μικρό κόστος για τον κρατικό προϋπολογισμό. Αυτή η εκπληκτική δυνατότητα του εθελοντισμού να εξασφαλίζει κοινωνικές υπηρεσίες με λιγότερο κόστος, εξηγεί το αυξανόμενο ενδιαφέρον γι αυτόν, που δείχνουν οι υποστηρικτές του. Στο πλαίσιο όμως μιας αντίληψης, που τείνει στον επαναπροσδιορισμό των κοινωνικών δικαιωμάτων με όρους φιλανθρωπίας και στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, όχι πλέον ως «κοινωνικού ζητήματος» - δημόσιου και θεσμικού ενδιαφέροντος- αλλά ως «ηθικού ζητήματος», που πρέπει να επιλυθεί σε επίπεδο ατομικής ευθύνης, γεννάται ένα μεγάλο ζήτημα όταν ο εθελοντισμός υπερφορτώνεται με καθήκοντα «υποκατάστασης» του κοινωνικού κράτους.

Το φαινόμενο του εθελοντισμού δεν πρέπει να περιορίζεται στην ανάγκη συγκράτησης ή μείωσης των κοινωνικών δαπανών, για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα χρηματοδότησης του κοινωνικού κράτους. Επισημαίνεται ότι, μορφές εθελοντισμού αναπτύσσονται και σε τομείς που βρίσκονται έξω από τα κλασικά πεδία των κοινωνικών πολιτικών (π.χ. ψυχολογική και κοινωνική στήριξη, κατ' οίκον φροντίδα κ.τ.λ.) και επεκτείνεται στον εθελοντισμό για την προστασία των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων των πολιτών, την προστασία του περιβάλλοντος, την τουριστική ανάπτυξη των τοπικών περιοχών, την διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, την ανάπτυξη χωρών του τρίτου κόσμου κ.τ.λ.

Με την παρούσα έρευνα διαπιστώθηκε ότι, αναδύονται ανάγκες κοινωνικής προστασίας ιδιαίτερα σύνθετες, που απαιτούν εξατομικευμένες υπηρεσίες και ψυχικά αποθέματα, στοιχεία που δύσκολα μπορεί να προσφέρει ένα δημόσιο σύστημα κοινωνικής προστασίας. Στην παρούσα φάση όμως, οι εθελοντικές οργανώσεις αναπτύσσουν προγράμματα για ορισμένες ομάδες του πληθυσμού, ενώ κάποιες άλλες ομάδες καλύπτονται μονομερώς. Για παράδειγμα στην έρευνα διαφάνηκε η υπερπροσφορά υπηρεσιών

σε δύο ομάδες-στόχου, την οικογένεια-παιδί και τους ηλικιωμένους ενώ αντίθετα άλλες ομάδες με πιο σοβαρά κοινωνικά προβλήματα δεν καλύπτονται, ιδιαίτερα στις μικρότερες επαρχίες.

Ένα επιπρόσθετο σημείο άξιο σχολιασμού είναι η έλλειψη καινοτομίας όσον αφορά την παροχή προγραμμάτων. Διαπιστώθηκε ότι οι περισσότερες οργανώσεις κινούνται στο ίδιο πλαίσιο σχεδιασμού και παροχής κοινωνικών προγραμμάτων, π.χ. φύλαξη παιδιών, απασχόληση ηλικιωμένων. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί κυρίως λόγω έλλειψης οικονομικής υποστήριξης και εξεύρεσης πόρων στην κοινότητα και όχι απαραίτητα ως έλλειψη δημιουργικότητας από πλευράς των οργανώσεων. Άλλωστε οι περισσότερες οργανώσεις δήλωσαν πως αν είχαν την οικονομική δυνατότητα θα παρείχαν περισσότερες και πιο ποιοτικές υπηρεσίες.

Όπως έδειξε η έρευνα αυτή, η παροχή υπηρεσιών στα αποκλεισμένα άτομα αποτελεί μια θεμελιώδη διάσταση του σύγχρονου κυπριακού εθελοντισμού. Ο ρόλος αυτός ούτε πρέπει να υπερεκτιμάται, ούτε να απαλλάσσει το κράτος από το δικό του καθήκον εξουδετέρωσης των αιτιών ή των αποτελεσμάτων του κοινωνικού αποκλεισμού. Παράλληλα διαπιστώθηκε μέσω της έρευνας ότι, τα ποικίλα νομοθετικά πλαίσια στα οποία συγκαταλέγονται οι διάφορες ευπαθείς ομάδες είναι ανεπαρκή. Για καμία ευπαθή ομάδα δεν υποστηρίχθηκε πως το νομοθετικό πλαίσιο, στο οποίο ανήκει, είναι απόλυτα ικανοποιητικό. Αυτό αποδεικνύει μια στασιμότητα από πλευράς του κράτους αλλά και της Πολιτείας να αντιληφθεί την πολυπλοκότητα των σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων και του βαθμού επιρροής τους στην απλή καθημερινότητα των συνανθρώπων μας που ανήκουν σε κάποια ευπαθή ομάδα. Για χρόνια η νομοθετική δραστηριότητα στην κοινωνική πολιτική της Κύπρου έχει παραμείνει αδρανής, με αποτέλεσμα κύρια θέματα που απασχολούν αυτές τις ομάδες να μην επιλύονται λόγω νομοθετικού κωλύματος.

Μέσω της έρευνας αυτής διαφάνηκε ότι οι εθελοντικές οργανώσεις αποτελούν πεδίο ανίχνευσης νέων αναγκών κοινωνικής προστασίας, προπορευόμενες από το κράτος στον εντοπισμό τους και στην επεξεργασία προγραμμάτων αντιμετώπισής τους. Σε μια τέτοια προοπτική, οι εθελοντικές οργανώσεις έχουν να διαδραματίσουν ένα αυτόνομο σημαντικό ρόλο στην κοινωνική πολιτική και στις ανθρώπινες σχέσεις αμοιβαιότητας.

Εταίρος Κοινοπραξίας: Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (EDEX-Educational Excellence Cooperation Ltd)
Συνεργαζόμενοι Φορείς Έργου: Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΣΥΝΟΛΑ

Ημ/νία συμπλήρωσης ερωτηματολογίου:	__ / __ / 2010	A/A Ερωτηματολογίου	
--	----------------	------------------------	--

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ			
A1. Πλήρης Τίτλος:			
A2. Έτος ίδρυσης:			
A3. Τηλέφωνο:		A4. Φαξ:	
A5.1 E-mail:			
A5.2 Website:			
A6. Βασική Ταχυδρομική διεύθυνση 1:			
A7. Άλλες διευθύνσεις 2:		(1)	
		(2)	
		(3)	
A8. Πρόσωπο Συμπλήρωσης Ερωτηματολογίου:			
A9. Τωρινή θέση στον οργανισμό:			
A10. Επαρχία: <u>Σημ:</u> Εάν υπάρχει δραστηριοποίηση σε περισσότερες από 1 επαρχίες, σημειώστε ανάλογα	A10.1. Λευκωσία	☐	A10.2. Λάρνακα
	A10.3. Λεμεσός	☐	A10.4. Πάφος
	A.10.5 Είστε προσφυγικό Σωματείο;	☐	A.10.6 Αμμόχωστος
	Σε ποια επαρχία δραστηριοποιείστε;		

A10. Επαρχία: Σημ: Εάν υπάρχει δραστηριοποίηση σε περισσότερες από 1 επαρχίες, σημειώστε ανάλογα	A10.1. Λευκωσία	☐	A10.2. Λάρνακα	☐
	A10.3. Λεμεσός	☐	A10.4. Πάφος	☐
	A.10.5 Είστε προσφυγικό Σωματείο;	☐	A.10.6 Αμμόχωστος	☐
	Σε ποια επαρχία δραστηριοποιείστε;			
A11. Νομική Μορφή:	A11.1. Εγγραφή με τον Περί Ιδρυμάτων και Σωματείων Νόμο;	☐	A11.1.1 Αριθμός Εγγραφής	
	A11.2 Άλλο	☐	Εξηγήστε:	
A12. Αριθμός εγγεγραμμένων μελών			A15. Αριθμός εθελοντών	
A13. Αριθμός μελών διοίκησης [ΔΣ]			A16. Αριθμός εξυπηρετούμενων	
A14. Αριθμός προσωπικού				
A.17. Είστε μέλος του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού;	ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ	☐
A.18. Είστε μέλος του Επαρχιακού Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού;	ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ	☐

- 1 Σημειώνετε την Ταχ. Διεύθυνση που εργάζεται ο Διευθυντής ή ο Πρόεδρος
- 2 Τυχόν σημαντικές διευθύνσεις μόνιμων υποδομών

B. ΕΙΔΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ				
Πεδία Κοινωνικής Φροντίδας που δραστηριοποιείται ο φορέας (παρακαλώ σημειώστε τα αντίστοιχα αντικείμενα εφόσον υπάρχει θεσμικός ρόλος ή έχετε τουλάχιστο μια αποδεδειγμένη ενέργεια με διαρκή χαρακτήρα τουλάχιστο 2 χρόνων- στην αντίστοιχη κατηγορία)				
B1. Ομάδες ωφελουμένων με τους οποίους ασχολείστε: (Σημ: Μπορείτε να συμπληρώστε περισσότερες από μια κατηγορίες)				
B1.1. Θέματα Ισότητας Γυναικών	☐		B1.11. Μακροχρόνιοι Άνεργοι	☐
B1.2. Μονογονεϊκές Οικογένειες	☐		B1.12. Ψυχικά Ασθενείς	☐
B1.3. Κακοποίηση στην Οικογένεια	☐		B1.13. Τρίτη ηλικία	☐
B1.4. Θύματα Βίας & Εκμετάλλευσης	☐		B1.14. Ανήλικοι Παραβάτες	☐
B1.5. Αποφυλακισμένοι	☐		B1.15. Μετανάστες/Αιτούντες Άσυλο	☐
B1.6. Παλιννοστούντες	☐		B1.16. Οικογένεια και Παιδί	☐
B1.7. ΑμΕΑ Δηλώστε το είδος της αναπηρίας:	☐		B1.17. Άστεγοι/Άποροι	☐
B1.8. Τσιγγάνοι	☐		B1.18. Νεολαία	☐
B1.9. Χρόνια Ασθενείς Δηλώστε το είδος της ασθένειας:	☐		B1.19 Πρόσφυγες της Εισβολής	☐
B1.10. Χρήστες/Πρώην Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών	☐		B1.20 Άλλο	
B1.21 Ηλικιακή Ομάδα Εξυπηρετούμενων				
B1.21.1 Παιδιά	☐		B1.21.2 Έφηβοι	☐
B1.21.3 Ενήλικες	☐		B1.21.4 Ηλικιωμένοι	☐

B2. Υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας που προσφέρετε:			
B2.1. Ημερήσια Φροντίδα /Διημερεύουσα Φροντίδα		B2.5. Κοινωνική Στήριξη/Κοινωνικές Υπηρεσίες	
B2.1.1 Παιδιών	☐	B2.5.1 ΑμΕΑ	☐
B2.1.2 ΑμΕΑ	☐	B2.5.2 Χρόνια Ασθενών	☐
B2.1.3 Ηλικιωμένων	☐	B2.5.3 Ψυχικά Ασθενών	☐
B2.1.4 Χρόνια Ασθενών	☐	B2.5.4 Χρόνια Ανέργων	☐
B2.1.5 Ψυχικά Ασθενών	☐	B2.5.5 Θυμάτων Βίας	☐
B2.1.6 Θυμάτων Βίας	☐	B2.5.6 Ανήλικων Παραβατών	☐
B2.1.7 Άλλο, εξηγήστε		B2.5.7 Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	☐
B2.2. Ιδρυματική φροντίδα		B2.5.8 Αποφυλακισθέντων	☐
B2.2.1 Παιδιών	☐	B2.5.9 Ηλικιωμένων	☐
B2.2.2 ΑμΕΑ	☐	B2.5.10 Προσφύγων εισβολής	☐
B2.2.3 Ηλικιωμένων	☐	B2.5.11 Παλιννοστούντων	☐
B2.2.4 Ψυχικά Ασθενών	☐	B2.5.12 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐
B2.2.5 Θυμάτων Βίας	☐	B2.5.13 Παιδιών/Οικογενειών	☐
B2.2.6 Άλλο, εξηγήστε		B2.5.14 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐
B2.3. Κατ' οίκον Φροντίδα		B2.5.15 Άλλο, εξηγήστε	
B2.3.1 Παιδιών	☐	B2.6. Συμβουλευτικές υπηρεσίες	
B2.3.2 ΑμΕΑ	☐	B2.6.1 ΑμΕΑ	☐
B2.3.3 Ηλικιωμένων	☐	B2.6.2 Χρόνια Ασθενών	☐
B2.3.4 Ψυχικά Ασθενών	☐	B2.6.3 Ψυχικά Ασθενών	☐
B2.3.5 Χρόνια Ασθενών	☐	B2.6.4 Χρόνια Ανέργων	☐
B2.3.6 Άλλο, εξηγήστε		B2.6.5 Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	☐
B2.4. Ψυχολογική/Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη		B2.6.6 Θυμάτων Βίας	☐
B2.4.1 ΑμΕΑ	☐	B2.6.7 Ανήλικων Παραβατών	☐
B2.4.2 Χρόνια Ασθενών	☐	B2.6.8 Αποφυλακισθέντων	☐
B2.4.3 Ψυχικά Ασθενών	☐	B2.6.9 Ηλικιωμένων	☐
B2.4.4 Χρόνια Ανέργων	☐	B2.6.10 Προσφύγων εισβολής	☐
B2.4.5 Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	☐	B2.6.11 Παλιννοστούντων	☐
B2.4.6 Θυμάτων Βίας	☐	B2.6.12 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐
B2.4.7 Ανήλικων Παραβατών	☐	B2.6.13 Παιδιών/Οικογενειών	☐
B2.4.8 Αποφυλακισθέντων	☐	B2.6.14 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐
B2.4.9 Ηλικιωμένων	☐	B2.6.15 Άλλο, εξηγήστε	
B2.4.10 Προσφύγων εισβολής	☐		
B2.4.11 Παλιννοστούντων	☐		
B2.4.12 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐		
B2.4.13 Παιδιών/Οικογενειών	☐		
B2.4.14 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐		
B2.4.15 Άλλο, εξηγήστε			
B2.7. Άλλες προληπτικές υπηρεσίες		B2.11. Κοινωνική επανένταξη	
B2.7.1 ΑμΕΑ	☐	B2.11.1 ΑμΕΑ	☐
B2.7.2 Χρόνια Ασθενών	☐	B2.11.2 Χρόνια Ασθενών	☐
B2.7.3 Ψυχικά Ασθενών	☐	B2.11.3 Ψυχικά Ασθενών	☐

B2.7.4 Χρόνια Ανέργων	☐	B2.11.4 Χρόνια Ανέργων	☐
B2.7.5 Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	☐	B2.11.5 Χρηστών εξαρτησιογ. Ουσιών	☐
B2.7.6 Θυμάτων Βίας	☐	B2.11.6 Αποφυλακισθέντων	☐
B2.7.7 Ανήλικων Παραβατών	☐	B2.11.7 Θυμάτων Βίας	☐
B2.7.8 Αποφυλακισθέντων	☐	B2.11.8 Ανήλικων Παραβατών	☐
B2.7.9 Ηλικιωμένων	☐	B2.11.9 Προσφύγων εισβολής	☐
B2.7.10 Προσφύγων εισβολής	☐	B2.11.10 Παλινοστούντων	☐
B2.7.11 Παλινοστούντων	☐	B2.11.11 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐
B2.7.12 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐	B2.11.12 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐
B2.7.13 Παιδιών/Οικογενειών	☐	B2.11.13 Άλλο, εξηγήστε	
B2.7.14 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐		
B2.7.15 Άλλο, εξηγήστε		B.2.12. Επαγγελματική / Εργασιακή αποκατάσταση	
B2.8. Πρωτοβάθμια Φρ. Υγείας/ Κλινικές/ διαγνωστικές υπηρεσίες		B2.12.1 ΑμΕΑ	☐
B2.8.1 Ηλικιωμένων	☐	B2.12.2 Ψυχικά Πασχόντων	☐
B2.8.2. Χρόνια Ασθενών	☐	B2.12.3 Χρόνια Ανέργων	☐
B2.8.3 Ψυχικά ασθενών	☐	B2.12.4 Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	☐
B2.8.4 Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	☐	B2.12.5 Ανήλικων παραβατών	☐
B2.8.5 Άλλο, εξηγήστε		B2.12.6 Προσφύγων εισβολής	☐
B2.9. Ανακουφιστική φροντίδα		B2.12.7 Παλινοστούντων	☐
B2.9.1 Χρόνια Ασθενών	☐	B2.12.8 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐
B2.9.2 Άλλο, εξηγήστε		B2.12.9 Άλλο, εξηγήστε	
B2.10. Ενασχόληση /ψυχαγωγία / κοινωνικοποίηση		B2.13. Εκπαιδευτικά προγράμματα	
B2.10.1 Παιδιών	☐	B2.13.1 ΑμΕΑ	☐
B2.10.2 ΑμΕΑ	☐	B2.13.2 Ψυχικά Πασχόντων	☐
B2.10.3 Ηλικιωμένων	☐	B2.13.3 Χρόνια Ανέργων	☐
B2.10.4 Ψυχικά Ασθενών	☐	B2.13.4 Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	☐
B2.10.5 Προσφύγων εισβολής	☐	B2.13.5 Ανήλικων παραβατών	☐
B2.10.6 Παλινοστούντων	☐	B2.13.6 Προσφύγων εισβολής	☐
B2.10.7 Προσφύγων/Αιτητών ασύλου	☐	B2.13.7 Παλινοστούντων	☐
B2.10.8 Άλλο, εξηγήστε		B2.13.8 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐
		B2.13.9 Άλλο, εξηγήστε	

B2.14. Προάσπιση κοινωνικών δικαιωμάτων		B2.17. Ανθρωπιστική βοήθεια	
B2.14.1 ΑμΕΑ	☐	B2.17.1 ΑμΕΑ	☐
B2.14.2 Ψυχικά Ασθενών	☐	B2.17.2 Ψυχικά Ασθενών	☐
B2.14.3 Χρόνια Ανέργων	☐	B2.17.3 Χρόνια Ανέργων	☐
B2.14.4 Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	☐	B2.17.4 Χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	☐
B2.14.5 Αποφυλακισθέντων	☐	B2.17.5 Αποφυλακισθέντων	☐
B2.14.6 Θυμάτων Βίας	☐	B2.17.6 Θυμάτων Βίας	☐
B2.14.7 Ανήλικων Παραβατών	☐	B2.17.7 Ανήλικων Παραβατών	☐
B2.14.8 Ηλικιωμένων	☐	B2.17.8 Ηλικιωμένων	☐
B2.14.9 Προσφύγων εισβολής	☐	B2.17.9 Προσφύγων εισβολής	☐
B2.14.10 Παλινοστούντων	☐	B2.17.10 Παλινοστούντων	☐
B2.14.11 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐	B2.17.11 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐
B2.14.12 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐	B2.17.12 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐
B2.14.13 Άλλο, εξηγήστε		B2.17.13 Άλλο, εξηγήστε	
B2.15. Νομική Αρωγή		B2.18. ΑΛΛΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ	☐
B2.15.1 ΑμΕΑ	☐	Εξηγήστε:	
B2.15.2 Ψυχικά Ασθενών	☐		
B2.15.3 Χρηστών εξαρτησιογ. ουσιών	☐		
B2.15.4 Αποφυλακισθέντων	☐		
B2.15.5 Θυμάτων Βίας	☐		
B2.15.6 Ανήλικων Παραβατών	☐		
B2.15.7 Προσφύγων εισβολής	☐		
B2.15.8 Παλινοστούντων	☐		
B2.15.9 Προσφύγων/αιτητών ασύλου	☐		
B2.15.10 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐		
B2.15.11 Άλλο, εξηγήστε			
B2.16. Οικονομική Ενίσχυση			
B2.16.1 ΑμΕΑ	☐		
B2.16.2 Ψυχικά Ασθενών	☐		
B2.16.3 Χρόνια Ανέργων	☐		
B2.16.4 Χρηστών εξαρτησιογ ουσιών	☐		
B2.16.5 Αποφυλακισθέντων	☐		
B2.16.6 Θυμάτων Βίας	☐		
B2.16.7 Ανήλικων Παραβατών	☐		
B2.16.8 Ηλικιωμένων	☐		
B2.16.9 Προσφύγων εισβολής	☐		
B2.16.10 Παλινοστούντων	☐		
B2.16.11 Προσφύγων / αιτητών ασύλου	☐		
B2.16.12 Μονογονεϊκών Οικογενειών	☐		
B2.16.13 Άλλο, εξηγήστε			

B3. ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΦΟΡΕΑ					
B3.1. Ιδιόκτητοι χώροι	☐		B3.3. Με Ενοίκιο	☐	
B3.2. Με Παραχώρηση	☐		B3.4. Συστέγαση	☐	
B3.5. Υπάρχει σύνδεση με Διαδίκτυο/e-mail;		ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ ☐	
B3.6. Υπάρχει πρόσβαση σε Η/Υ		ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ ☐	
B3.7. Υπάρχει συσκευή Φαξ;		ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ ☐	
B3.8. Υπάρχει γραμματειακή υποστήριξη		ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ ☐	
		Έμμισθη	☐	Εθελοντική ☐	
B3.9. Αξιολογήστε σε μια κλίμακα από το 1-5 την ετοιμότητά σας να εκτελέσετε το πρόγραμμα/υπηρεσία το οποίο έχετε αναλάβει με βάση την επάρκεια υποδομών (υλικοί και ανθρώπινοι πόροι)					
	Μη επαρκής	Σχετικά επαρκής	Ικανοποιητική	Πολύ ικανοποιητική	Άριστη υποδομή
	1	2	3	4	5
B3.10 Με ποιούς τρόπους χρηματοδοτείτε τη λειτουργία σας; (Μπορείτε να συμπληρώσετε περισσότερες από 1 επιλογές)					
					Ποσοστό (%) του προϋπολογισμού σας
B3.10.1 Τακτική χρηματοδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό (κρατική χορηγία)				☐	
B3.10.2 Εισφορές μελών				☐	
B3.10.3 Έρανοι				☐	
B3.10.4 Δωρεές				☐	
B3.10.5 Χορηγίες				☐	
B3.10.6 Πώληση προϊόντων μας				☐	
B3.10.7 Πώληση υπηρεσιών μας				☐	
B3.10.8 Εκμετάλλευση κληροδοτημάτων/παγίων στοιχείων μας				☐	
B3.10.9 Κοινοπραξίες/Συμβάσεις με Δημόσιους Φορείς				☐	
B3.10.10 Κοινοπραξίες/Συμβάσεις με ΑΤΑ				☐	
B3.10.11 Υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής				☐	
B3.10.12 Άλλο (διευκρινίστε)				☐	

Γ. Διερεύνηση κοινωνικών αναγκών ομάδας στόχου

Γ.1. Θεωρείτε ικανοποιητική την κάλυψη των αναγκών της ομάδας του πληθυσμού που εξυπηρετείτε με:

α) τις δικές σας υπηρεσίες/προγράμματα

β) τις υπηρεσίες/προγράμματα του κράτους;

Γ.2. Πώς θα χαρακτηρίζατε τα υφιστάμενα μέτρα πολιτικής από το κράτος για την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου που εξυπηρετείτε; (Παρακαλώ δικαιολογήστε την απάντησή σας.)

Γ.3. Ποιές ανάγκες της ομάδας στόχου νομίζετε ότι δεν καλύπτει η οργάνωση σας ;

για ποιους λόγους;

Γ.4 Τί νομίζετε ότι χρειάζεται να γίνει περαιτέρω για αναβάθμιση της ποιότητας της εξυπηρέτησης της ομάδας στόχου από πλευράς της πολιτείας;

α) Σε θεσμικό (νομοθεσίες, πολιτικές, κτλ) επίπεδο:

β) Σε επίπεδο υπηρεσιών:

Γ.5. Τί νομίζετε ότι χρειάζεται να γίνει περαιτέρω για την καλύτερη και ποιοτικότερη εξυπηρέτηση της ομάδας στόχου από πλευράς της οργάνωσής σας;

Γ.6. Ποιές άλλες υπηρεσίες θεωρείτε αναγκαίες για την κάλυψη των αναγκών της ομάδας στόχου που εξυπηρετείτε;

Γ.7. Γνωρίζετε αν υπάρχουν άλλες οργανώσεις που εξυπηρετούν την ίδια ομάδα στόχου;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, συνεργάζεστε μαζί τους;

Αν όχι, γιατί δεν συνεργάζεστε μαζί τους;

Γ.8. Με ποιούς άλλους φορείς αναπτύσσετε συνεργασίες;

Γ.9. Ποιές πολιτικές και δράσεις πρέπει να εφαρμοστούν για την καλύτερη πρόσβαση των ευπαθών ομάδων σε αγαθά και υπηρεσίες:

α) σε κρατικό επίπεδο

β) σε ιδιωτικό επίπεδο (επί πληρωμή)

γ) σε εθελοντικό επίπεδο

Δ. Κυριότερα προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν σήμερα κατά τη λειτουργία του φορέα σας και επηρεάζουν την εξυπηρέτηση της ομάδας στόχου:

Δ.1. Προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν σε σχέση με το Κράτος.

Δ.2 Προβλήματα/δυσκολίες που υπάρχουν με άλλους αντίστοιχους φορείς ή φορείς της περιοχής (Δήμοι, κλπ).

Δ.3 Ποιές είναι οι σχέσεις σας με την τοπική κοινωνία;

Δ.4 Ποιά θεωρείτε ως τα πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ομάδα στόχου που εξυπηρετείτε;

E. Εκπροσώπηση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στα κέντρα λήψης αποφάσεων

E.1 Με ποιό τρόπο:

α) προασπίζετε τα δικαιώματα της ομάδας στόχου που εκπροσωπείτε;

β) και προωθείτε τα αιτήματά τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων;

E.2 Υπάρχουν άλλοι τρόποι για να προωθούνται τα αιτήματα και τα δικαιώματά της προς τα κέντρα λήψης αποφάσεων;

E.3 Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων α) στο ΠΣΣΕ; και

β) με την Πολιτεία;

E.4 Οι υπάρχοντες μηχανισμοί λήψης αποφάσεων για την κοινωνική πολιτική και πρόνοια θεωρείτε ότι λαμβάνουν υπόψη τους τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και την ομάδα στόχου που εξυπηρετείτε πιο συγκεκριμένα; Αν ΝΑΙ/Όχι γιατί;

E.5 Τι νομίζετε ότι πρέπει να γίνει για να βελτιωθεί η υφιστάμενη κατάσταση και να αυξηθεί η συμμετοχή των ευπαθών ομάδων στα κέντρα λήψης των αποφάσεων;

E.6 Προτάσεις – σχόλια

Φορέας Υλοποίησης
Συντονιστής Κοινοπραξίας

ΕΡΕΥΝΑ ΠΣΣΕ 'ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ & ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ'

Στα πλαίσια του έργου του ΠΣΣΕ: 'Εθελοντές κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού' – δίνουμε 'φωνή' στις ευπαθείς ομάδες

Με χρηματοδότηση της Μονάδας του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έτους 2010 για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Κύπρο

Εταίρος Κοινοπραξίας: Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (EDEX-Educational Excellence Cooperation Ltd)
Συνεργαζόμενοι Φορείς Έργου: Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

ΟΔΗΓΟΣ ΗΜΙ-ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΠΡΟΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- A1. Φύλο: Άνδρας Γυναίκα
- A2. Ηλικία: Μέχρι 25 μέχρι 50 μέχρι 79
80 και άνω
- A3. Επάγγελμα: Δημόσιος Υπ. Ιδιωτικός Υπ. Αγρότης
Άνεργος Φοιτητής Συνταξιούχος
- A4. Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμος Άγαμος
Χήρος/α Αρ. παιδιών
- A5. Τόπος Διαμονής: Λευκωσία Λεμεσός
Λάρνακα Πάφος
Αμμόχωστος Εκτοπισμένος

A.6. Οργάνωση που σας εξυπηρετεί και για ποιο λόγο:

A.7. Τί είδους υπηρεσίες λαμβάνετε από τον εθελοντικό τομέα;

A.8. Τί είδους υπηρεσίες λαμβάνετε από το δημόσιο τομέα;

A.9. Είστε ενήμερος/η για τις νομοθεσίες της πολιτείας που καλύπτουν τις ανάγκες σας;
(Ναι/όχι και γιατί;)

B. ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ

B.1. Πώς κρίνετε την κάλυψη των αναγκών σας από το οργανωμένο σύνολο (εθελοντική οργάνωση) που σας εξυπηρετεί;

B.2. Αν εξυπηρετείστε και από δημόσια υπηρεσία για τις ίδιες ανάγκες, πως κρίνετε την κάλυψη των αναγκών σας από τη δημόσια υπηρεσία;

B.3. Υπάρχουν βασικές ανάγκες οι οποίες δεν καλύπτονται από κανέναν φορέα (κρατικό, εθελοντικό) και γιατί; Τι κάνετε για την κάλυψη τους;

B.4. Τι νομίζετε ότι πρέπει να κάνει η πολιτεία για να βοηθηθείτε περισσότερο, ώστε να καλύψετε αυτές τις ανάγκες σας;

B.5. Τί νομίζετε ότι πρέπει να κάνει η εθελοντική οργάνωση που σας εξυπηρετεί για να βοηθηθείτε περισσότερο, ώστε να καλύψετε αυτές τις ανάγκες σας;

B.6. Εάν θα μπορούσατε να αλλάξετε κάτι στις υπηρεσίες που λαμβάνετε, ποιο θα ήταν αυτό; Απαντήστε σε σχέση με τον εθελοντικό τομέα

Απαντήστε σε σχέση με τον κρατικό τομέα

Γ. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Γ.1. Τί δυσκολίες αντιμετωπίζετε με την παροχή υπηρεσιών από την οργάνωση (εθελοντική οργάνωση) που σας εξυπηρετεί (π.χ. επικοινωνίας με τους λειτουργούς, γραφειοκρατικά κλπ);

Γ.2. Έχετε εντοπίσει προβλήματα στην οργάνωση (εθελοντική οργάνωση) που σας εξυπηρετεί τα οποία κατά τη γνώμη σας εμποδίζουν την ικανοποίηση των αναγκών σας; Αν ναι ποια είναι αυτά;

Γ.3. Έχετε εντοπίσει προβλήματα σε δημόσια υπηρεσία που σας εξυπηρετεί τα οποία κατά τη γνώμη σας εμποδίζουν την ικανοποίηση των αναγκών σας; Αν ναι ποια είναι αυτά;

Γ.4. Πώς νομίζετε ότι μπορούν να επιλυθούν αυτά τα προβλήματα στην οργάνωση και τι θα μπορούσατε να κάνετε εσείς ως εξυπηρετούμενος;

Δ. ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Δ.1. Πιστεύετε ότι η οργάνωση (εθελοντική οργάνωση) που σας εξυπηρετεί σας εκπροσωπεί και όσον αφορά την προώθηση των δικαιωμάτων σας προς την πολιτεία; Αν ναι με ποιο τρόπο το κάνει αυτό. Αν όχι γιατί;

Δ.2 Συμμετέχετε στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην οργάνωση που σας εξυπηρετεί; Αν ΝΑΙ/Όχι γιατί;

Δ.3 Πώς πιστεύετε ότι οι εξυπηρετούμενοι των οργανωμένων συνόλων μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση πολιτικής, στο σχεδιασμό κοινωνικών προγραμμάτων και στη διοίκηση των οργανώσεων αυτών με σκοπό τη βελτίωση των υπηρεσιών που λαμβάνουν;

Δ.4. Τί νομίζετε ότι πρέπει να αλλάξει στην υφιστάμενη κατάσταση, ώστε να βελτιωθούν τα προγράμματα και οι υπηρεσίες που λαμβάνετε;

Δ.5. Ποιά νομίζετε ότι είναι τα βασικά προβλήματα που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της κοινωνικής πολιτικής για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες σήμερα;

Δ.6. Ποιά η γνώμη σας για τη θέση και το ρόλο των εθελοντικών οργανώσεων στη χώρα μας; Παρακαλώ δικαιολογήστε την απάντησή σας. Έχετε να προτείνετε κάτι;

Δ.7. Παρακαλώ αναφέρετε όποια άλλα σχόλια θα θέλατε να κάνετε σχετικά με τις υπηρεσίες που λαμβάνετε ή το οργανωμένο σύνολο που σας εξυπηρετεί;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- (1) Βλ. Ενδεικτικά Beck, (1996), *Η Επιπόηση του Πολιτικού*, Αθήνα: Νέα Σύνορα Α.Α. Λιβάνη _ Ellison, N.(2006), *The transformation of Welfare States?*, London and New York: Routledge_ Giddens, A. (2001), *Οι Συνέπειες της Νεοτερικότητας*, Αθήνα: Κριτική _Spicker,. P.(2004), *Το Κράτος Πρόνοιας: Μία Γενική θεωρία*, Αθήνα: Διόνικος, κ.α.
- (2) Ζάννης, Π. (2005), «Τρίτος Τομέας και Κοινωνική Πολιτική: Μύθοι και Πραγματικότητες», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τόμος Ι΄, τ. 40, σ.σ. 101-128_ Ζάννης Π. (2006), «Σύγχρονοι Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί και οι Νέοι Ορίζοντες στην Κοινωνική Φροντίδα» *Η Ανάπτυξη Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών*, Αθήνα: Ερμής και ΕΚΕΠΙΣ, 131-156.
- (3) Kendall J., Knapp, M. (2000), *The Third Sector and Welfare State: Modernization. Inputs, Activities and Comparative Performance*, Civil Society Working Paper no. 14, L.S.E.
- (4) βλ. Evers, A., Laville, J.L. (eds) (2004), *The Third Sector in Europe (Globalization & Welfare)*, London: Edward Elgar Publishing_ CIVIC (2004) *Volunteering and Participation on the Agenda, Survey on Volunteering, Policies and Partnerships in the European Union*, Utrecht_ Osborne, S. (2008), *The Third Sector in Europe" Continuity and Change_ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1997), Ανακοίνωση για την Προώθηση του Ρόλου των Σωματείων και Ιδρυμάτων στην Ευρώπη*, Λουξεμβούργο: Ευρωπαϊκές Κοιότητες_ Powel, W., Steinberg, R. (eds) (2006), *The Nonprofit Sector: A Research Handbook Second Edition*, Yale: Yale University Press.
- (5) βλ. Π.Σ.Σ.Ε. (2006), *15ο Ετήσιο Συνέδριο 2005, Πρακτικά συνεδρίου, Λευκωσία*.
- (6) ενδεικτικά βλ. Salamon L., Anheier H., et al (1999), *The Emerging Sector Revisited*, The John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project- Phase III, Baltimore: The John Hopkins University Press_ Rifkin, J. (1996), *Το τέλος της Εργασίας και το μέλλον της*, Αθήνα: Νέα Σύνορα-Α.Α.Λιβάνη.
- (7) Putnam R.(1994), *Making Democracy Work*, New Jersey: Princeton University Press_ Coleman J. (1988), "Social capital in the Creation of Human Capital", *American Journal of Sociology*, 94. (Supplement) S95-S120_ Bourdieu P. (1986), 'The Forms of Capital", στο: J. Richardson (ed), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, New York: Greenwood Press, 241-258 _Rotolo T. (1999), "Trends in Voluntary Association Participation", *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, vol 28, no. 2, 199- 212.
- (8) Flick, U. (2002) *An Introduction to Qualitative Research*. London: Sage Publications.
- (9) Robson, C. (2002) *Real World Research*. Oxford: Blackwell.
- (10) Wengraf, T. (2001) *Qualitative Research Interviewing: Biographic and semi-structured methods*. London: Sage Publications.
- (11) Sarantakos, S. (2005). *Social Research*, 3rd edition. London: MacMillan.
- (12) Silverman, D. (Ed) (1997). *Qualitative Research: Theory, Method and Practice*. London: Sage Publications.
- (13) Miles, M.B., Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, Sage: London & Thousand Oaks, California.
- (14) Στατιστική Υπηρεσία, (2009). *Δημογραφική Έκθεση 2008. Κυπριακή Δημοκρατία*.
- (15) Κυριαζή, Ν. (επιμ.), (2009). *Η Διεξαγωγή της Ποιοτικής Έρευνας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ) είναι το Ανώτατο Συντονιστικό Σώμα της εθελοντικής προσφοράς και αποτελεί τη συνέχεια του Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας. Συστάθηκε το 1973, όταν διαπιστώθηκε η ανάγκη για συντονισμό των εθελοντικών οργανώσεων, στη χάραξη πολιτικής στον τομέα της εθελοντικής κοινωνικής πρόνοιας και για υπεύθυνη συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διαμόρφωση και εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής του κράτους. Η λειτουργία & οι αρμοδιότητες του διέπονται από τον 'Περί Παγκυπρίου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού Νόμο 61(Ι)/2006'.

Αρμοδιότητες

- τηρεί & διαχειρίζεται το Μητρώο Εθελοντικών Οργανώσεων, το οποίο καθιερύεται δυνάμει του νέου νόμου
- αποφασίζει για την εγγραφή οργάνωσης στο Μητρώο Εθελοντικών Οργανώσεων ή τη διαγραφή της από αυτό
- χαράσσει τη βραχυπρόθεσμη, τη μεσοπρόθεσμη και τη μακροπρόθεσμη πολιτική δράσης του στον τομέα του εθελοντισμού και της κοινωνικής ευημερίας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες της Δημοκρατίας ή με οποιοδήποτε, κρατικό, ημικρατικό ή μη κυβερνητικό φορέα
- καθιερώνει, επιβλέπει, συντονίζει και ελέγχει, διοικητικά και οικονομικά, τα Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού, τα Συμβούλια Κοινοτικού Εθελοντισμού και τις Επιτροπές Κοινοτικού Εθελοντισμού
- συντονίζει τη δραστηριότητα των οργανώσεων-μελών του κατά τρόπο που να διασφαλίζεται η εύρυθμη και παραγωγική εφαρμογή της πολιτικής που χαράσσεται
- παρέχει τεχνική και συμβουλευτική βοήθεια προς τις οργανώσεις – μέλη του για υλοποίηση των προγραμμάτων τους, τα οποία εντάσσονται στον τομέα του εθελοντισμού και της κοινωνικής ευημερίας
- υποβάλλει εκθέσεις, απόψεις, εισηγήσεις, υπομνήματα και σχέδια δράσης προς τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες της Δημοκρατίας, αναφορικά με τη χάραξη, διαμόρφωση, διαχείριση και εφαρμογή της πολιτικής της Δημοκρατίας στον τομέα του εθελοντισμού και της κοινωνικής ευημερίας
- συμβουλεύει τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ή οποιαδήποτε άλλη αρμόδια κρατική υπηρεσία της Δημοκρατίας, αναφορικά με την κατανομή οικονομικής βοήθειας ή χορηγίας προς τις οργανώσεις μέλη του
- ενθαρρύνει, προωθεί, οργανώνει, συμμετέχει στην οργάνωση και επιχορηγεί ή χρηματοδοτεί την ενεργό συμμετοχή μελών του σε διεθνή συνέδρια, σεμινάρια ή συναντήσεις, που έχουν ως αντικείμενο τον εθελοντισμό ή την κοινωνική ευημερία
- οργανώνει ή συμμετέχει στη διοργάνωση τοπικών συνεδρίων, σεμιναρίων, ημερίδων, συναντήσεων και άλλων εκδηλώσεων, με στόχο την επίτευξη και διάδοση των σκοπών του
- εκδίδει ή χρηματοδοτεί ή επιχορηγεί την έκδοση κάθε είδους έντυπου ή οπτικοακουστικού υλικού, το οποίο προάγει ή προβάλλει ή υπηρετεί τον εθελοντισμό ή την κοινωνική ευημερία ή τους κατά καιρούς ειδικούς σκοπούς και στόχους του ΠΣΣΕ.

Πολιτική

- η επισήμανση, μελέτη, ανάλυση και προβολή κοινωνικών προβλημάτων και αναγκών.
- η ενεργός συμβολή στον προγραμματισμό, στη χάραξη και στη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής της Δημοκρατίας.
- η ανάπτυξη του εθελοντισμού, ως ιδέας και πράξης, στη βάση των σύγχρονων διεθνών δεδομένων.
- μελέτη, αξιοποίηση, υποβοήθηση και προβολή της προσφοράς των εθελοντικών οργανώσεων στον τομέα του εθελοντισμού και της κοινωνικής ευημερίας.
- ο συντονισμός των δραστηριοτήτων και σχεδιασμών των μελών του, τόσο μεταξύ τους όσο και με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες.
- η χάραξη πολιτικής και στρατηγικής για επίτευξη των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων του στον τομέα του εθελοντισμού και της κοινωνικής ευημερίας.
- η παροχή τεχνικής και συμβουλευτικής καθοδήγησης στις οργανώσεις μέλη του, για την προώθηση κοινωφελών προγραμμάτων και έργων, αν και όταν τούτο ζητηθεί.
- η παροχή εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή η συμβολή στην παροχή εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στις οργανώσεις μέλη του.
- η ίδρυση, διατήρηση, εκπαίδευση, διοίκηση και αξιοποίηση σώματος ή σωμάτων εθελοντών
- υποβοήθηση & ενίσχυση της λειτουργίας & δράσης των μελών του σε καθαρά συμβουλευτική βάση
- γενικά, η προαγωγή της προσφοράς στον τομέα του εθελοντισμού και της κοινωνικής ευημερίας στη Δημοκρατία